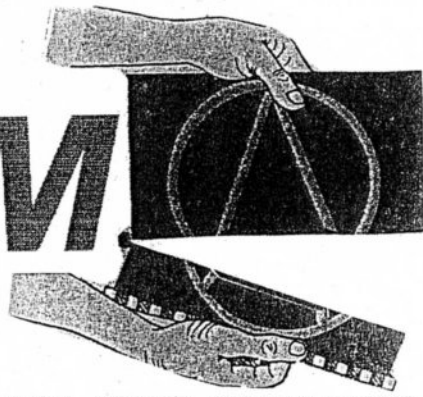

ΤΟ ΕΝΤΥΠΟ ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ

ΘΚΙΑΝΕΜ

HANDMADE ΓΡΟΙΟΝ

αποκωδικοποιήσεις για την κοινωνία του θεαματος στην υστερη νεωτερικότητα
Περίοδος 1997 - 2000

ΣΕ ΑΙΩΝ
ΚΑΠΟΙΟΣ...
ΕΝ ΝΕ ΣΚΙΘΕΦΤΕΙ

Η ΚΥΠΡΟΣ
ΑΥΡΚΕΙ
ΑΤΟΥ ΑΘΘ ΤΗΣ

ΑΝΤΙΣΤΗΝΟΜΕΝΕ ΟΡΓΕΣ ΜΟΡΦΕΣ
ΑΦΥΣΑΡΑΜΑ ΣΤΟΝ ΑΙΩΝΑ :

ΚΟΝΤΡΑ ΣΤΟΥΣ ΞΕΝΕΡΩΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ

ΤΟ Millenium δεν ηρθε ακόμα

διαδρομές

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Intro: Επιστροφή στο Μέλλον

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΣΑΣ

- Σχολία πάνω στην κοινωνία του θαεματος: Το ενσωματωμένο θαεματικό
- Η πρωτοβουλία του 1997: Όταν το καταναλωτικό προϊόν "Ρούβας" γίνεται καθρεφτής
- "Για την Ειρήνη" - ιδρυτική διακήρυξη

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΤΟ MILLENIUM ΔΕΝ ΗΡΘΕ ΑΚΟΜΑ

- Μια cut up καταγραφή
- Η επανάσταση της καθημερινότητας σαν αλλαγές στον χρονοχρονόμο
- Μορφές αντιστάσης το 1999
- 1917 - 49 :Το κομμουνιστικό κίνημα σαν ταξική συνθεση και πολιτιστική διαμεσολάβηση
- Απο την επανάσταση του 40 στην αντεπανάσταση του 80
- Ο μεγάλος αιώνας: το αμερικανικό μοντέλο συσσώρευσης και ενταξης
- Αποτίμηση της δεκαετίας των 90'ς: Η χαμένη επανάσταση στην ευρωασία
- Περιμένοντας το μέλλον
- Ταυτότητα του εντύπου (συνεχία)

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ

- Νοτία Κρήτη, Γαυδος και Γαυδοπούλα: Μικρή υπομνηση για την επέκταση του κεφαλαίου σαν αποικιακή πολιτική
- Συνοριακές στιγμές στην (και γυρω απο την) Γιουγκοσλαβία

LIMASSOL

- Μηνες συμβίωσης και διαχωρισμού

ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΗΜΑΤΑ

LITERARY

- Αναζητώντας υποκείμενο

MAIL

Τό θκιάνεμα , από τό κυπριακό θκιανέφομαι , κάμνω περίπατο κατά την ελληνική δημοτική , taking a walk-on the wild side που θά έλάλεν τζαί ό Lou Reed , έσειε μιάν σειράν από ύποπτους στόχους . Τό τραίνο περιμένει στά ύπόγεια της πόλης την επέκταση των έλευθέρων ζωνών τζαί τούτες οι έκδόσεις θά έχουν την μορφή ενός σημειολογικού άνταρτοπόλεμου για την επόμενη επέλαση της επιθυμίας. Κατά συνέπεια τό θκιάνεμα θά είναι άτακτα πελλόν , φαινομενικά πρόχειρο τζαί πειραματικών. Σάν άνίχνευση έδάφους.

Θκιάνεμα
Τό τραίνο είναι κατ αρχήν εναντία στον ολοκληρωτισμό της γραμματικής και της ορθογραφίας. Αν όμως βρείτε τέτοια λάθη υπάρχουν για κάποιο λόγο. Δημοσιεύουμε

κατι για όλους και υπάρχουν άνθρωποι που παντα ψαχνούν για λαθη.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Έτος ίδρυσης: 1995

Αριθμηση: Ξεκίνησε απο το 20 και παει στο 1.

Παρον τευχός: 15

Διευθυνση: Τ.Θ. 57349, ΛΕΜΕΣΟΣ (Limassol), Κυπρος/Κίβρις. Ανατολική Μεσογείος.

Το έντυπο κυκλοφορεί δωρεαν. Οποιοσδήποτε μπορεί να το αναπαραγει - μερος η το ολο- με μια φωτοτυπική. ΜΗΝ ΤΟ ΑΓΟΡΑΣΕΤΕ . Δεν πουλιεται Δεν έχει καμία σχέση με τους νόμους της αγοράς.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

ΣΤΟ

Ζούμε σε εποχή δύσκολη..Τζαι τούτο , βεβαια, δεν είναι νεο..Απο τα τελη τής δεκαετίας του 70, ζουμε σε μια εποχή όπου η διαλεκτική των δυνατοτητων/πιθανοτητων της κοινωνίας και των μορφων κοινωνικής οργανωσης, έχει μπει στον αστερισμο της αντεπαναστασης. Ακομα και το να μιλας για πολιτική μοιαζει ωρες ωρες παραξενο σημερα..Εχουν πλημμυρρισει και τα υπογεια απο επιδοξους ηλιθιους που ονειρευονται να κερδισουν εκατομυρια και να είναι αυτοι οι νικητες στο παιχνιδι του καπιταλισμου..Ποσο βαθεια πρεπει να βυθιστουν στο παγωμενα νερα της πραγματικοτητας για να ξυπνησουν; Το χειροτερο ισως να μην είναι οι μαζικες στρατιες των ηλιθιων που ριχνουν στο χρηματιστηριο θυσια τους κοπους τους σε μια υστατη προσπαθεια να αποδειξουν οτι αυτο το συστημα μπορεί να δουλεψει και για αυτους - αυτους στο κατω κατω μπορείς να τους συγχωρεσεις απο την αιχμαλωσια του θεαματος στην οποια διαβιουν-..το χειροτερο είναι η στραβωμαρα μπροστα στην εποχή..ολα περνουν χαζοχαρουμενα μπροστα μας..Χτες η Ντολυ, σημερα τα γουρουνακια..καπου αναμεσα στους αριθμους καποιου λαχειου και την αδυναμια του δειχτη να ανταποκριθει στους τεμεναδες των βιαγκρικων του χρηματιστηριου, εμφανιζεται και μια αναφορα σε εταιρειες που κωδικοποιουν το DNA..λιγο πιο κατω, σε καποιο αλλο δελτιο με μια ακομα ξανθια που έχει καποια βυζια να επιδειξει στις ακομα αγαμητες αγελες, περνα και καποια πληροφορια για τις δυνατοτητες του virtual reality.

ΟΙ παραγωγικές δυνάμεις έχουν οδοκλήρωση του κύκλου της ανάπτυξης τους - ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΙ ΤΗΝ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΑΡΑΓΟΨΜΕ ΠΛΕΟΝ. Και οι παραγωγικές σχέσεις βρίσκονται πλέον σε αντίθεση με την προοπτική της τεχνολογικής επανάστασης.

Και άρα ένα έντυπο από την Κύπρο τι μπορεί να προσθέσει σε τέτοιες συζητήσεις;

Η Κύπρος γίνεται αντιληπτή σαν πρόβλημα - τι μπορεί να έχει να πει για τα ευρύτερα ζητήματα (οικονομικά, πολιτικά, πολιτιστικά, υπαρξιακά) που αφορούν την συλλογική μοίρα της ανθρωπότητας;

Η Κύπρος είναι το πρόβλημα που αποκαλύπτει η εμπειρία των συνόρων. Και οι απαντήσεις από τα σύνορα έχουν την σοφία της διαλεκτικής αφού γύρω τους συγκρούονται αντιπαλοί κοσμοί.

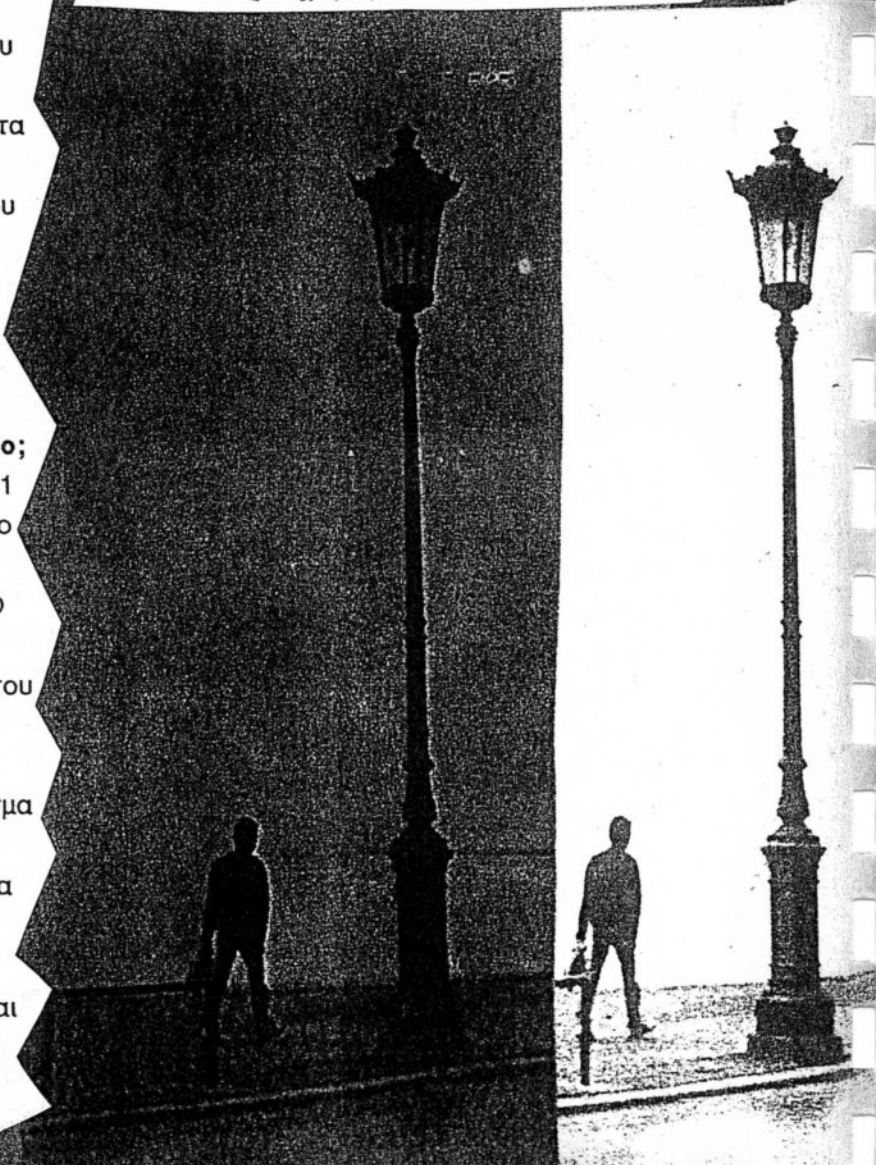
Πανε πάνω από 3 χρόνια από την έκδοση του τελευταίου ΘΚΙΑΝΕΜΑΤΟΣ. Η παρούσα έκδοση είναι, κατά συνέπεια, μια ήδη αρκετά καθυστερημένη έκδοση. Και αυτή η καθυστέρηση τονίζονταν από τις εκδόσεις που συνεχίζαν να έρχονται στην θυρίδα του ΤΡΑΙΝΟΥ. Αλλά υπήρχε και ένα υπαρξιακό πρόβλημα.

Τι εκφράζει

στο όνομα ποιας συλλογικότητας εκδίδει και εκδίδεται αυτό το έντυπο; Το θέμα της μεταλλαγής τέθηκε από το 1991 (με το κλείσιμο της Χρυσάλλιδας) - 92 (με το στοιχείο του ΤΡΑΙΝΟΥ για την δημιουργία ενός forum για ένα ευρύτερο κοινό/χώρο). Ο "χώρος" που γεννήσε το ΤΡΑΙΝΟ (και, ίσως φαντασιακά, καλύψε τις πρώτες εκδόσεις του ΘΚΙΑΝΕΜΑΤΟΣ) δεν υπάρχει πλέον σαν τέτοιος. Και ίσως η "πρωτοβουλία πολιτών" του 97 να ήταν το αποχαιρετιστήριο του ασμα (η ίσως παλι να είναι και η αρχή μιας νέας φάσης "γνωστών και φίλων"), ενώ το ανοίγμα του ΡΙΑΛΤΟ να αποτελεί την πρώτη του δικαιώση "εν τη απουσία του". Ο κόσμος βεβαίως σαν άτομα ή σαν παρέες υπάρχει. Και λειτουργούν ακόμα τα αντανάκλαστα της κινητοποίησης "αμα προκουψει θέμα". Απλά εκείνη η "ιστορική στιγμή" του 1987-1994

(την οποία τουλάχιστον καλύψε και εκφράσε το ΤΡΑΙΝΟ) τελειώσε. Δεν εφταίξε τίποτα και κανένας. Το ευθραυστό πεδίο μέσα στο οποίο έγινε η συγκλίση των κυπριακών βιωμάτων στο φως εμπειριών και ιδεών του παγκοσμίου επαναστατικού κινήματος, δεν μπορούσε να διαρκέσει για πάντα. Ο χώρος διαχέθηκε στην κοινωνία και μπορείς ήδη να δεις τις επιδράσεις του. Όμως η διαχυσή σημαίνει και το τέλος της αυτονομίας του χώρου σαν συλλογικότητας. Κατά συνέπεια **ένα έντυπο χυμής και αναλύσης** σήμερα δεν μπορεί πλέον παρά να αναφέρεται σε ένα ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο :

η συλλογικότητα στην οποία αναφέρεται είναι οι στιγμές, τα αποσπασματα, τα άτομα (τόρα και πριν) που είδαν μια αποχρώση του θεσπέσιου μέσα από τις χαραμάδες του παρόντος τους, που είχαν και έχουν την αξιοπρέπεια να αρνούνται να υποταχτούν - εστώ και αν αυτή η άρνηση σημαδεύεται (εν τη απουσία ενός κινήματος στον δρόμο) από το γοητευτικό πικρό χαμογέλο της μοναξιάς.

Κατα συνεπεία τα κείμενα υπογράφονται με ψευδώνυμα που εκφράζουν τετοιες "στιγμές". Και αυτή η μορφή οργανώσης ας θεωρηθεί σαν συνεισφορά του Νικολά Ηλιαδη που μας αφήσε.

Το τεύχος αυτό καλύπτει λοιπόν κινήσεις (και προσπάθειες κινήσεων ή παρεμβάσεων), προβληματισμούς που εκφραστήκαν στο χαρτί τα τελευταία 3 χρόνια και προσπάθειες αναλυτικής αναγνώσης του παρόντος με αξονα την ιστορική εμπειρία - τις κοινωνικές (οι οποίες είναι και παραγωγικές) σχέσεις που διαμορφώθηκαν στην νεωτερικότητα, αυτήν την επαναστατική, εστώ και ημιτελώς, εποχή. Ο βασικός θεωρητικός στόχος ήταν και είναι να προσπαθήσουμε να αναγνώσουμε το πώς εκφράζεται στην σφαίρα της καθημερινότητας η οξυνση της αντιφάσης ανάμεσα στις παραγωγικές σχέσεις και τις επαναστατικές (τεχνολογικά) προοπτικές των παραγωγικών δυναμικών. Αρα αυτή η έκδοση έχει τον χαρακτήρα του μεταβατικού... ίσως σε πιο έντονο βαθμό από τις προηγούμενες αφού τώρα διασταυρώνεται η μεταλλαγή του εντύπου με το περιρρέον Kitsch του τέλους της χιλιετηρίδας και με το βιολογικό (και κατά συνεπεία πνευματικό και ψυχολογικό) γεγονός ότι σαρανταρίασε..

Του τέλους μιας περιόδου και της αρχής μιας άλλης...

Είχαμε εμπλακεί και σε μια σειρά αναζητήσεων που θα αρχίσουν να φαίνονται από αυτή την έκδοση. Είχαμε μια μετατόπιση ενδιαφερόντων πέρα από το εδώ και τώρα. Στην Κυπριακό εσωτερικό, έτσι και αλλιώς, οι εξελίξεις δεν είχαν τίποτα το δραματικό. Η ήττα του εθνικισμού ήταν πασιφανής το 1997 όταν οι γαλανολευκοί μοτορτζήδες (οι "ήρωες" της Δερυνείας του 1996) βρεθήκαν κατηγορούμενοι μετά την φασιστοειδή επίδειξη έξω από την συναυλία των ΡουβαΚούτ. Και αυτό ήταν ήδη 2 χρόνια πριν τους σεισμούς της Τουρκίας και την "αλλαγή του κλίματος" στα ελληνοτουρκικά. Η δομή της υποστήριξης στην Γιουγκοσλαβία κατά την διάρκεια της επίθεσης του ΝΑΤΟ το '99, ήταν ενδεικτική των αλλαγών που είχαν σημειωθεί στο επίπεδο των πολιτικο-πολιτιστικών μετώπων: το 1999 ήταν η αριστερά που

ηγεμονεύσε στις πολιτικές εκδηλώσεις σε αντίθεση με την κινητοποίηση για τους "αδελφούς Σέρβους της Βοσνίας" στις αρχές της δεκαετίας στην οποία ηγεμονεύσε η δεξιά, η ακροδεξιά και η εκκλησία. Αλλωστε ο ΔΗΣΥ στο τέλος ανακάλυψε και τον "πόνου του άλλου" - στο Κοσόβο βεβαία. Η σημαδιακή εξέλιξη ίσως να ήταν οι εκλογές του 1998. Ο συνδυασμός των πρακτικών του "συγκεντρωμένου" και "διαχυτού" θεαματικού έδειξε και τις αδυναμίες που έχει η εμπέδωση του σταδίου του "ενσωματωμένου" θεαματικού. Οι εκλογές είχαν τόσο

προφανέστατα προσχεδιαστεί που μόνο τα αποτελέσματα είναι αξιο λόγου. Το ότι ο μισός πληθυσμός δεν ψήφισε το "οφθαλμοφανέστατο" ήταν ουσιαστικά η εμπρακτική αποδειξη ότι η πραγματικότητα όπως την ανοικοδομούν τα media δεν έχει καταφέρει να ενταξει/συμπεριλάβει ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού. Αυτές είναι βεβαία αντιστάσεις που έρχονται από το παρελθόν... Ποιο είναι λοιπόν αυτό το "παρελθόν" το οποίο μας κληροδοτεί αυτά τα κούτταρα αντιστάσεως τα οποία θα πρέπει να επαναδιεκδικήσουμε; Η μελέτη των ταξικών και κοινωνικών κινήματων στην Κύπρο τον 20ο αιώνα απορροφήσε μεγάλο μέρος μιας εργασίας ο αντικατοπτρισμός της οποίας στις σελίδες που ακολουθούν, είναι διπλός: τόσο η αναζήτηση του αφιερώματος για τον ιστορικό ρολό του κομμουνιστικού κινήματος όσο και η ιστορική ενασχόληση με τις μεταμορφώσεις της κυπριακής κοινωνίας (στο τοπικό επίπεδο της Λεμεσού και στο ευρύτερο της Ανατολικής Μεσογείου) είναι αποτέλεσμα των μελετών αυτών των 2-3 χρόνων. Όχι τόσο των τελειωμένων κειμένων αλλά της διασταύρωσης εκείνων των αναζητήσεων με το διεθνοποιημένο πλαίσιο κοινωνικών και πολιτικών αντιπαραθέσεων - όπως εκφραστήκε το 1999 με την πόλεμο εναντίον στην Γιουγκοσλαβία και την έκρηξη του Seattle.

Αναρχοαυτονομή ομάδα "Το δειν της Ιστορίας"

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ Ο

Γκυ Ντεμπορ. Σχολια πάνω στην κοινωνία του θεαματος. 15

"Στα 1967, διεκρίνα δυο αλληλοδιαχομενες κι ανταγωνιστικες μορφες της θεαματικης εξουσιας: τη συγκεντρωμενη και την διαχυτη.

Τοσο η μια οσο κι η αλλη πλανουνταν πανω απο τη πραγματικη κοινωνια σαν ο σκοπος και η πλανη της. Η ηρωτη προβαλλοντας την ιδεολογια που συνοψιζοταν

σε μια δικτατορικη προσωποκοτη, η δευτερη, παρακινωντας τους μισθωτους να κανουσι ειναι συνοδευσει την ολοκληρωτικη αντεπανασταση τοσο τη ναζιστικη οσο και τη σταλινικη.

Η δευτερη, παρακινωντας τους μισθωτους να κανουσι ελευθερα την εκλογη τους αναμεσα σε μια μεγαλη ποικιλια καινουργιων εμπορευματων που ερχονταν αντιμετωπα

αντιπροσωπευε την αμερικανοποιηση του κοσμου... Απο τοτε συσταθηκε μια τριτη μορφη,

με τον ορθολογισμενο συνδυασμο των δυο προηγουμενων, και πανω στην γενικη βαση της νικης εκεινης της μορφης που αποδειχτηκε ισχυροτερη,

δηλαδη της διαχυτης. Προκειται για το ενσωματωμενο θεαματικο, που στο εξης τεινει να επιβληθει παγκοσμια.

[.....]

Το ενσωματωμενο θεαματικο εκδηλωνεται ταυτοχρονα σαν συγκεντρωμενο και διαχυτο... Ο προγενεστερος τροπος εφαρμογης τους αλλαξε κατα πολυ.

Οσον αφορα τη συγκεντρωμενη πλευρα το διευθυντικο κεντρο εχει γινει τωρα αθεατο: ποτε πια δεν τοποθετειται σ' αυτο ενας γνωστος ηγετης η μια ξεκαθαρη ιδεολογια.

Και οσον αφορα την διαχυτη πλευρα η θεαματικη επιρροη ποτε δεν ειχε σημαδεψει σε τετοιο βαθμο το συνολο σχεδον των συμπεριφορων και αντιληψεων που παραγονται κοινωνικα.

Διοτι, σε τελευταια αναλυση, η σημασια του ενσωματωμενου θεαματικου ειναι οτι ενσωματωθηκε στην πραγματικοτητα ενοςω μαλιστα μιλουσε γι' αυτην κι οτι καθως μιλουσε γι αυτην την ανοικοδομουσε.

Ετσι ωστε αυτη η πραγματικοτητα να μην στεκει τωρα πια αντικρυ του σαν καπι το ξενο.

Οταν το θεαματικο ηταν συγκεντρωμενο του ξεφευγε το μεγαλυτερο μερος της περιφερειας της κοινωνιας.

Οταν ηταν διαχυτο ενα μικρο μερος και σημερα τιποτα.

Το θεαμα εισχωρησε σε καθε πραγματικοτητα, ακτινοβολωντας την."

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΣΑΣ

Μια πρώτη αντίδραση στο ενσωματωμένο
θεαματικό

Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ του 1997:

Όταν το καταναλωτικό προίον "Ρουβας" γίνεται καθρεφτής

Η συναυλία Ρουβα-Κουτ την ανοιξη του 1997 και οι αντιδρασεις που προκαλεσε θα μπορούσαν να ειδωθουν σαν ενα ακομα επεισοδιο στην αντιπαραθεση εθνικιστων και επαναπροσεγγιστων. Ηταν ομως, οπως μπορει κανεις να δει με καποια χρονικη αποσταση, ενα οριακο σημειο στην αλλαγη του κλιματος που οδηγησε απο τα Ιμια και την Δερυνεια στην "ελληνοτουρκικη φιλια" του 99. Η συναυλια εκλεισε τον κυκλο της Δερυνειας. 10 μηνες μετα τα θεαματικα οργανωμενα φονικα, οι γαλανολευκοι μοτοριτζηες που (αφου αποκατασταθηκαν σαν καλα παιδια) ειχαν πλεον αναλαβει και τον ρολο του "ηρωα", αποφασισαν να καμουν μια δημοσια επιδειξη δυναμης - υπο την καλυψη και τις ευλογιες βεβαια της εκκλησιας. "Εκτραχυνθηκαν", θα μπορουσε να πει καποιος, τα πραγματα. Ιδιαιτερα αν δει καποιος τα γεγονοτα απο την οπτικη του σημερα. Αλλα αξιζει να θυμηθουμε οτι οι επιθεσεις εναντια σε οσους πηγαιναν στην συναυλια ηταν αποτελεσμα ενος κλιματος που γεννησαν τα media. Ηταν μια ακομα στιγμη αποθεωσης της αυτονομης εξουσιας των media οπου το "διαχυτο" και το "συγκεντρωμενο" θεαματικο αρχισαν να διασταυρωνονται "οικοδομωντας την πραγματικοτητα" καθως μιλουσαν για αυτην. Ετσι εγινε ξαφνικα αυτονοητο γεγονος για την "κυπριακη κοινη γνωμη" οτι η 19 Μαιου ηταν η μερα γενοκτονιας των Ποντιων (μια εβδομαδα πριν δεν ηξεραν καν οτι ειχε γινει τετοια γενοκτονια) η οτι το γηπεδο της Τσεττιν Καγια λεγοταν "Ταξιμ" που σημαινε διχοτομηση. Τα ε/κυπριακα media φαινονταν να επαναλαμβάνουν τον "θριαμβο" της Δερυνειας οταν ειχαν αναλαβει τον ρολο του

"καθοδηγητή" των μαζικών συναισθημάτων και της κατασκευής των γεγονότων που υποτίθεται περιεγράφαν. Ορισμένα είχαν φτάσει στο σημείο να παρουσιάζουν τους τραμπουκούς της εκκλησίας σαν "εξεγερμένους" νεους που αντιμετώπιζαν την αστυνομική καταστολή.. Φαντασού.. Η Κου Κλουξ Κλαν στον ρόλο της αμφισβήτησης! Η τελεία αντιστροφή της πραγματικότητας. Ομως ενώ μέχρι την ώρα της συναυλίας το θεαμα κατασκευάζε σχεδόν ανενοχλητο την πραγματικότητα μέσα στα δεδομένα πλαίσια, ξαφνικά την άλλη μέρα το κλίμα μεταστράφηκε ριζικά και σε λίγες μέρες ήταν οι οργανωτές της εκδήλωσης που βρέθηκαν κατηγορούμενοι.

Αυτή η μεταστροφή "της κοινής γνώμης" αξίζει να ερμηνευτεί. Μερους

της ευθυνης για την μεταστροφή πρέπει σιγουρα να αποδωθεί στο ότι η συναυλία έγινε τελικά (σε μια φάση και κάτω από την πίεση των εθνικιστών και των media η ακυρωσής της συναυλίας φαινόταν πολύ πιθανή) και στο ότι είχε επιτυχία. Η σκηνή της τηλεοπτικής αποστομωσής/παγωμαρας της Μ. Σφετσου θα μείνει μνημειώδης σαν μια στιγμή όπου η πραγματικότητα διαψεύσε το θεαμα μέσα στο γηπεδο του - την τηλεοπτική οθονή: μετά τα λιβανισματα και τις θριαμβολογιες της για την αποτροπή της εθνικης προδοσις, ο εμφανιστηκε στο τηλεοπτικό παραθυράκι ο δημοσιογράφος που καλυπτε την συναυλία, ο ποιος εβρισκομενος σε ένα άλλο κλίμα, της πε απλά "εδώ παντως ο κόσμος περνά οραιο". Αλλά "μερος της ευθυνης" θα πρέπει να αποδωθεί και στην δυναμική φανισή 2 αντι-εθνικιστικών κινήσεων - σε κωσία και Λεμεσό. Και στις δύο ριπτώσεις (στο ότι έγινε η συναυλία και στην εμφάνιση των πρωτοβουλιών μετά) ο κύριος παραγοντας που προβαλε σαν το "εξελεκτο στοιχείο" στην θεαματική ανώση, ήταν ο αντι-εθνικιστικός - απροσεγγιστικός χώρος που επιτυχθήκε την δεκαετία του 1990.

Αξίζει, λοιπόν, να δούμε τις δυναμικές αυτών των πρωτοβουλιών. Η κίνηση της Λευκωσίας υπάρχει ακόμα και ο σχολιασμός των πρακτικών και των δυναμικών της είναι έργο των συμμετεχόντων. Η κίνηση της Λεμεσού, για την οποία μπορούμε να έχουμε άποψη, είχε και μια σειρά άλλα "παραδόξα". Η "πρωτοβουλία εναντίον του σωβινισμού, του ρατσισμού και της πνευματικής τρομοκρατίας", όπως ονομαστική η Λεμεσιανή κίνηση, μπορεί να διεκδικήσει τον τίτλο της πρωτοβουλίας με το πιο μακροσυρτό όνομα και την συντομότερη ζωή (μόλις 2 μήνες). Στα άλλα "παραδόξα" θα μπορούσαμε να προσθεσουμε και το γεγονός ότι βρεθήκαμε στην θέση να "υπερασπιστούμε" (ή εστω να βρεθούμε στο ίδιο στρατοπέδο με) ένα αυθεντικό δείγμα του θεαματος στον τομέα των μετα-Madonikon μεταμορφώσεων της pop μουσικής. Και όμως οι συγκεντρώσεις της πρωτοβουλίας είχαν παθος, διάθεση για πράξη και μηνύματα πολιτικών και υπαρξιακών μεταμορφώσεων.

Βρεθηκαμε δηλαδη να παιζουμε, θελωντας η μη, σε ενα παιχνιδι που ειχε ξεκινήσει απο το θεαμα.

Αλλα ηταν και ενα παραξενα δικο μας παιχνιδι.

Και μετα την πλουραλιστικη εκδηλωσιη στον μωλο για την ειρηνη, στις 27 του Ιουλιη, η κινηση εξαφανιστηκε. Σε μια εκκλησιη για συμπαραστασιη στους ξενους εργατες που προσπαθησε να προωθησει η "εργατικη δημοκρατια", βρεθηκαμε 4 ατομα. Και μετα κανενας δεν εκανε τιποτα για να επανασυστησει την κινηση. Ετσι μετα απο ενα μακροσυρτο τιτλο, μια διακυρηξη-μανιφεστο και ενα ειδος εναλλακτικου φεστιβαλ, η κινηση αυτοδιαλυθηκε. Μονη της.

Δεν πηρε καν την αδεια της γενικης συνελευσιης.

ΗΣ διερευνησουμε λοιπον τις δυο πηυρες της διαθεκτικης - την συκροτησιη των μορφων αυτιστασιης και τις μεταλλασχες στην θεαματικη

Και σαφως σε μια κοιωνια, οπως η κυπριακη, που βιωσε αρκετες ενοπλες εξαρσεις της ακροδεξιης, το οριο της "φυσικης βιας" ηταν το τελευταιο: αν οι απογονοι της εοκα β ενοιωθαν οτι θα μπορούσαν να κουβαλησουν

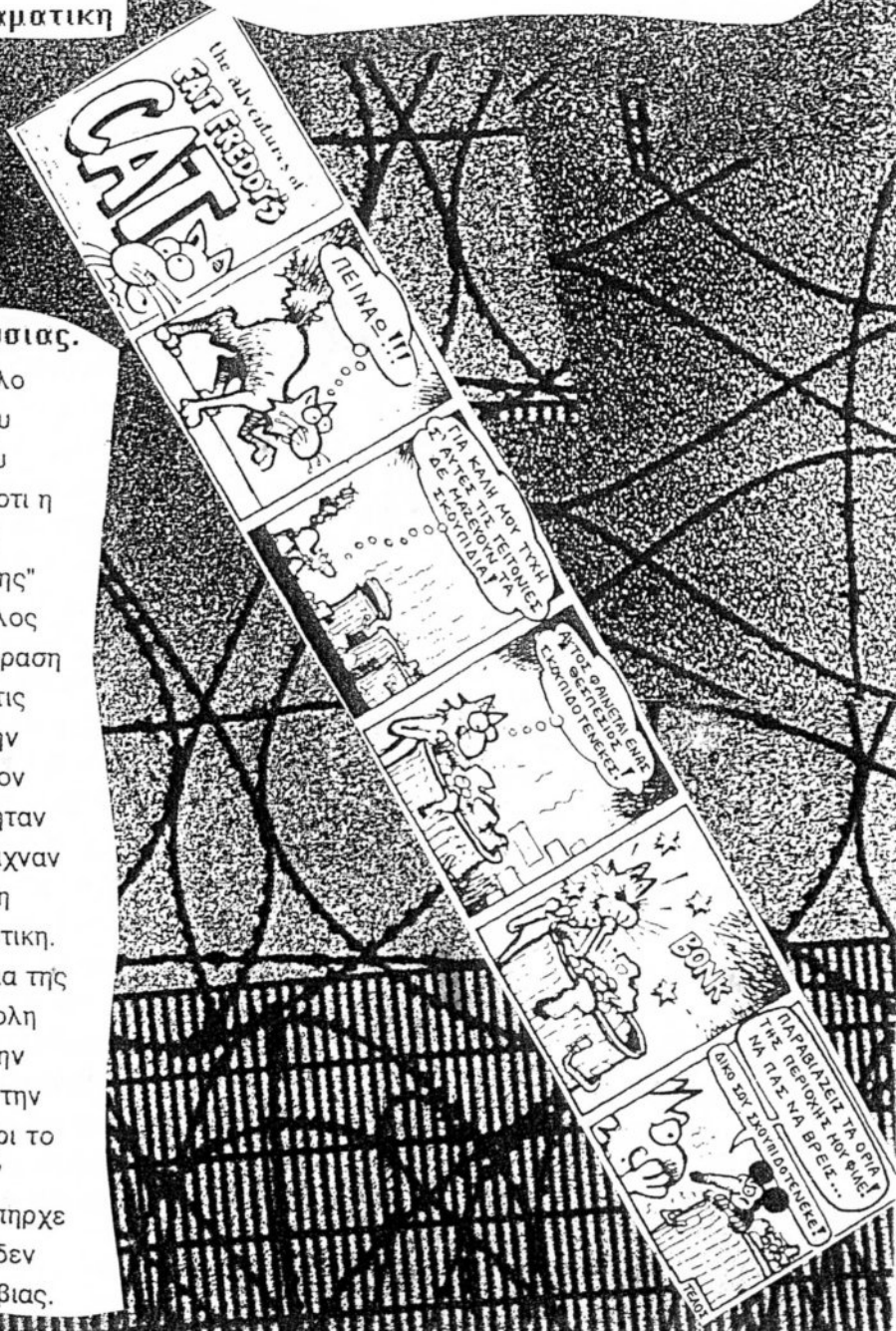
τους κρετινους των γαλανολευκων κερκιδων στο κεντρο της πολιτικης πρακτικης, τοτε σαφως αλλαζαν εντελως τα δεδομενα.

Αρκετοι ετσι νοιωσαμε. Υπηρχαν οργισμενα μουρμουρητα οτι θα επρεπε να υπαρχουν οργανωμενες ομαδες για να συκρουστου με τους φασιστες.

Αντικειμενικα ομως το φασιστικο ξεσπασμα ηταν μια στιγμη στρηπι τηζ...η αποκαλυψη του αντικειμενικου περιεχομενου του εθνικιστικου πολτου που επιβληθηκε στην κοιωνια. Οποτε η οργη ισως να ειχε να κανει και με ενα αισθημα ενοχης γιατι "δεν ειμαστε εκει". Αλλα περα απο τις ψυχολογικο-υπαρξιαικες διαστασεις, η πρωτοβουλια αναδυθηκε και απο ενα πολιτικο-πολιτιστικο πλαισιο. Και εδω

συκροτησιη της εξουσιης.

Η αρχικη αντιδρασιη ηταν σε ενα μεγαλο βαθμο αποτελεσμα ενος συσσωρευμενου θυμου (ιδιαιτερα μετα την Δερυνεια του 1996) αλλα και μιας σιγουριης πλεον οτι η τηλεοπτικη εικονα ελεγε ψεματα για τις πραγματικες διαθεσεις της "κοινης γνωμης" (αν μπορεί να υπαρξει τετοιο πραγμα τελος παντων). Ετσι οταν ανοιξαμε την τηλεορασιη στις 19 Μαιου και ειδαμε το απιστευτο, τις επιθεσεις εναντια σε οσους πηγαιναν στην συναυλια των Ρουβα-Κουτ, δεν ηταν πλεον θεμα πολιτικης - ηταν θεμα οργης. Δεν ηταν απλα οτι η συγκριση αναμεσα στο τι εδειχαν οι τηλεοπτικες οθονες και την καθημερινη εμπειρια ηταν τοσο εξοργιστικα διαφοροτικη. Το ιδιο το γεγονος ειχε πλεον τα στοιχεια της υβρης. Ειχαμε ζησει μεχρι τοτε την επιβολη της εθνικιστικης χουντας απο τα media, την ελληνικη πρεσβεια, τους πρακτορες της, την αρχιεπισκοπη και τα τσογλανια της. Μεχρι το 1996 η ολη αντιπαραθεσιη "περιοριζοταν" στον δημοσιο λογο. Υπηρχαν απειλες, υπηρχε λογοκρισια, αλλα ηταν μια διαμαχη που δεν ειχε φτασει ακομα στην ασκησιη φυσικης βιας.

μια αναφορά στην πολιτική
λογία της Λεμεσου για να
ρηθούν και οι δομικές ρίζες της
ασης - που διασταυρώθηκαν με την
ση Ρουβα" αλλά έρχονταν σαφώς από
κατευθύνσεις..

ίσταση στην Λεμεσο τα προηγούμενα
είχε πάρει μια στροφή προς τα
ρα - και ήταν σε σαφή αποκλίση από το
πτικό κλίμα που εξεπεμπαν "σαν τα
ρα των εργοστασίων της θλιψής" τα
και η εξουσία της Λευκωσίας. Η γενική
ο-πολιτιστική ατμόσφαιρα φάνηκε
ο την αντίδραση στην κατεδάφιση των
ων θεοδοσιου το 1995 και την ήττα
τζηπαυλου (ο οποίος είχε φέρει και τον
του δογματος να ενισχυσει την
ογική του εκστρατεία) το 1996. Οι
ες του χωρου της Λεμεσου (οι

ουλίες για τα διατηρητέα της πόλης, η
ωση"/ γενική συνέλευση για το
κι στο Καστρο, οι εκδηλώσεις του
M για την κυπριακή κουλτούρα)
όταν και διαχέονταν στην κοινωνία.
αρά την αντι-εθνικιστική στάση τόσο
ου της πόλης (από όπου ξεκίνησε και
βουλία συμπαραστάσης στους
κυπριους, στις αρχές της δεκαετίας)
ι της θεσμικής (ακελικής) αριστεράς
ρχε μια άμεση και μαζική εμπλοκή στο
επαναπροσεγγίσης και δημιουργίας
ικών ομάδων που είχε αρχίσει να
μια εντονή δυναμική με γεωγραφικό
ο Ledra Palace. Αν και έγιναν κάποιες
εις (ιδιαίτερα στον συλλογο των
ων Αναγέννηση) σαφώς για τους
νους (εκτός από τους έντονα
ενους) ήταν δύσκολο να
χουν σε ένα κίνημα του οποίου ο
ράσης ήταν ένα ξενοδοχείο στο μέσο
ασμένης Λευκωσίας.

τα πλαίσια η συναυλία του Ρουβα
ιν σαν ενδιαφέρον φαινόμενο μόνο
ο που ήταν μια ανοιχτή δικινοτική
η (από αυτές που σπανία
νται) - αλλά ίσως και στο βαθμό που
και ένα δείγμα του κατά πόσον είχαν
η για την επαναπροσεγγίση αυτά τα
ιδάκια" των 16, που ακούγαν τον
στη .

Ας δούμε τώρα την άλλη πλευρά της
διαλεκτικής - των μεταμορφώσεων του
θεαματος και της κρίσης της εθνικιστικής
ηγεμονίας:

Τι ήταν αυτό το θεαματικό επεισόδιο στο οποίο βρεθήκαμε εμπλεκόμενοι;

Δεν είναι εύκολο να απαντήσει κανείς με ένα
σύντομο αποφθεγμα. Χρειάζεται σαφώς μια
πιο αναλυτική αναγνώση των διαδικασιών
συγκροτήσης του θεαματος, των ψευδο-
αντιθέσεων αλλά και της φάσης της
δημιουργίας του "ενσωματωμένου
θεαματικού". Όμως στο επίπεδο της
σημειολογικής αντιπαράθεσης ήταν μια
στιγμή που διασταυρώθηκαν 2 διαφορετικές
αφηγήσεις του θεαματος - η απορριπτική
αφήγηση που κυριαρχούσε στην περίοδο 92-
96 και η αναδυόμενη αφήγηση μιας κοσμίας

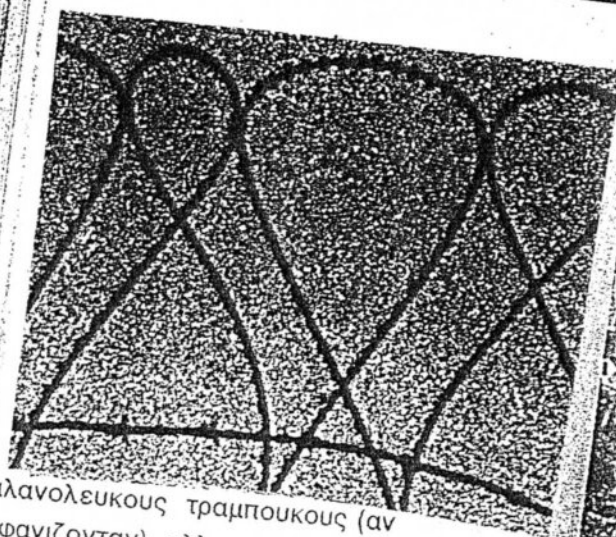
(ευρωπαϊκής) επαναπροσεγγίσης. Αλλά
ακριβώς γιατί και οι 2 αφηγήσεις διεκδικούσαν
την λαϊκή αποδοχή (το αίτημα , δηλαδή, ότι
ήταν οι αληθινές φωνές του διαχύτου
θεαματικού) η αντιπαράθεση προκάλεσε μια
ανοιχτή σύγκρουση στην τηλεοπτική οθόνη
που ξεφύγε από τα στενά πλαίσια "της
νεανικής συναυλίας". Και έτσι στον Ρουβα,
σαν καταναλωτικό προϊόν του θεαματος,
προβάλει ξαφνικά η κοινωνία μια σειρά από
άλλες διαμάχες που διασταυρώθηκαν με το
θέμα της επαναπροσεγγίσης. Η ομοφυλοφιλία
του Ρουβα έγινε το κεντρικό subtext της
εκστρατείας εναντίον της συναυλίας. Και από
εδώ η αντιπαράθεση ξεφύγε από την πολιτική
και μπήκε στον χώρο του υποσυνείδητου της
καθημερινότητας. Και σε αυτό το πλαίσιο το
σύνδρομο του συνοικιακού macho (που θα
"εφτυνε" τον πουστή που ήρθε να
τραγουδήσει τζαι να σουστεί με τον εθνικό
εχθρό) διασταυρώθηκε με τον εθνικιστικό
πολτο και εμφανίστηκε σαν "προστατευτικός

ωι
εβ
ι
να
ε
ο
καλ
βι
ετα
med
Η
προσ
οργα
ποδ
ΑΕΛ (
παρι
ομαδ
δικη το
μιας

ανδρισμος". Τον ιδιο ρολο, δηλαδη, που ειχαν αναλαβει οι εθνικιστες απο το 1988 με την επιθεση εναντια στη σχεση Τζεγκις και Αλεξιας. Και αρα στο αμεσο σημειολογικο επιπεδο ηταν, με βαση το γεγονος οτι οι fan του Ρουβα ειναι κατα κυριον λογο κοπελλες, ενας "ανδρισμος" που θα προστατευε, εμας, τα ηθη μας, τις κοπελλες μας.. Και αν αυτοι οι μερικες δεκαδες ηλιθιοι ηταν καπου, μακρυσ, εστω..Αλλα να εμφανιζονται απο τις τηλεορασεις σαν οι "εκπροσωποι του κυπριακου λαου" ηταν ασυλληπτο..

Το θεαμα εισεβαλε πλεον στην καθημερινοτητα φωτοβολωντας την. Με αυτην την πραγματικοτητα διασταυρωθηκαν οι πρωτοβουλίες. Και εδω αλλωστε βρισκεται και η ριζα τοσο εντονων συζητησεων στις γενικες συνελευσεις για φαινομενικα "ασχετα" θεματα (οπως η ομοφυλοφιλια και η σεξουαλικη απελευθερωση). Οι συναντησεις της Κινησης εμοιαζαν με ενα de javu της προηγουμενης δεκαετιας. Ολοι οι γνωστοι ηταν εκει - και εμφανιστηκαν και αρκετοι αγνωστοι. Πολιτικοποιημενοι και φιλελευθερα ευαισθητοι. Επαναπροσεγγιστες και/η απλα αντι-εθνικιστες. Διανουμενοι και μοτορτζηδες που ηθελαν να αποκαταστησουν το ονομα της κοινοτητας τους.

Οι ιδιες οι συναντησεις της γενικης συνελευσης ειχαν απο μονες τους το περιεχομενο - δηλαδη την οργανωση και την συμμετοχη σε εκδηλωση εναντια στον υπερπον φασισμο. Ετσι η ανακοινωση πηρε χρονο για να γραφτει ωστε να συμπεριλαβει ολες τις πτερυγες - τις ευαισθησιες της παλιας "πρωτοβουλιας εναντια στον κοινωνικο ρατσισμο", την αναγκη να γινει αναφορα και στο δικαιομα της διαφορας (για να συμπεριληφθει και η ομοφυλοφιλια), η του ρατσισμου (για να καλυφθουν και οι ξενοι εργατες). Και επρεπε βεβαια να γινει αναφορα και στην επαναπροσεγγιση/επανενωση αλλα και στα media ("στην πνευματικη τρομοκρατια"). Η βασικη εκδηλωση προς την οποια προσανατολιζοταν η πρωτοβουλια ηταν η οργανωση και η περιφρουρηση μιας ποδοσφαιρικης συναντησης αναμεσα στην ΑΕΛ (οι οπαδοι της οποιας ειχαν μια εντονη παρουσια στις συναντησεις) και μια Τ/Κ ομαδα. Και το ποδοσφαιρο ειχε βεβαια την δικη του σημειολογια. Και για την εμφανιση μιας νεολαιας που θα αντιμετωπιζε τους

γαλανολευκους τραμπουκους (αν εμφανιζοταν) αλλα και για την υπενθυμιση της ιστορικης αληθειας για το ποδοσφαιρο: το κυπριακο ποδοσφαιρο ηταν ενιαιο οσον αφορα τις δυο κοινοτητες μεχρι το 1955 οταν η διοικηση του γηπεδου ΓΣΠ (που ανηκε στην εκκλησια) απαγορευσε στην Τσεττιν Καγια να παιζει εκει. Ετσι ονομαστηκε το αλλο γηπεδο (στο οποιο εγινε η συναυλια) "Ταξιμ/διχοτομηση".

Η συναντηση ομως δεν εγινε τελικα.. Καποιες αδειες δεν δωθηκαν. Οποτε αλλαξαμε προσανατολισμο. Η "εκδηλωση" εγινε στον μωλο με την μορφη της "εκδηλωσης για την ειρηνη". Με μουσικη και ταμπλω/τραπεζακια που καλυπταν ολο το φασμα των ευαισθησιων. Και υστερα συνεχισαν οι υπογειες διαδρομες. Ο αποηχος της πρωτοβουλιας μπορει και να ακουγεται και στα διαφορα μπαρακια που ανθιζουν τα τελευταια χρονια στην παλια πολη - συντηρωντας και αναπλαθωντας το οραμα μιας αλλης πρωτοβουλιας.

Ιδωμεν.
Ισως αυτη η μορφη παρεμβασης (που προκαλει συζητησεις με την μορφη γενικων συνελευσεων και πρακτικες παρεμβασης και που μετα εξατμιζεται πριν προλαβει να σταθεροποιηθει σε δομη με μορφη εξουσιας) να ειναι και μια μορφη του οργανωτικου ανταρτικου που πρεπει να διεξαγουμε εναντια στην εισβολη του ενσωματωμενου

ΓΙΑ

ΤΗΝ

ΕΙΡΗΝΗ

ΓΔΡΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΣΩΒΙΝΙΣΜΟ, ΤΟ ΡΑΤΣΙΣΜΟ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η νύκτα της 19ης Μαΐου ήταν μια στιγμή αποκάλυψης. Την ίδια ακριβώς στιγμή που επιτρεπόταν, μετά από δεκαετίες, στους νέους των δύο κοινοτήτων να συναντηθούν, μια πτέρυγα της κοινωνίας έκτιζε με απειλές, παραπονήσεις και επιλεκτική ανάμνηση της ιστορίας ένα κλίμα μίσους το οποίο τελικά έγινε και πραγματική τρομοκρατία απέναντι σε όσους πήγαν στη συναυλία Ρουβά - Κούτ.

Σαφώς ο κύριος μηχανισμός πίσω απ'αυτή την καλλιέργεια του κλίματος μίσους ήταν η Αρχιεπισκοπή και γνωστοί εθνικιστικοί κύκλοι όμως το κλίμα οικοδομήθηκε και με την έμμεση ή άμεση συμμετοχή μερίδας των Μ.Μ.Ε. Τα σωβινιστικά παραλήρηματα που καταλήγουν στην πνευματική τρομοκρατία δεν είναι άλλωστε και κάτι το νέο για τα ιδιωτικά και δημόσια Μέσα Επικοινωνίας αυτή τη δεκαετία.

Ως πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας νοιώθουμε την ανάγκη να απαντήσουμε σ'αυτές τις εκστρατείες πνευματικής τρομοκρατίας και στη βία που είδαμε να εκφράζεται στους δρόμους τη 19η Μαΐου. Σ'αυτά τα πλαίσια αποφασίσαμε τη συγκρότηση Κίνησης Πολιτών ώστε να διεκδικήσουμε πλέον το μέλλον μας και τα δικαιώματά μας.

Οι βασικοί στόχοι της κίνησης είναι:

α) Η αντιμετώπιση του σωβινισμού και η υπεράσπιση και προώθηση της επαναπροσέγγισης ανάμεσα στις δύο κοινότητες έτσι ώστε να ανοίξει ο δρόμος για επανένωση της χώρας μας.

β) Η υπεράσπιση του βασικού ανθρώπινου δικαιώματος στη διαφορετικότητα (είτε σαν άποψη, είτε σαν στάση ζωής) ενάντια στο ρατσισμό ο οποίος διαχωρίζει τους ανθρώπους σε βάρβαρους και πολιτισμένους, φυσιολογικούς και ανώμαλους, προδότες και πατριώτες. Είναι καιρός πιστεύουμε να διεκδικήσουμε δυναμικά τη διεύρυνση της έννοιας της Δημοκρατίας με βάση το δικαίωμα στη διαφορετικότητα - όπου "η υπεράσπιση των δικαιωμάτων και του τελευταίου ατόμου είναι προϋπόθεση για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων όλων μας".

γ) Η αντιμετώπιση της πνευματικής τρομοκρατίας που αποτελεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσεται και ο σωβινισμός και ο ρατσισμός. Η τακτική της παραποίησης γεγονότων, της περιθωριοποίησης της άλλης άποψης, οι στημένες τηλεοπτικές συζητήσεις όπου οι "ειδήμονες" αλληλοσυμπληρώνονται χωρίς να υπάρχει μια φωνή αντιλόγου είναι χαρακτηριστικά της δημόσιας ζωής τα οποία είδαμε στην πιο ακραία τους εκδοχή στην κάλυψη των γεγονότων της 19ης Μαΐου από το εκκλησιαστικό κανάλι. Όμως σε πιο εκλεπτυσμένες εκδοχές αυτή η τακτική χρησιμοποιείται ευρύτατα στο δημόσιο λόγο. Οφείλουμε να χρησιμοποιήσουμε το στοιχειώδες δικαίωμα του δημοκρατικού διαλόγου, ενός διαλόγου όπου δεν καθορίζουν τα μέσα ενημέρωσης και οι ιδιοκτήτες τους ποιοι δικαιούνται να μιλούν, ποιοι είναι οι καλοί και ποιοι οι κακοί.

Καλούμε όλους τους πολίτες και τους οργανωμένους κοινωνικούς φορείς να διεκδικήσουν ανεπιφύλακτα και δημόσια την προώθηση της επαναπροσέγγισης την αναγνώριση των δικαιωμάτων όλων των πολιτών και την καθιέρωση ενός δημοκρατικού δημόσιου διαλόγου.

Πιστεύουμε ότι αυτή η προσπάθεια πέρα από τις πολιτικές και κοινωνικές της προεκτάσεις είναι και μια πρόταση πολιτισμού για την δημιουργία ενός νέου ήθους που θα χαρακτηρίσει την Κυπριακή κοινωνία του Μέλλοντος.

ΤΟ ΜΙΛΛΕΝΙΟΥΜ ΔΕΝ ΗΡΘΕ ΑΚΟΜΑ

"Το σαμποταζ μας οργανώνει την προλεταριακή εφοδο στον ουρανο. Και επιτελους δεν υπαρχει πια αυτος ο καταραμενος ουρανος." 1

Μια cut up καταγραφή

1

Ο στοχος αυτου του κειμενου ειναι η ανιχνευση των αλλαγων που σημαδεψαν την ιστορια τον 20ο αιωνα. Ο στοχος ειναι βεβαια υπερβολικος. Αλλα σημερα δεν μπορει να τιθενται τα ζητηματα που αφορουν το επαναστατικο κινημα με πιο περιορισμενους ορους. Το σημερα μας αντιμετωπιζει με μια αβυσσαλα αντιφαση: οι δυνατοτητες για μια μεταμορφωση του πλανητη, για την οικοδομηση κατι που θα μπορούσε να μοιαζει με ενα "παρδεισο στην γη", ειναι εδω μπροστα μας τεχνολογικα. Ταυτοχρονα ζουμε μια απο τις πιο βαθεια αντεπαναστατικες περιόδους των τελευταιων 100 χρονων. Η αντιφαση δεν ειναι εντονη μονο για αυτους που κουβαλουν μεσα τους μια εικονα του θεσπεσιου σαν τροπου ζωης, η για αυτους που βιωνουν με αηδια αυτην την αισχροη ανηθικότητα που συμβαινει γυρω μας πολιτικα, οικονομικα, πολιτιστικα. Η αντιφαση διεισδυει πλεον και στους πιο ανυποπτους, στα καθημερινα ανθρωπακια που δεν εμαθαν, δεν ηθελαν να ξερουν, για τα μεγαλα και τα ριφκοινδυνα : καθως το θεαμα του καταναλωτισμου εισβαλει σαν μια νεα αποικιοκρατια στα υποσυνειδητα, κατασκευαζει επιθυμιες και απελευθερωνει απωθημενα τα οποια, οπως σωστα παρατηρησε ο D. Bell απο την δεκαετια του 60, αρχιζουν να συγκροτουν μια ηδονικη αρχη που ερχεται σε συγκρουση με τις αναστολες που απαιτει ο καπιταλισμος σαν

ΜΑ ΑΦΟΥ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ
ΝΑ ΦΟΒΗΘΟΥΜΕ ΤΙΠΟΤΑ
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ
ΠΟΥ ΞΕΣΠΛΑΕΙ ΚΑΤΑΓΙΔΑ
ΣΤΟ ΧΕΡΙΟ. ΕΤΟΥΤΗ ΕΔΩ
ΒΕΒΑΙΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΠΟΣ
ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ ΣΥΜΦΩ-
ΝΟΙ, ΑΛΛΑ

1 Τ. Νεγκρι. 1977. Κυριαρχια και Σαμποταζ.

συστημα εξουσιας και ελεγχου.

Ζουμε σε μια επανασταση της καθημερινοτητας την οποια κυοφορησε αυτος ο αιwnας, αλλα οι αντιφασεις της οποιας μολις τωρα γινονται κατανοητες.

2

Το κειμενο γεννηθηκε αποσπασματικά σε ενα διαστημα 6 μηνων αλλα κουβαλα τα βιωματα 10 χρονων.

Στην πρωτη του εκδοχη ηταν μια αποπειρα να γινει κατανοητος αυτος ο αιwnας - κατι σαν παιχιδιαρικος αντιλογος στο kitsch του millenium . Μετα αρχισε να βαραινει σαν αναγνωση του κομμουνιστικου κινηματος : μα μπορουμε πραγματικά να ξεμπερδευουμε με την ιστορια μας σαν επαναστατες λεγοντας απλα "εμεις δεν ειμαστε σταλινικοι" η "οι αναρχικοι τα λεγαν απο τοτε";

Ειναι δυνατον να μην νοιωθουμε δεος μπροστα στην συγκλονιστικη μοναξια του Πλουμπιδη καθώς τον σπηνουν στο εκτελεστικο αποκυρηγμενο απο ολους - και αυτον να επιμενει στο κομμα; Ηλιθιος; Μπορει.

Αλλα ενας γοητευτικος ηλιθιος.

Και μια αξιοπρεπεστατη σταση.

Στην ανατολικη ευρωπη δεν ηττηθηκε μονο ο σταλινισμος, ηττηθηκε ο σοσιαλισμος (εστω ο κρατικος σοσιαλισμος) και οσο δεν το αναγνωριζουμε απλα συμπεριφερομαστε σαν θρησκοληπτοι που επιμενουν στην αγνοτητα - επιμενωντας οτι η επανασταση δεν κανει λαθη, δεν γνωριζει ηττες, δεν μολυνεται απο τις επιλογες των δυσκολων , των βιαιων αντιπαραθεσεων.

Αυτες οι σκεψεις/εκδοχη, σαν μια ριζικη μετατοπιση απο την αισιοδοξια που γεννησαν οι κινητοποιησεις του 89, ολοκληρωθηκαν σαν βιωματικη εμπειρια μετα απο ενα πρωινο περιπατο στο Βουκουρεστι.

Οι ζητιανοι στους δρομους, ανθρωποι χωρις ποδια που σερνονταν στην ασφαλτο του καλοκαιριου για να ζητιανεψουν...ζητιανοι, πολλοι ζητιανοι, διπλα απο τα σχεδον (επιτελους?) γεματα καταστηματα στο κεντρο

της πολης...Αυτο που εγινε στην ανατολικη ευρωπη ηταν η μετατροπη ολοκληρων κοινωνιων σε ζητιανους της Δυσης...Αυτο ηταν λοιπον η δημοκρατια;

Και ας μην κανουμε τις παρθενες ουτε για την δημοκρατια - αν ο σοσιαλισμος ηταν ο επιγειος μας παραδεισος, τα ατομικα δικαιωματα που διασφαλιζε η αστικη δημοκρατια ηταν το οξυγονο του ακτιβισμου μας - η δημοσια σφαιρα που θελαμε να επεκτεινουμε σαν "κοινωνια των πολιτων" απεναντι στο κρατος.

Μετα, το κειμενο γραφτηκε και αναδομηθηκε με την μεθοδο του cut up: αλληλοδιασταυρωνοντας αποσπασματα για τον αιwnα με σχολια αναλυσης η ενατενισης.

3

Θα μπορουσαν ισως να ηταν και 2 η 3 μικροτερα αυτονομα κειμενα αυτα που ακολουθουν :

- αναγνωση της επαναστασης (και της σημερινης φασης της αντεπαναστασης) της καθημερινοτητας,
- οι μεταμορφωσεις του επαναστατικου κινηματος τον 20 αιwnα,
- τα σημερινα σημαδια αντιστασης οπως απεικονιζονται τοσο στην συγκροτηση ενος διεθνους κινηματος (στον χωρο Σηατλ -Πραγα) οσο και στις αντιστασεις επι του εδαφους - στο χωρο του παγκοσμιου συστηματος. Αλλα ακομα και στον χωρο μετρουν οι στιγμες/ οι μεταμορφωσεις του χρονου. Το Βελιγραδι, λ.χ. που αντισταθηκε το 99 εχει μια μοναδικοτητα σαν στιγμη στον χωροχρονο.

Και αυτο το κειμενο γραφτηκε σε ενα χωροχρονο (απο την ανατολικη μεσογειο στα βαλκανια το 2000)

που θα ηθελε να ειναι ενιαιος - αλλα λιγοι τον βλεπουν ετσι ακομα.

Ειναι συνορο.

ΜΑ ΤΙ ΑΡΧΙΣΕΙ ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

Η επανάσταση της καθημερινότητας σαν αλλαγές στον χωροχρονο

4

Οι εννοιες του χωρου και του χρονου ειναι αορατες επειδη ειναι οι παραμετροι μεσα στους οποιους ζουμε την καθημερινοτητα. Αν αυτοι οι παραμετροι αρχισουν να μεταβαλλονται συνειδητα τοτε μπορούμε να πουμε οτι ζουμε μια επανάσταση της καθημερινοτητας.

Επειδη οι εννοιες του χωρου και του χρονου ειναι αορατες ζουμε στον δεδομενο χωροχρονο θεωροντας τες σαν αυτονοητες - σαν την "φυση" του χωρου και την "μοιρα" του χρονου. Ετσι βλεπουμε συνορα, ορια, εσωτερικους και εξωτερικους χωρους αναλογως του κοινωνικου (που συμπεριλαμβανει και το πολιτιστικο) συστηματος. Αυτη η σχετικοτητα του βιωματος του χωρου και του χρονου ηταν πιο σαφης κατα την διαρκεια της ενοποιησης του πλανητη οταν η ανθρωπολογια, η εστω η δημοσιογραφια, μας εφερναν αντιμετωπους με αλλους πολιτισμους/συστηματα, με ανθρωπους που ζουσαν σε αλλους χρονους σε αλλους χωρους. Σημερα ομως ο ελεγχος των μεσων επικοινωνιας απο μια ελιτ, και η χρηση αυτων των μεσων στα πλαίσια του θεαματος κανουν την πολιτιστικη παγκοσμιοποιηση να μοιαζει σαν ομοιογενοποιηση. Αλλα η εννοια του χωρου δεν μεταβαλλεται μονο σε σχεση με τον εξωτερικο, οικονομικο και πολιτιστικο, χωρο (φυση+ανθρωπινο περιβαλλον) αλλα διαρρηγνυεται και προς τα μεσα: η αποκωδικοποιηση του γενετικου κωδικα και η δυνατοτητα κλωνοποιησης ολων των υπαρκτων (αλλα και νεων συνδυασμων των βασικων τους στοιχειων) οργανισμων, σημεινει οτι η αναπαραγωγη του ζωντανου χωρου ειναι πλεον γεγονος. Σε ενα αντιστοιχο επιπεδο ο χρονος εχει επισης υποστει μια εσωτερικη διαρρηξη: ο χρονος των nanoseconds (ενα δισεκατομμυριοστο του

δευτερολεπτου) ο οποιος χρησιμοποιηται για την λειτουργια των computers σημεινει ουσιαστικα οτι εχουμε πλεον φτιαξει μηχανες που κατασκευαζουν διαφορετικα ειδη χρονων² και ζουμε, οπως παρατηρει ο Jameson³, σε ενα "μονιμο παρον"...

5

Αυτο το μονιμο μεταμοντερνο παρον μοιαζει, με ενα πικρα ειρωνικο τροπο, με το αναρχικο graffiti της δεκαετιας του 70 : "ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ", θελουμε την ζωη να μην ειναι αλλου αλλα εδω κι τωρα, "we want the world and we want it now" στην ροκ εκδοχη των Doors. Και ομως το μονιμο παρον του σημερα μοιαζει με μια τεραστια φυλακη οπου οι τοιχοι ειναι καλυμενοι με διαφημιστικες αφισιες. Ζουμε replays του παρελθοντος ενω και το μελλον φανταζει ενα απο τα ιδια - μια ακομα επιλογη που θα προσφερει το αλλο μπαρακι σαν ανταγωνιστικη βραδυα.

Αυτο το μονιμο παρον ειναι συμπτωμα σχιζοφρενειας:

"...ο σχιζοφρενης ...δεν εχει την εμπειρια της χρονικης συνεχειας... ειναι καταδικασμενος να ζει σε ενα μονιμο παρον με το οποιο οι διαφορες στιγμες του παρελθοντος του /της εχουν μικρη σχεση και για τις οποιες δεν υπαρχει πιθανον μελλον στον οριζοντα. Με αλλα λογια η σχιζοφρενικη εμπειρια ειναι η εμπειρια των απομονωμενων, ασυνδετων, ασυνεχων signifiers τα οποια δεν τα καταφερνουν να συνδεθουν σε μια σειρα με συνοχη. Ο σχιζοφρενης δεν γνωριζει προσωπικη ταυτοτητα με την εννοια που αντιλαμβανομαστε την ταυτοτητα εφροσον η αισθηση της ταυτοτητας που εχουμε βασιζεται στην επιμονη παρουσια του "εγω" και του "εμενα" στον χρονο."⁴

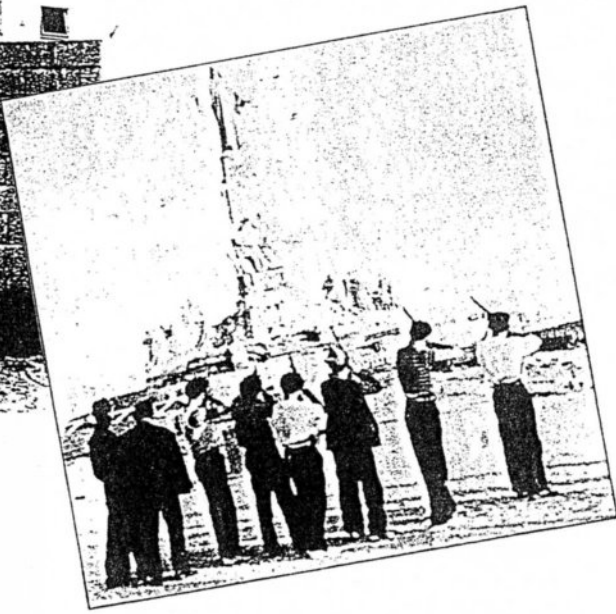
² Για την συγκρουση των κουλτουρων που βασιζονται σε διαφορετικα ειδη χρονων, βλ :J. Rifkin. 1987. Time Wars. Touchstone. New York.

³ F. Jameson. 1982. Postmodernism and Consumer Society.

⁴ Jameson (1982).

Η αιχμαλωσία στο παρον σημαίνει αδιεξοδος για το μελλον. Το μελλον ηταν ενα συμβολικο σημειο στον χρονο προς το οποιο "προοδευε" η ανθρωποτητα. Ιδιαιτερα για το επαναστατικο κινημα το "μελλον" ηταν η μεταφορα στην γη του παραδεισου της παραδοσιακης θρησκειας, η υλικη μορφη της απομυθοποιησης του ιερου. Το millenium δεν ηταν πια η στιγμη που ο θεος θα πραγματωνοταν στην γη αλλα η στιγμη που η ανθρωποτητα θα εφτιαχνε τον επιγειο παραδεισο. Η επαναστατικη πρακτικη ειναι γεματη απο τετοιους συμβολισμους: η επανασταση του 1917 - 21 ονομαστηκε "εφοδος στον ουρανο", οι αναρχικοι πολιτοφυλακες εκτελουσαν συμβολικα ενα αγαλμα του αφεντη θεου στην βαρκελωνη του 1936...

Αν προσπαθουσαμε ωσοσο σημερα να δουμε που ακριβως βρισκεται αυτη η προσπαθεια προσεγγισης του απολυτου θα βρεθουμε μπροστα σε μια σειρα απο παραδοξα. Σημερα το μελλον φαινεται να φοβιζει μια μεγαλη μεριδα του επαναστατικου κινηματος αλλα και της αριστερας (σαν μιας θεσμοποιημενης μορφης του ιστορικου κινηματος για κοινωνικη αλλαγη). Το μελλον, ο παραδεισος τον οποιο θα φερναμε στην γη, οχι μονο ειναι ανεφικτος (λεγεται), αλλα και το ονειρο για καποιο μελλον διαφορετικο φαινεται

ανυπαρκτο στο κοινωνικο φαντασιακο. Η τεχνολογια που θα μας απελευθερωνε απο την καταπιεση της φυσης, που θα εξασφαλιζε την αφθονια για να εξαλειφθουν ο εγωισμος και το αισθημα ιδιοκτησιας, φανταζει τωρα σαν μια απειλη. Και το ονειρο χιλιαδων, εκατομμυριων επαναστατων (αλλα και μυστων) για 2 ολοκληρους αιωνες να ξεπερασουν οι ανθρωποι τον επαρχιωτισμο τους και να αναγνωρισουν τους εαυτους τους σαν μελη της ανθρωπινης οικογενειας, φανταζει σημερα, με το ονομα της "παγκοσμιοποιησης", σαν ενας εχθρος στον οποιο πρεπει να αντισταθει η ανθρωποτητα.

7

Αυτα τα παραδοξα ειναι αποτελεσματα ριζικων αλλαγων στην οργανωση του χωρου και του χρονου τα τελευταια χρονια.

Η αντιληψη για τον χωρο αλλαζει καθως προβαλει απο την μια η εικονα του πλανητη σαν ενιαιου χωρου/κοινης μοιρας-πατριδας/οικοσυστηματος, ενω απο την αλλη αναδυονται μια σειρα απο τοπικισμοι που βασιζονται ειτε σε μνημες του παρελθοντος ειτε στα συμφεροντα του παροντος.

Η δομη του χρονου βρισκεται επισης υπο εντονη συζητηση. Αν αυτο που η ανθρωποτητα ονειρευτηκε στην νεωτερικοτητα σαν μελλον εμφανιζεται τωρα σαν εφιαλτης, τοτε ποια ειναι η λογικη συνεχεια αναμεσα στο παρελθον, το παρον και το μελλον; Η ιδια η γραμμικη αντιληψη του χρονου που φαινοταν τοσο θριαμβευτικα νικητρια το 1945, μοιαζει σημερα σαν ενας ηττημενος μονομαχος.

8

Σε αυτα τα πλαίσια τιθεται θεμα ταυτοτητας για το επαναστατικο κινημα -

για την κοινωνικη συλλογικοτητα που συγκροτειται σαν κοινωνικο κινημα με συνειδηση, σαν μια μορφη του class-for-itself

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΒΕΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ;
!

που θαλεγε και ο Lukacs⁵.

Ποιο είναι το ιστορικό υποκείμενο που μπορεί να πραγματοποιήσει το μέλλον, σήμερα, σαν οραμα απελευθέρωσης; Και αν το οραμα μας είναι παγκόσμιο τι είδους συμμαχίες πρέπει να συναφούμε "επί του εδάφους", στον τοπικό χώρο; Σε ποιο κοινωνικό στρώμα/τα απευθυνόμαστε και με ποια μορφή συνειδήσης σε μια εποχή όπου η αντιστροφή νοήματος έχει γίνει μέρος της πραγματικότητας, μιας πραγματικότητας που καθορίζεται πλέον από το ενσωματωμένο θεαματικό; Γιατί αξίζει να θυμηθούμε ότι ακόμα και η αντεπαναστασία του Ρηγκανισμού την δεκαετία των 80' ισχυριζόταν ότι είναι "ελευθεριακή/libertarian", ότι ήθελε να καταπολεμήσει το κράτος, την γραφειοκρατία. Όταν οι χαφιέδες εκλεγούνται προεδροί και υιοθετούν την φρασεολογία των των χτεσινών επαναστατών, είναι δύσκολο να προσδιορίσετε στον πολιτικό χάρτη του σήμερα.

9

Οι μεταλλάξεις στον χώρο-χρονο εκφράζονται και στην κρίση της γλώσσας σαν μηχανισμού περιγραφής/καταγραφής εμπειριών.

Ζούμε σε μια εποχή όπου το σύμβολο και η έννοια στην οποία αναφέρεται, το signifier και το signified αυτονομούνται... Η κρίση νοήματος όμως δεν είναι απλά αποτέλεσμα της σχιζοφρενείας της μεταμοντερνας στιγμής - στο βάθος η σημερινή κρίση είναι αποτέλεσμα συνειδητών πρακτικών:

- 1) των κοινωνικών κινήματων των τελευταίων δεκαετιών που αμφισβήτησαν και αμφισβητούν ριζικά την έννοια της υποκειμενικότητας/ταυτότητας που κληρονομήσαμε/οικοδομήσαμε, στην νεωτερικότητα

⁵ Σε αυτά τα πλαίσια ο όρος "επαναστατικό κίνημα" θα αναφέρεται σε εκείνα τα κοινωνικά κινήματα, τις κοινότητες των ακτιβιστών, ανταρτών, εναλλακτικών και άλλων που προσπαθούν να συνδυάσουν την πρακτική/βίωμα με την θεωρία/οραμα της ανατροπής και της οικοδόμησης ενός κόσμου καλού, δικαίου και ωραίου.

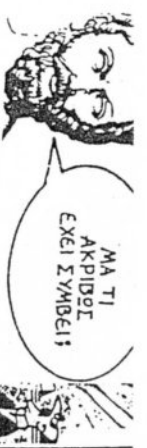
- 2) και των ριζικών τεχνολογικών καινοτομιών που μεταμορφώσαν την καθημερινότητάς μας τις τελευταίες δεκαετίες.

Ο Φουκώ έκαμε ένα ευστόχο παραλληλισμό των σημερινών κινήματων αμφισβήτησης και επαναπροσδιορισμού της υποκειμενικότητας με τα κινήματα του 15ου και 16ου αιώνα - τότε που πρώτο-εμφανίστηκε το αίτημα για ένα "παραδείσιο στην γη".

"Έχω την αίσθηση ότι δεν είναι η πρώτη φορά που η κοινωνία μας βρίσκεται αντιμέτωπη με αυτόν τον τύπο αγώνα. Όλα αυτά τα κινήματα που έλαβαν χώρα τον 15ο και 16ο αιώνα και βρήκαν την έκφραση και την δικαίωση τους στην Μεταρρυθμιστική οφείλουν να κατανοηθούν ως ενδείξεις μιας μείζονος κρίσης που επλήξε την δυτική εμπειρία της υποκειμενικότητας και μιας εξέγερσης εναντίον στον τύπο θρησκευτικής και ηθικής εξουσίας η οποία είχε δώσει μορφή, κατά το Μεσαίωνα, σ' αυτήν την υποκειμενικότητα. Η αίσθητη τότε ανάγκη για άμεση συμμετοχή στην πνευματική ζωή, στο έργο της σωτηρίας, στην αλήθεια του Μεγάλου Βιβλίου - όλα αυτά μαρτυρούν ένα αγώνα για μια νέα υποκειμενικότητα."⁶

Ήταν μια κρίση στη σφαίρα της καθημερινότητας η οποία πυροδοτήθηκε από τις τότε μεταλλάξεις στον χώρο (ατλαντική επέκταση, άνοδος ενός παγκόσμιου οικονομικού συστήματος) και τον χρόνο (η οριστική κρίση του θρησκευτικού χρόνου και η επικράτηση του κοσμικού όπου ο μεταφυσικός παραδεισός μεταφέρθηκε στο ανθρώπινα οικοδομημένο μέλλον). Εκείνη η κρίση γεννήσε κινήματα υποκειμενικότητας - αλλά η γλώσσα εκείνων των κινήματων ήταν ακόμα θεολογική. Δεν ήταν μια συνειδητή επανάσταση στην σφαίρα της καθημερινότητας - ήταν ένα παραγώγο των μεταμορφώσεων σε άλλες σφαίρες. Αντίθετα σήμερα η κρίση της υποκειμενικότητας είναι

⁶ Μ. Φουκώ. Γιατί Μελέταμε την Εξουσία: Το Ζήτημα του Υποκειμένου. Στο "Η μικροφυσική της Εξουσίας, 1991. Υψηλόν Αθήνα. σ: 82

αποτελέσμα των κινημάτων της καθημερινότητας και των τεχνολογικών αλλαγών στις παραμέτρους του χώρου και του χρόνου.

Σήμερα το ζήτημα δεν είναι η συμμετοχή μας στην θεολογική αυταπάτη - σήμερα το ζήτημα είναι τι θα κάνουμε με τις δυνατότητες που έχουμε στην διάθεση μας. Η σημερινή αιχμαλωσία στο παρόν εκφράζει και το γεγονός ότι αυτά που ονειρευτήκαμε (η κατακχήση της φύσης σαν το τεχνολογικό μέλλον του παρελθόντος, και η ενοποίηση του χώρου) είναι εδώ - η δομική οργάνωση αυτών των δυνατοτήτων γίνεται όμως με τα πλάνα του παρελθόντος.

Η απεικόνιση της κρίσης που γεννήσαν οι συνειδητές μεταμορφώσεις εκφράζεται με σαφήνεια στους προβληματισμούς για την μελλοντική σχέση ανθρωπών-μηχανών και της δομής της παγκοσμιοποίησης.

10

Το τεχνολογικό πλαίσιο: Σε ένα πρόσφατο τεύχος του περιοδικού Wired (Απρίλιος 2000)⁷, ο Bill Joy, ένας από τους πιο γνωστούς δημιουργούς προγραμμάτων για computers, γράφει για τον τρομό που του προκάλεσε η διαπίστωση ότι βρήκε τον εαυτό του να συμφωνεί με το άρθρο Unabomber στους New York Times. Ο Unabomber, ένας μοναχικός αναρχικός από τις ΗΠΑ, είχε διεξαγει μια βομβιστική εκστρατεία (μέσω του ταχυδρομίου) εναντίον στην ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών⁸. Ο ίδιος ο Joy θα μπορούσε να είναι θύμα του. Ο Unabomber θέτει ένα απλό ερώτημα: τι θα γίνει όταν η εφαρμοσμένη γνώση φτάσει στο σημείο να δημιουργήσει μια τεχνολογία ανώτερης εξυπνάδας από τον ίδιο τον

⁷ Για την ελληνική μεταφράση βλ. το τεύχος 15 του ΝΡQ

⁸ Αυτό το άρθρο-μηνίστο δημοσιεύτηκε στις μεγάλες αμερικανικές εφημερίδες μετά από μια "συμφωνία" με τον Unabomber ο οποίος υποσχέθηκε να σταματήσει την βομβιστική εκστρατεία αν δημοσιευόταν το κείμενο. Τελικά συνελήφθη.

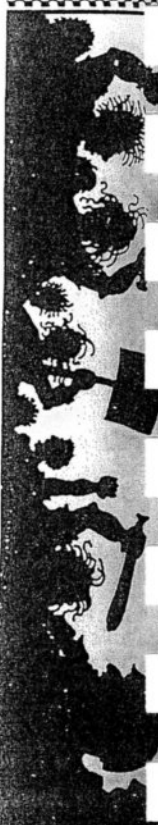
δημιουργό της - τον άνθρωπο; Το ζήτημα της αλλοτρίωσης τίθεται λοιπόν τώρα πια όχι μόνο για τους βιομηχανικούς προλεταριους που συναρπασαν την επαναστατική φαντασία του 20ου αιώνα, αλλά για την ανθρωπότητα ολόκληρη. Ο Unabomber τονίζει ότι η αναλήψη από τις μηχανές του διευθυντικού τομέα στον πλανήτη θα είναι μέρος μιας κοινωνιολογικής διαδικασίας εξορθολογισμού/εσκυρονισμού του μελλοντος:

"...δεν εννοούμε ότι οι άνθρωποι θα παραδώσουν οικειοθελώς την εξουσία στις μηχανές, ούτε ότι οι μηχανές θα καταλάβουν με πανουργία την εξουσία. [...] Καθώς η κοινωνία και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει θα γίνονται ολο και πιο συνθετά, και καθώς οι μηχανές θα γίνονται ολο και πιο ευφυείς, οι άνθρωποι θα επιτρέψουν στις μηχανές να παίρνουν ολο και περισσότερες αποφασίες για λογαριασμό τους, απλώς και μόνο γιατί οι αποφασίες των μηχανών θα έχουν καλύτερα αποτελέσματα από τις αποφασίες των ανθρώπων."

Σε αυτά τα πλαίσια η ανθρωπινή ελίτ που θα μπορεί ακόμα να χειρίζεται τις μηχανές θα έχει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των "μαζών" - αυτών που θα είναι εργασιακά και πνευματικά αχρηστοί για την λειτουργία του συστήματος. "Αν η ελίτ είναι ανελέητη" θα εξοντώσει τις μαζές κατά το ναζιστικό ή κάποιο αναλόγο πρότυπο. Από την άλλη αν η ελίτ είναι "liberal/φιλελεύθερη"⁹...

"... θα φροντίσει να ικανοποιούνται οι φυσικές ανάγκες των ανθρώπων, να μεγαλώνουν τα παιδιά υπό υγιεινές συνθήκες και να έχουν ολοι οι άνθρωποι ένα χόμπυ για να ασχολούνται. Οποιοσδήποτε εξακολουθεί να είναι ανικανοποίητος, θα υποβαλεται σε "θεραπεία" για να ξεπεράσει το "πρόβλημα του". Φυσικά η ζωή δεν θα έχει κανένα νόημα και οι άνθρωποι θα πρέπει να

⁹ Στα πλαίσια του αμερικανικού πολιτικού λόγου ο όρος liberal καλύπτει τον Κευνσιανό φιλελευθερισμό - κάτι αντίστοιχο, σήμερα, με την ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία.

ΜΑ ΤΙ ΑΚΡΙΒΟΣ ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

υποβληθούν σε γενετική ή ψυχολογική μηχανική "θεραπεία" για να χάσουν κάθε διαθεση συμμετοχής στις διαδικασίες της εξουσίας, ή για να διοχετευτούν την ορμή τους για εξουσία σε κάποιο ακινδύνο χόμπι. Αυτά τα ανθρωπίνα οντα μπορεί να είναι ευτυχισμένα σε τέτοια κοινωνία, αλλά είναι βεβαίο ότι δεν θα είναι ελεύθερα. Θα έχουν υποβιβαστεί σε κατοικίδια ζώα."

Οι δυνατότητες της "νέας" τεχνολογίας (των computers, της βιογενετικής, της ρομποτικής) δεν οδηγούν πλέον σε κόσμους της επιστημονικής φαντασίας. Ακόμα και ο Φουκιογιάμα που κηρύχξε "το τέλος της ιστορίας" (μετά την κατάρρευση του ανατολικού μπλοκ)

εννοώντας με την "ιστορία" την έννοια της προόδου σαν μια κίνηση προς μια κοινωνία όπου οι άνθρωποι θα είχαν διαμορφωθεί από συνειδητές πρακτικές, διαπιστώνει ξαφνικά ότι η βιοτεχνολογία μπορεί να κάνει όλα όσα δεν καταφέραν τα κοινωνικά συστήματα και το κοινωνικό engineering του 20ου αιώνα.

11

Ενας χώρος για πολλούς

κόσμους/χρονούς: Και από την άλλη πλευρά ένας Ουρουγουανός συγγραφέας, γράφοντας από τον ωκεανό των μη προνομιούχων, την Λατινική Αμερική, μας θυμίζει την πραγματική κατάσταση, για την πλειοψηφία που είναι υποταγμένη στις συνταγές του IMF, στον παγκοσμιοποιημένο πλανήτη σήμερα:

"Στην εποχή της ιδιωτικοποίησης και της ελεύθερης αγοράς το χρήμα θέλει να κυβερνά χωρίς μεσαζόντες. Ποιος είναι τότε ο ρολός του κράτους; Το κράτος οφείλει να καταστέλλει τις στρατίες των ανέργων και να επαναφέρει στην τάξη ένα φτηνό εργατικό δυναμικό, καταδικασμένο σε μισθούς πεινας. Ένα κράτος-χωροφυλάκας και τίποτα άλλο. Και άλλες δημοσίες υπηρεσίες; Γι'αυτά θα επιληφθεί η αγορά. Και η φτώχεια, οι φτωχοί,

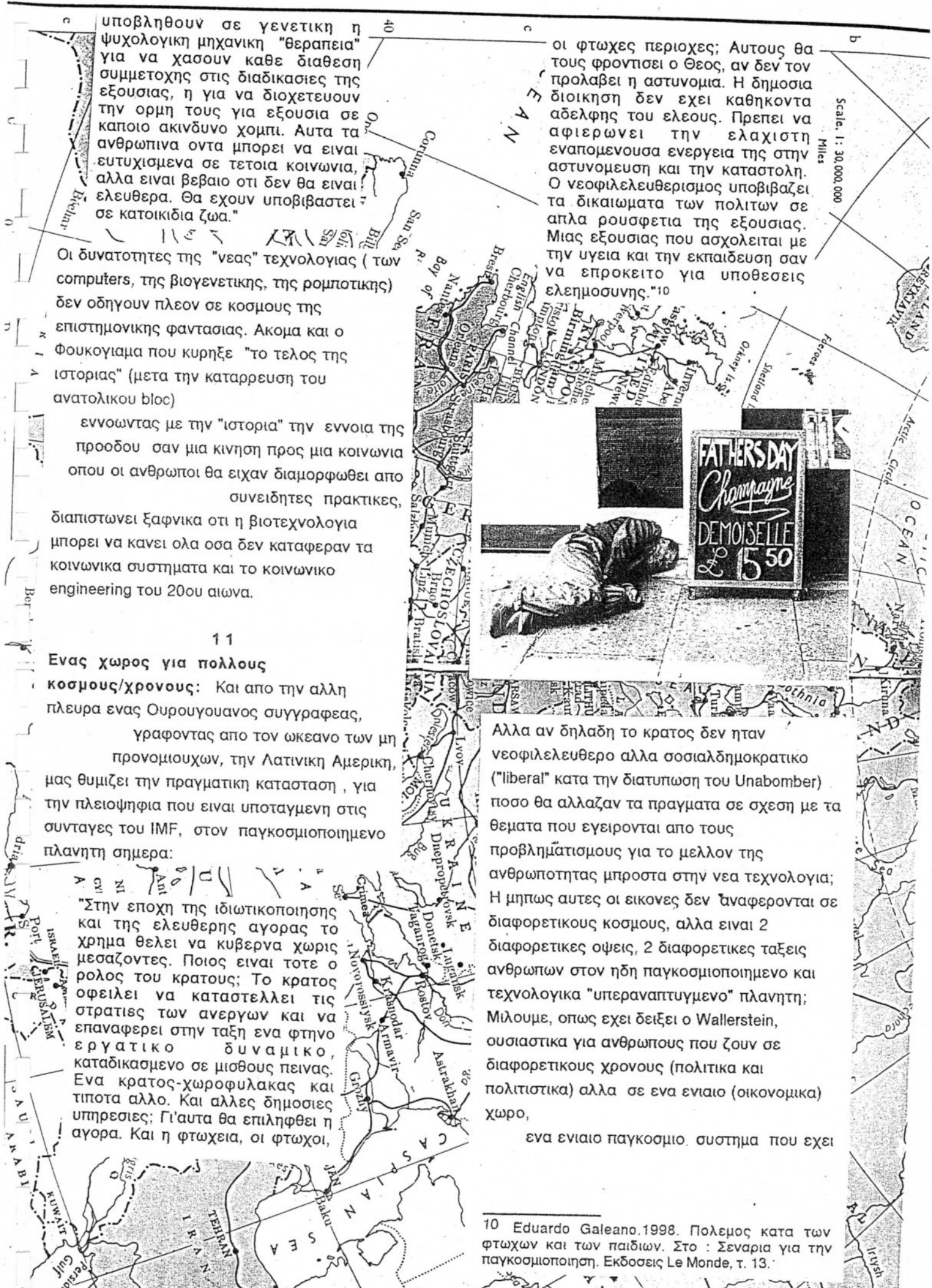
οι φτωχές περιοχές; Αυτούς θα τους φροντίσει ο Θεός, αν δεν τον προλάβει η αστυνομία. Η δημοσία διοίκηση δεν έχει καθήκοντα αδελφής του ελέους. Πρέπει να αφιερώνει την ελαχίστη εναπομένουσα ενέργεια της στην αστυνομική και την καταστολή. Ο νεοφιλελευθερισμός υποβιβάζει τα δικαιώματα των πολιτών σε απλά ρουσφετία της εξουσίας. Μιας εξουσίας που ασχολείται με την υγεία και την εκπαίδευση σαν να επρόκειτο για υποθέσεις ελεημοσύνης."¹⁰

Αλλά αν δηλαδή το κράτος δεν ήταν νεοφιλελεύθερο αλλά σοσιαλδημοκρατικό ("liberal" κατά την διατύπωση του Unabomber) πόσο θα άλλαζαν τα πράγματα σε σχέση με τα θέματα που εγείρονται από τους προβληματισμούς για το μέλλον της ανθρωπότητας μπροστά στην νέα τεχνολογία; Η μήπως αυτές οι εικόνες δεν αναφέρονται σε διαφορετικούς κόσμους, αλλά είναι 2 διαφορετικές οψεις, 2 διαφορετικές τάξεις ανθρώπων στον ήδη παγκοσμιοποιημένο και τεχνολογικά "υπερανάπτυγμένο" πλανήτη; Μιλούμε, όπως έχει δείξει ο Wallerstein, ουσιαστικά για ανθρώπους που ζουν σε διαφορετικούς χρόνους (πολιτικά και πολιτιστικά) αλλά σε ένα ενιαίο (οικονομικά) χώρο,

ένα ενιαίο παγκόσμιο σύστημα που έχει

¹⁰ Eduardo Galeano. 1998. Πολέμος κατά των φτωχών και των παιδιών. Στο : Σενάρια για την παγκοσμιοποίηση. Εκδόσεις Le Monde, τ. 13.

αρχίσει να οικοδομείται από το 1500¹¹

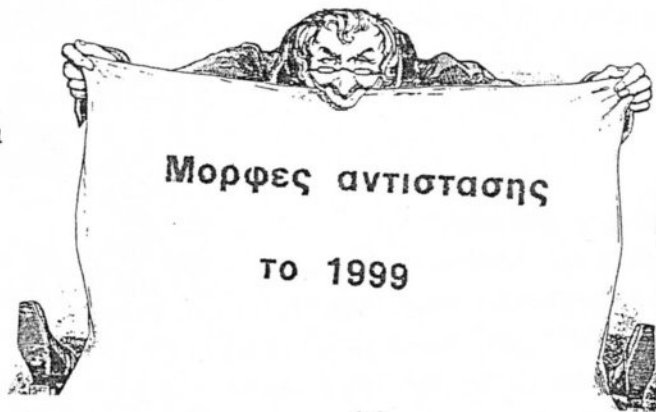
- και βρίσκεται σήμερα στο στάδιο μιας νέας πολιτικής συγκροτήσης.

Η διαφοροποίηση του παγκοσμίου καπιταλιστικού συστήματος από τις προηγούμενες αυτοκρατορίες, όπως παρατηρεί ο Wallerstein, εγκείται στο ότι η ενοποίηση δεν γίνεται υπό την σκιά μιας κεντρικής πολιτικής εξουσίας, όπως στις αυτοκρατορίες, αλλά με την δημιουργία ενός ενιαίου οικονομικού χώρου και με μια "πληθώρα" πολιτικών οργανισμών - των τοπικών κρατών. Σήμερα αυτή η οικονομική και χρονική "ενοποίηση του χώρου" έχει πλέον ολοκληρωθεί - και, όπως φαίνεται, η ανάγκη πολιτικής ενοποίησης γίνεται πλέον επιτακτική. Ηδη διάφοροι οργανισμοί οικονομικής διαχείρισης όπως η Διεθνής Τραπεζα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF) και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (ΠΟΕ/ΥΤΟ), έχουν αρχίσει να αναλαμβάνουν διευθυντικούς ρόλους στο παγκόσμιο σύστημα. Είναι ακριβώς αυτή η "ενοποίηση" υπό την ηγεμονία (των de facto διευθυντικών ρόλων) αυτών των οργανισμών (που φαίνονται να καθοδηγούνται με θρησκευτική προσήλωση από το δόγμα/μυθό της "ελεύθερης αγοράς") που έχει προκαλέσει την έντονη αντίσταση στην "παγκοσμιοποίηση".

Και αυτή η ενοποίηση συμβαδίζει με την ανάπτυξη τεχνολογικών μέσων επικοινωνίας τα οποία αναλαμβάνουν την συγκροτήση του παγκοσμίου συστήματος σαν κοινωνίας του θαλάσσιου.

Όμως η ενοποίηση του πλανήτη θα πρέπει να ειδωθεί και από την οπτική γωνία του επαναστατικού κινήματος. Ιδιαίτερα τον αιώνα που πέρασε ένα από τα βασικά επιτεύγματα των κοινωνικών κινήσεων ήταν η ενοποίηση του πλανήτη στο πολιτιστικό επίπεδο. Η ήττα του ρατσισμού και η εκθρόνιση του από το ηγεμονικό πολιτιστικό επίπεδο στο οποίο

βρισκόταν στις αρχές του αιώνα στην ευρωπαϊκή αποικιοκρατική σκεπή, ήταν αποτέλεσμα αυτών των κινήσεων. Η έμμεση η άμεση αμφισβήτηση της εθνικής ομοιογένειας μέσα από την αναδυσση του πλουραλισμού και των πολλαπλών ταυτοτήτων σαν συστατικό στοιχείο ενός κόσμου "καλού, δίκαιου και ωραίου" ήταν επίσης αποτέλεσμα των κινήσεων της δεκαετίας του 60. Και αυτοί που αντιστέκονται σήμερα στην εικόνα ενός ενοποιημένου πλανήτη υπό την ηγεμονία του κεφαλαίου και της λογικής του κέρδους, ή στην εικόνα ενός πολιτικού συστήματος υπό την ηγεμονία των ΗΠΑ (ή της Δύσης γενικότερα) αποτελούν ουσιαστικά την συνέχεια αυτών των αγώνων για ένα πλανητικό χώρο όπου θα ανθίζουν "εκατο χιλιάδες λουλουδιά" για ένα "επίγειο παραδεισό".

12

Τον Δεκεμβριο του 99 είχαμε την πιο εντυπωσιακή εκρήξη εναντίον στην οικονομική παγκοσμιοποίηση - την εξέγερση του Seattle. Το Seattle μπορεί να ειδωθεί σαν το αποκορυφώμα ενός ευρύτερου κινήματος τις ρίζες του οποίου μπορεί να τις ανιχνεύσει κανείς (αυτήν την δεκαετία τουλάχιστον) στην εξέγερση των Ζαπατίστας το 1994, στο απεργιακό κύμα της Γαλλίας του 1995, και στις προσπάθειες για μπλοκαρίσμα της συνθήκης της ΜΑΙ η οποία προνοούσε την εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων στις πολυεθνικές εταιρείες απέναντι στους τοπικούς θεσμούς - κοινότητες και κράτη.

11 I. Wallerstein. The Rise and Future Demise of the World Capitalist System: Concepts for Comparative analysis. Βλ. τους τόμους της σειράς: The Modern World System.

WTO Delays Talks as Police Rout Protesters

Pepper Spray Used
On Seattle Throng

Seattle Debacle Highlights
Sharp Differences in WTO
U.S. Embarrassment
Anger on All Sides

Αλλά στο Seattle υπήρχε και μια ποιοτική αναβαθμιση των αντιστάσεων. Βρέθηκαν στους ίδιους δρόμους εργάτες και οικολογοί, αναρχικοί και τα παραδοσιακά συνδικατά, ιθαγενείς και καλοπροαιρέτοι θρησκευόμενοι από τον πρώτο κόσμο, ακτιβιστές εναντίον στις μεταλλαγμένες τροφές και αγρότες που προσπαθούσαν να περιορίσουν τις εισαγωγές ανταγωνιστικών προϊόντων..

ένα ετεροκλήτο φεστιβάλ διαμαρτυριών.

Αυτή η συμμαχία εκφράζει σε ένα μεγάλο βαθμό τα "νέα κοινωνικά κινήματα" των τελευταίων δεκαετιών του αιώνα - και μια διευρυνση του ριζοσπαστικού προβληματισμού προς αυτό που ο Chomsky αποκαλεί "νέα λαϊκά κινήματα".

Οι μήνες και οι κινητοποιήσεις που ακολουθήσαν (Ουασίνγκτον, Λονδίνο, Νταβος, Μελβούρνη, Πραγα..) έδειξαν ότι "οι αναρχικοί του Seattle"¹² σαν σημείο στην αναδυόμενη πολιτική σημειολογία ήταν τελικά το πολιτικο-πολιτιστικό σύμβολο που εκφράσε τόσο την καλλιτεχνική όσο και την πιο δυναμικά ακτιβιστική διάσταση του κινήματος.

Ήδη άλλωστε οι πρακτικές του Seattle είχαν δοκιμαστεί σε μια σειρά από άλλους χώρους από τις κινητοποιήσεις του είδους "stop the city", "reclaim the streets", το "carnival against capitalism" αλλά και ευρύτερα από την διασταύρωση των συγκρουσιακών τακτικών των αναρχοαυτονομών της ηπειρωτικής ευρώπης¹³ με τις πρακτικές του civil disobedience στον αγγλοσαξωνικό χώρο.

ORGANIZATIONS

Anarchists

Confédération Paysanne

Médecins Sans Frontières

Public Citizen

Sea Turtle Restoration Group

Seattle Lesbian Avengers

Sierra Club

Teamsters

¹² Σαν ιδεολογικός χώρος οι αναρχικοί ήταν βεβαίως μειοψηφία και οι πρακτικές της βίαιας αντιπαραθέσης καταδικάστηκαν από τους "καθωσπρεπιστές".

¹³ Για τις ρίζες των τακτικών και της σημειολογίας του "εξεγερμένου στον δρόμο", έξω από τον δυτικό κόσμο θα μπορούσε κάποιος να επιστρέψει στις πρακτικές των φοιτητικών κινήσεων στην Απω Ανατολή (Ιαπωνία 70'ς, Ν. Κορέα) και στην Παλαιστίνη.

Seattle police firing pepper spray and rubber bullets
at protesters blocking entry

Και σαφώς τόσο το οργανωτικό μοντέλο (μια συνομοσπονδία απο αυτονομες ομάδες η affinity groups) όσο και οι πρακτικές ("αμεση δραση"/direct action) του ολου του κινηματος ηταν εμπνευσμενα απο τον αναρχισμο.

13

Τα αιτηματα βεβαια συχνα ηταν αντιφατικα. Τα αιτηματα για εργατικα δικαιωματα στον τριτο κοσμο εκφραζαν συχνα την αγωνια των εργαζομενων των ΗΠΑ για την μεταφορα του βιομηχανικου κεφαλαιου σε περιοχες με χαμηλοτερο κοστος. Και αντιστοιχα πολλα τριτοκοσμικα κινηματα τα οποια πιεζαν για υπερπηδηση της περιθωριοποιησης του Νοτου και συμμετοχη στην ροη των "παγκοσμιοποιημενων" κεφαλαιων, εκφραζαν εντονο σκεπτικισμο για την agenda των ακτιβιστων του "πρωτου κοσμου".

Το ουσιαστικο (και η καινοτομια της στιγμης) ηταν οτι απο ολες της πλευρες υπηρχε μια διαθεση συμβιβασμου, networking, γεφυρωσης των διαφορων....

Η διασκεψη του Seattle βεβαια απετυχε γιατι οι μεγαλες "δυναμεις"/κρατη δεν μπορούσαν να συμφωνησουν για τα δικα τους συμφεροντα - αλλα, και σε αυτο το επιπεδο πλεον, τα συμφεροντα των διαδηλωτων ειχαν αρχισει να εισερχονται σαν ασυνδετα και αντιθετικα στοιχεια στις επισημες συζητησεις. Και εδω βρισκεται η μελλοντικη κριση/διασπαση αυτου του κινηματος:

Καθως το συστημα απορροφα αιτηματα και "ηγετες"¹⁴, χαριζει εν ειδη ελεημοσυνης καποια χρεη, το κινημα στον δρομο θα βρεθει μπροστα στο ζητημα της εξουσιας. Και η εξουσια αυτη την στιγμη δεν τιθεται στο τοπικο αλλα στο παγκοσμιο επιπεδο. Αυτο το παγκοσμιο κινημα εχει σαφως σαν στοχο την

¹⁴ Τυπικα δειγματα τετοιων "ηγετων" που εχουν ηδη αφομοιωθει ειναι οι Σολανα (ηγετης κινηματος εναντια στο NATO) και Κουσερ (δημιουργος ανθρωπιστικων οργανωσεων). Ο Σολανα κατεληξε, γ.γ. του NATO και εποπτευσε τους βομβαρδισμους εναντιον της Γιουγκοσλαβιας. Ο Κουσερ, ο "διεθνωσ διορισμενος" κυβερνητης του Κοσοβου "επεβλεψε", ουσιαστικα, μια προσπαθεια εθνικης εκκαθαρησης εναντιον των σερβων το 1999 - μετα απο τους βομβαρδισμους του Σολανα.

ηττα του νεοφιλελευθερισμου και των οργανων του αλλα οπως εδειξε και η ιστορια σε τοπικο/εθνικο επιπεδο αυτο που ακολουθει αυτους τους "αντι-ρυθμιστικους/regulation" σπασμους (οπως τον μονεταρισμο/νεοφιλελευθερισμο) του συστηματος, ειναι ενα κινημα ρυθμισεων που ενισχυουν την κεντρικη εξουσια. Μια νεα ελιτ, σοσιαλδημοκρατικη, θα αναδυθει τις επομενες δεκαετιες ακριβως γιατι και στην οικονομια αλλα και στην οικολογικη κατασταση του πλανητη οι ανοητες πλαδαροτητες του τελευταιου "ιερου", της αγορας, δεν μπορουν να προσφερουν ουτε απαντησεις ουτε λυσεις. Και ισως με τον ιδιο τροπο που ο "νεο-αναρχισμος" των κοινωνικων κινηματων της περιοδο 60-80 προετοιμασε το πολιτιστικο κλιμα για τον "νεοφιλελευθερο αντικρατισμο", ετσι και οι σημερινες κινητοποιησεις εναντια στην αγορα θα βοηθησουν, το λιγοτερο, στην δημιουργια ενος κενσινανου/σοσιαλδημοκρατικου κλιματος. Σε αυτα τα πλαισια το κινημα στον δρομο θα πρεπει να βρει την δικια του δυναμικη και ισορροπια. Ηδη ο de facto διεθνισμος του και η κατ'αρχην συνθεση κινηματων και ομαδων στους δρομους ειναι ενα δειγμα για το μελλον.

14

Η αλλη μορφη αντιστασης στην παγκοσμιοποιηση - στην πολιτικη της μορφη - ηταν η γιουγκοσλαβικη αντισταση στο NATO την ανοιξη του 1999.

Εχει και αυτη η μορφη/στιγη αντιστασης την δικη της ιστορια - η οποια διασταυρωνεται με τις αντιστασεις στην οικονομικη παγκοσμιοποιηση. Οι ριζες της γιουγκοσλαβικης αντιστασης στο NATO ειναι οι αντι-αποικιακοι/αντι-ιμπεριαλιστικοι αγωνες. Σημερα αυτοι οι αγωνες εχουν, σε ενα βαθμο, χασει την αιγλη τους λογω των αδιεξοδων των μετα-αποκιακων καθεστωτων η πλειοψηφια των οποιων επεσε σε ενα νεοαποικιακο καθεστως οικονομικης εξαρτησης. Εκείνα τα κινηματα / καθεστωτα

ΜΑ ΤΙ ΑΚΡΙΒΟΣ ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

που δεν υποταχθηκαν, απομονωθηκαν μετα την πτωση του ευρωασιατικου σοσιαλισμου και πολλα απο αυτα βρεθηκαν και σε καθεστως αμεσου η εμμεσου εμπαρκο (Κουβα, Λιβυη, Β. Κορεα, Ιρακ). Αυτα τα αντι-δυτικα καθεστωτα που αντιστεκονται επι του εδαφους στην δυτικη πολιτικη ηγεμονια και στον οικονομικο ιμπεριαλισμο της παγκοσμιοποιησης του κεφαλαιου, αποτελουν ομως μια ετερογενη ομαδα η οποια κινειται σε ενα αξονα με δυο πολους:

1) Τον σοσιαλιστικο πολο που ειναι κληρονομα του επαναστατικου κινηματος του 20ου αιωνα (και εδω βρισκεται η κουβα το βιετναμ και η βορειος κορεα).

2) Τον εθνικιστικο/πολιτιστικο πολο που ειναι αποτελεσμα τοπικων/περιφερειακων παραδοσεων αντιστασης στην δυτικη ηγεμονια (και εδω βρισκεται το ιραν σαν ισλαμικο καθεστως και ο αραβικος εθνικισμος του ιρακινου καθεστωτος).

Και επειδη ο πατριωτισμος ηταν, ειναι και θα ειναι, το ευκολο τελευταιο καταφυγιο για τους απατεωνες, ο δευτερος πολος γινεται ευκολα χωρος εκφρασης για διαφορους τωως πρακτορες της CIA που το παιζουν εθνικιστες οταν τα χαλασουν με την μητρικη εταιρεια - οπως λ.χ. ο Νοριεγκα.

Στον ενδιαμεσο των 2 πολων θα μπορούσαμε να τοποθετησουμε καθεστωτα οπως της Λιβυης, της Λευκορωσιας μετα την πτωση της Σοβιετικης Ενωσης και της Γιουγκοσλαβιας οπως θα δουμε.

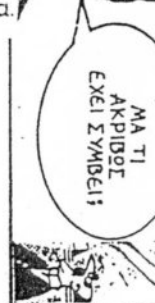
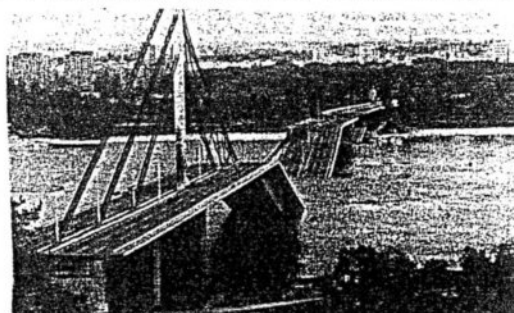
Το προβλημα με την πλειοψηφια αυτων των καθεστωτων ειναι οτι ειναι αυταρχικα, συχνα στηριζονται σε μια ισχυρη ηγετικη προσωπικοτητα και ιδιαιτερα αυτα του δευτερου πολου φλερταρουν εντονα με τον σωβινισμο και τον πολιτιστικο φανατισμο. Απο την αλλη στην παρουςα φαση αποτελουν "ελευθερες ζωνες" απο την δυτικη ηγεμονια και καθεστωτα τα οποια αντιστεκονται de facto στην πολιτικη ενοποιηση του πλανητη υπο την ηγεμονια της Δυσης.

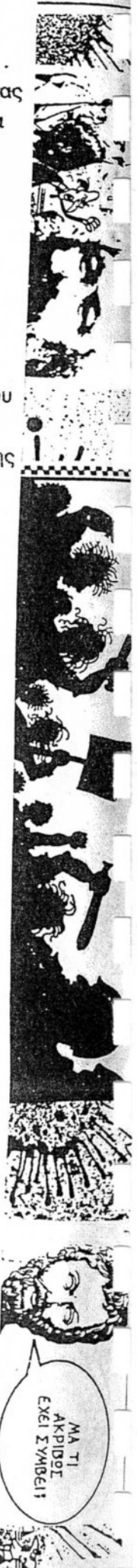
Σε αυτα τα πλαισια η γιουγκοσλαβικη αντισταση δεν ειχε την ιδια καθολικη αποδοχη (σαν φορεας του μελλοντος) οπως οι κινητοποιησεις στο Seattle. Εθεσε ομως επι ταπητος ζητηματα τα οποια ειναι νευραλγικα για την συνδεση των αγωνων αντιστασης στον χρονο (συνδεση με την αριστερα του παρελθοντος) οσο και στον χωρο (τις μορφες τοπικης αντιστασης αλλα και ισορροπιων στις διεκδικησεις διαφορων κοινωνικων/πολιτιστικων ομαδων).

Ιδιαίτερα το ρολο, τις τακτικες και τις **ισορροπιες της τοπικης αριστερας** σε ενα πλαισιο οπου η "πολιτικη παγκοσμιοποιηση" σημεινει νεο-ιμπεριαλισμο" και οπου η αριστερα βρισκεται σε αναγκαστικη συμμαχια με τους εθνικιστες για την υπερασπιση της ανεξαρτησιας μιας χωρας - ενω ταυτοχρονα μπορει να βρεθει σε αντιπαραθεση με μια τοπικη μειοψηφια που μετατρεπεται σε δικαιολογια για εξωτερικη επεμβαση.

Η νεα γιουγκοσλαβια ηταν μια ιδιομορφη κοινωνια ολη την δεκαετια του 90. Θα μπορουσε να πει καποιος οτι οντως η Σερβια βρεθηκε στον συνοριακο χωρο επεκτασης της γερμανικης επιρροης απο τον βορρα και της αμερικανικης απο τον νοτο¹⁵. Μεσολαβησε και εδω μια καπιταλιστικη παλινορθωση την περιοδο 90-92. Ομως στην γιουγκοσλαβια ειχαμε και την συγκλιση 3 παραγοντων (που εμφανιστηκαν και αλλου αποσπασματικα βεβαια) και που οδηγησαν τελικα το Βελιγραδι-σε μια σειρα αντιπαραθεσεων με τα δυτικα συμφεροντα και μια de facto ανεξαρτησια: 1) την υπαρξη μιας μαζικης τοπικης αριστερας που δεν περιθωριοποιηθηκε απο τις αλλαγες του 90-92 αλλα καταφερε να μεταμορφωθει και να παραμεινει στην εξουσια, 2) ενα ισχυρο τοπικο ηγετη, τον Μιλοσεβιτς, με εντυπωσιακες "ικανοτητες στρατηγικων ελιγμων", 3) και ενα εθνικιστικο κινημα με αντιδυτικες προεκτασεις. Σε αυτο

¹⁵ Γ. Δελαστικ. 1994. Η νεα "Γιαλτα". Σταχυ. Αθηνα.

το πλαίσιο η τοπική αριστερά υιοθέτησε ένα "σερβικό γιουγκοσλαβισμό". Έτσι οι Σέρβοι σοσιαλιστές βρέθηκαν από την μια να υπερασπίζονται το πολυεθνικό οράμα της γιουγκοσλαβίας (σαν ιδεολογική κληρονομιά από την περίοδο του σοσιαλισμού) αλλά και να συμμαχούν με τους σερβούς εθνικιστές που ονειρεύονταν "ορθόδοξα τοξά" και την Μεγάλη Σερβία.

Αυτές οι αντιφάσεις δεν ήταν μόνο σερβικές-γιουγκοσλαβικές. Αυτά είναι διλήματα που αντιμετωπίζει η αριστερά παγκοσμίως καθώς προσπαθεί να **συγχρονίσει τον χρόνο της τοπικής πολιτικής με τον παγκόσμιο**. Και οι αντιπαραθέσεις/καταπίεσεις εσωτερικών μειοψηφιών (που χρησιμοποιούνται μετά για εξωτερική επέμβαση) είναι διλήματα γνωστά από την Κύπρο του 64-74, την Νικαράγουα του 80-90 και πολλές αφρικανικές χώρες στην μεταποικιακή περίοδο (Κογκό, Αγκόλα, Μοζαμβίκη).

Αυτά δεν είναι υποαναπτύκτοι "τρίτοκοσμικοί" - όπως καλομάθαν να παπαγαλίζουν οι όπαδοι της ευρωλαγνείας. Αυτή είναι η αλήθεια των προλεταρίων του παγκοσμίου χωρίου. Από αυτές τις αντιφάσεις θα αναδυθεί ο μεταμοντερνισμός σαν πολιτική - αντι σαν θεαματική μόδα γοητευμένη από την μέθοδο αποδόμησης της εξουσίας.

16

Πριν το 99 η σερβική αριστερά παρά την εσωτερική της πολιτική ηγεμονία εκφραζόταν σε μεγάλο βαθμό στα πλαίσια της πολιτιστικής ηγεμονίας του εθνικισμού.

Το 99 υπήρξε μια νευραλγική στιγμή/συγκυρία

όταν ένα ακόμα εθνικιστικό ζήτημα (του Κοσόβου) μετατράπηκε, λόγω της διεθνούς συγκυρίας, σε **νευραλγική στιγμή αντιπαραθέσης στο παγκόσμιο σύστημα**. Μια "στιγμή" που ίσως δύσκολα θα ξαναβρεθεί για τον δυτικό ιμπεριαλισμό/ηγεμονισμό - εστώ και αν ενάμιση χρόνο μετά καταφέρει να εκπορθήσει

το Βελιγράδι μέσω του συνηθισμένου σεναρίου του εμπάρκο, των στρατιωτικών απειλών, της οικονομικής πίεσης/εξαγοράς. Την ανοιξη του 99 το ΝΑΤΟ προβάλε σαν ένας καλοκαγαθός αστυνομικός που θα έσωζε μια καταπιεσμένη μειοψηφία (τους αλβανοφωνούς) και θα εγκαθιδρυόταν στην διαδικασία σαν ο υπερεθνικός μπατσός της περιοχής - μέχρι την κεντρική ασία. Η παραγνώριση του ΟΗΕ, το πλησίασμα των ρωσικών συνόρων (πρώτα στα Βαλκάνια και μετά στην κεντρική ασία) και η de facto καταργήση της κυριαρχίας της γιουγκοσλαβίας (του τελευταίου κράτους που παρέμενε κάπως εκτός ελέγχου στην ανατολική ευρώπη) ήταν οι δομικοί στόχοι της ολης διαδικασίας. Αν αυτοί οι στόχοι επιτυγχάνονταν με την αποδοχή του Βελιγραδίου/Μιλοσεβίτς ή εστώ με μια στρατιωτική επίδειξη μιας εβδομάδας (όπως στην Βοσνία) η Δύση θα είχε θεμελιώσει ακόμα ένα σημαντικό βήμα στην ανασύσταση της πολιτικής της ηγεμονίας στην ευρωασία και στον πλανήτη ευρύτερα - που είχε κλονιστεί από το 1917 και ιδιαίτερα μετά το 1945. Αντί για αυτό το ΝΑΤΟ βρέθηκε να βομβαρδίζει την γιουγκοσλαβία για 78 μέρες, να κινδυνεύει να καταρρεύσει η ίδια η συνοχή της συμμαχίας σε περίοδο αντιπαραθέσης, και να έχει προκληθεί ένα εντόνο αντιδυτικό κλίμα έξω από τον δυτικό κόσμο¹⁶.

Στον ίδιο τον δυτικό κόσμο η επίθεση, παρά τα τεχνολογικά της εφφέ ελαχίστα συγκίνησε τις μαζές - όπως έδειξαν οι ευρωεκλογές.

17

Το ζήτημα της κυριαρχίας (της πολιτικής οργανώσης του χώρου) ήταν το κεντρικό σημείο αντιπαραθέσης που οδήγησε στην

¹⁶ Οι αντιδράσεις ήταν έντονες όχι μόνο στην Κίνα αλλά και ευρύτερα: Η "άνεση" (χωρίς διεθνείς αντιδράσεις) με την οποία η Ινδία και η Ρωσία εξαπέλυσαν τις στρατιωτικές επιχειρήσεις στο Κασμίρ και την Τσετσενία (επαρχίες με ανάλογα χαρακτηριστικά όπως το Κοσόβο) ήταν εκφραστική του γεγονότος ότι το βελήνες των επιχειρημάτων της Δύσης για περιορισμό της "εθνικής κυριαρχίας" είχε περιοριστεί, παρά επέκταθεί, λόγω της κρίσης.

ΜΑ ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

συγκρουση . Αυτο το ζητημα ηταν κεντρικο απο τις αρχες της δεκαετιας του 90 η ακομα , αν θελει καποιος να παιει πιο πισω, μετα απο το τελος της αποικιοκρατιας - οταν οι δυτικοι προσπαθησαν να περιορισουν την ανεξαρτησια/κυριαρχια που κερδισαν οι λαοι της Αφρικης και της Ασιας. Στις αρχες του 90 ομως, μετα απο την απροκαλυπτη εισβολη και συλληψη του προεδρου του Παναμα, και των περιορισμων που επεβληθησαν στο κρατος της Βαγδατης απεναντι στην Ιρακινη επικρατεια, ηταν σαφες οτι ο περιορισμος της τοπικης κυριαρχιας ηταν ενας βασικος στοχος των ΗΠΑ¹⁷ . Οι νικητες του ψυχρου πολему, προσπαθουσαν να παρατεινουν την ηγεμονια τους υποσχομενοι μια "νεα διεθνη ταξη". Η προταση/τελεσιγραφο του Ραμπουγιε που υποβληθηκε στους γιουγκοσλαβους ζητουσε ουσιαστικα την καταλυση της κυριαρχιας της Γιουγκοσλαβιας αφου το NATO θα ειχε δικαιωμα να κινειται σε ολη την επικρατεια της χωρας σαν αστυνομικος οργανισμος. Το ζητημα της κυριαρχιας ενος μικρου τοπικου κρατους δεν θα ηταν ισως και τοσο σημαντικό αν στην συγκεκριμενη περιπτωση δεν διασταυρωνοταν με την ευρυτερη γεωπολιτικη σημασια του συγκεκριμενου χωρου - των βαλκανιων σαν προθαλαμου της ευρωασιας . Μετα την καταρρευση του κρατικο-σοσιαλιστικου μοντελου, η ηγεμονια του παγκοσμιου καπιταλιστικου συστηματος στην περιοχη εχει ιδεολογικα κινητρα(την εξαλειψη και δυσφημιση του σοσιαλισμου) αλλα και οικονομικα (ιδιαιτερα τον ελεγχω των ενεργειακων αποθεματων στην Μεση Ανατολη και την κεντρικη Ασια).

Η επεκταση της καπιταλιστικης ηγεμονιας στην περιοχη, αλλα και ευρυτερα στο παγκοσμιο συστημα, φαινεται να συναντα σαν

¹⁷ Η υπονομευση των εξουσιων των τοπικων κρατων απεναντι στις οικονομικες αναγκες των πολυεθνικων (του οργανωτικου μοντελου του καπιταλισμου της παγκοσμιοποιησης) ειχε ηδη επιχειρηθει με μυστικες διαπραγματευσεις για την συνθηκη της ΜΑΙ. Αυτη η προσπαθεια ομως μπλοκαριστηκε. Και εδω σαφως το τοπικο κρατος αρχισε να εμφανιζεται σαν μια μορφη προστασιας των τοπικων πληθυσμων απεναντι στο διεθνες κεφαλαιο.

εμποδιο, στο πολιτικο επιπεδο, ενα θεσμο τον οποιο γεννησε ο ιδιος ο καπιταλισμος σε καποιο προηγουμενο σταδιο συσσωρευσης - το τοπικο (εθνικο η ομοσπονδιακο) κρατος.

Το τοπικο κρατος αποκτα ετσι μια διπλη διασταση: ειναι απο την μια ενας τοπικος μηχανισμος εξουσιας αλλα (στα πλαισια της προσπαθειας συγκροτησης παγκοσμιων η περιφερειακων πολιτικων και οικονομικων δομων) και ενας μηχανισμος αντιστασης στις παγκοσμιοποιημενες εξουσιες.

Η εμφαση στην ιδεολογια της "ανθρωπιστικης επεμβασης" η οποια χαρακτηρισε την ιδεολογικη καλυψη της επεμβασης , ειναι αποτελεσμα της ανοδου της μεσοαστικης αριστερης ηγεμονιας σε αρκετες χωρες του δυτικου κοσμου - αλλα ειναι ταυτοχρονα και μερος της πρακτικης πολιτικης των σοσιαλδημοκρατων/liberals καθως προωθουν την δικη τους εκδοχη μιας πολιτικης (κευσιανης οικονομικα) παγκοσμιοποιησης¹⁸ . Και αν σημερα ειναι μια ιμπεριαλιστικη θεση , υπαρχει εντουτοις και σε αυτη τη θεση μια επανάστατικη αληθεια που αφομοιωθηκε απο την θεαματικη εξουσια: **στην καλυτερη περιπτωση το τοπικό κρατος και η κυριαρχια του ειναι αμυντικοι μηχανισμοι -**

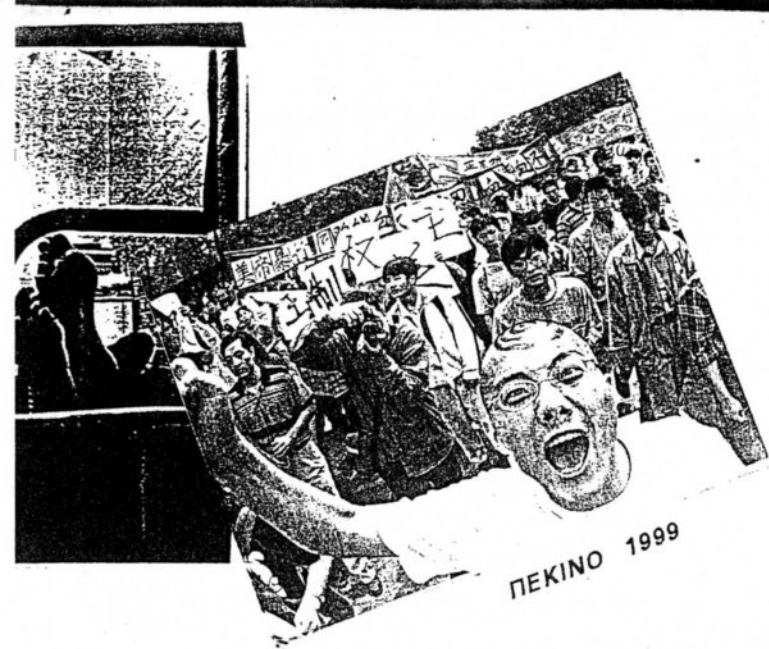
οπως ηταν η κοινωνικη ληστεια την εποχη της επεκτασης του συγκεντρωτικου κρατους και των καπιταλιστικων σχεσεων στην καθημερινοτητα.

Γιατι η επανάστατικη πραξη αποκτα το ουσιαδες υπαρξιακο της νοημα, σαν δημιουργος αξιων, μονο μεσα απο την αλληλεγγυη. Οπως το εθεσε ο Καμου: **"εξεγειρομαι - αρα υπαρχουμε".**

¹⁸ Και πολλοι απο τους "καθως πρεπει" αρχηγους και εκπροσωπους μεσο-αστικων οργανωσεων στο Seattle τετοια εικονα εχουν για την αντισταση στην οικονομικη παγκοσμιοποιηση - την δημιουργια δηλαδη πολιτικων θεσμων ελεγχου του κεφαλαιου, προστασιας του περιβαλλοντος κλπ.

ΜΑ ΤΙ ΑΡΧΙΖΕΙ ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

Αυτες οι δυο τάσεις (η προσπάθεια επεκτασης της δυτικης ηγεμονιας εναντια στην τοπικη κυριαρχια και πολιτικη προωθησης "ανθρωπιστικων αποστολων") που διαπλεχτηκαν στη αντιπαραθεση του 99 εκφραζαν στο **συστημικο επιπεδο** τις δυναμικες της πολιτικης και πολιτιστικης συγκροτησης του παγκοσμιου συστηματος . Και μας εδωσε να καταλαβουμε τις προδιαγραφες των πολεμων του μελλοντος. Βομβαρδισμοι ακριβειας που συμβαδιζουν πλεον με την αναγκη οικοδομησης μιας συγκεκριμενης εικονας στους θεατες. Γιατι το παγκοσμιο συστημα συγκροτειται τωρα σαν κοινωνια του θεαματος. Η περιπτωση του συνθηματος "No Pàsaràn" ηταν χαρακτηριστικη. Επειδη την ανοιξη του 99 ηταν η επετειος των 50 χρονων απο την τελικη ηττα της Ισπανικης δημοκρατιας το 1939, και οι δυο εμπολεμες παραταξεις ταυτιστηκαν, με δημοσιες δηλωσεις, με την αντισταση στον Φρανκο - 50 χρονια μετα. Το πτωμα του Ντουρουττι και οι πυρινοι λογοι της Πασσιοναρια εγιναν θεαματικο κεφαλαιο. Και ταυτοχρονα ειχαμε και την επιστροφη σε πολιτιστικα σχηματα και ιδεολογικες αναφορες που θυμιζαν καθαρα πλεον διαδικασιες συγκροτησης ενιαιου πολιτικου χωρου: ετσι τα τοπικα κρατη , και οι ηγετες τους, που αντιστεκονται (για ιδεολογικους η ιδιοτελεις λογους) στην Δυση μετατρεπονται σε "rogue states" και

επικυρηγμενους ηγετες¹⁹. Πρακτικες που θυμιζουν εντονα τις εποχες της συγκροτησης των εθνων η των αυτοκρατοριων, οταν οι πιο αυτονομες περιφερειες εβεωρονταν σαν βαρβαρες - σαν περιοχες δηλαδη που επρεπε να κατακτηθουν για να εκπολιτιστουν²⁰.

Και τιθεται πλεον καθαρα το ζητημα της συγκροτησης ενος παγκοσμιου κρατους - τοσο για την αντιμετωπιση των αντιφασεων/κρισεων του καπιταλισμου αλλα και για τον ελεγχο της διευρυνομενης οικολογικης κρισης. Αυτον τον ρολο βεβαια μπορουν να το επιτελεσουν με περισσοτερη ιδεολογικη συνεπεια οι σοσιαλδημοκρατες παρα οι νεοφιλελευθεροι που συστηνουν αγορα ενω ζητουν αυξανομενη εξουσια για τα οργανα της οικονομικης τους διαχειρισης οπως το IMF.

Σε αυτο το πλαισιο οι μορφες της αντιστασης θα πρεπει να κινηθουν αναμεσα στην αντισταση οχι μονο στην σημερινη παγκοσμιοποιηση αλλα και στην πιθανοτητα μιας συγκεντρωτικης παγκοσμιας εξουσιας ενω ταυτοχρονα πρεπει να θρεθουν τροποι συντηρησης ενος διεθνισμου βασισμενου στην αυτονομια.

¹⁹ Η περιπτωση του Slobodan Milosevic αποτελει μια αναβαθμιση της δυτικης θρασυτητας. Απαιτωντας να προσαψουν εναν εν ενεργεια προεδρο σε "διεθνη δικη για ανθρωπιστικα εγκληματα" η Δυση εισηγεται ουσιαστικα μια επιστροφη της αποικιοκρατιας. Ανκαι η αποφαση για κατηγορια του γιουγκοσλαβου προεδρου φαινεται να ηταν αποτελεσμα των συγκυριων του τοτε - ιδιαιτερα του γεγονοτος οτι ο Milosevic αναγκασε τους δυτικους να αποκαλυψουν εαυτον με τους βομβαρδισμους- εντουτοις η λογικη οτι η Δυση εχει δικαιοωμα να δικαζει προεδρους, ηγετες, η πολιτες αλλων χωρων πηγαζει απο την υπεροψια της οικονομικης δυναμης αλλα και την αυταπατη της πολιτιστικης ηγεμονιας.

²⁰ Ο Μπλερ , σαν κληρονομος του αποικιακου λογου, το ειπε καθαρα : οι σερβοι πρεπει να διωξουν τον Μιλοσεβιτς για να δικαιουνται να θεωρουνται πολιτισμενοι..

ΜΑ ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

1917- 49: Το κομμουνιστικό κίνημα σαν ταξική συνθεση και πολιτιστική διαμεσολαβηση

20

Η κατανόηση του παρόντος προϋποθετεί μια κατανόηση του χρονικού πλαισίου - του "άλματος στον ουρανό" στις αρχές του αιώνα, της αναδομησης του καπιταλισμού στα μέσα του αιώνα και των εκπληκτικών μεταλλαγών στα τέλη.

Ο 20ος αιώνας έχει 2 τρόπους καταγραφής: ο ιστορικός, "μικρός 20ος αιώνας" (1917-1989)²¹, και ο κοινωνιολογικός "μεγάλος 20ος αιώνας" (τέλη 19ου αιώνα- αρχές 21ου)²². Ας ξεκινήσουμε με τον ιστορικό "μικρό αιώνα".

Ο μικρός 20ος αιώνας αναφέρεται στην επέλαση του προλεταριακού κινήματος, με την μορφή του κομμουνιστικού κινήματος, και την γραφειοκρατική του παραμορφωση/αδιέξοδο. Από το τέλος της δεκαετίας του 1990 η αποτίμηση της κομμουνιστικής εμπειρίας μοιάζει συχνά με την καταδίκη της Γαλλικής επανάστασης τον καιρό της Ιερής συμμαχίας, την περίοδο 1815-1848. Διαβάζοντας την θλιβερή συνομωταξία που προσπαθεί να επιβληθεί σαν η αλήθεια της ιστορικής πορείας, η Ρωσική επανάσταση υπήρξε ένα συνολικό αδιέξοδο - μια λάθος αρχή, μια λάθος εξέλιξη, και ένα αναποφευκτό τραγικό τέλος. Και όμως παρά τις αρνητικές διαστάσεις, η Ρωσική επανάσταση υπήρξε ένα κομβικό ιστορικό σημείο.

Πέρα από την οικοδόμηση του συστήματος του κρατικού σοσιαλισμού στην Ευρώπη, η Ρωσική επανάσταση ήταν ένα διεθνές αντισυστημικό φαινόμενο τόσο για το εργατικό κίνημα των δυτικών χωρών (το οποίο κέρδισε, μπροστά στον φόβο επέκτασης της επανάστασης, τεραστίες παραχωρήσεις από

²¹ E. Hobsbawm. 1995. The Age of Extremes. Abacus. London.

²² G. Arrighi. 1994. The Long Twentieth Century. Verso. London.

τις αρχουσες τάξεις) όσο και για τους αποικιοκρατούμενους λαούς της Ασίας, Αφρικής και τους νεοαποικιοκρατούμενους της Λατινικής Αμερικής για τους οποίους η Ρωσική επανάσταση υπήρξε εμπνεύση, νομική (στα πλαίσια του ΟΗΕ) υποστήριξη στον αγώνα για τον τερματισμό της αποικιοκρατίας αλλά και συχνά στρατιωτική δύναμη υποστήριξης - και εξοπλισμού.

Η μονοδιάστατη έμφαση στην γραφειοκρατική παραμορφωση του σοσιαλισμού και η ανατροπή του στην Ευρώπη παραγνωρίζει το γεγονός ότι συχνά η στάση της ΕΣΣΔ μπορούσε να κριθεί με διαφορετικά κριτήρια από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Το 1956 είναι χαρακτηριστικό: για τους δυτικούς διανοούμενους αλλά και για πολλούς επαναστάτες η καταστολή της ουγγρικής εξέγερσης ήταν η αποκαλυψη του κατασταλτικού χαρακτήρα των καθεστώτων του κρατικού σοσιαλισμού. Για πολλούς όμως διανοούμενους και επαναστάτες έξω από τον δυτικό κόσμο η καταστολή στην Ουγγαρία πέρασε σε δεύτερη μοίρα μπροστά στην σοβιετική παρέμβαση στην Δωρυγα του Σουεζ που υποχρέωσε τους Αγγλογαλλούς να αποσυρθούν.

21

Τα προβλήματα που οδήγησαν στην ανατροπή του σοσιαλισμού δεν ήταν ιδιαίτερα καθαρά πριν την δεκαετία του 1980. Αλλά και από την οπτική γωνία του επαναστατικού κινήματος

η συνειδητοποίηση των αρνητικών διαστάσεων της Ρωσικής επανάστασης ήταν αργές. Για τους αναρχικούς, βεβαίως, το κίνημα είχε ήδη πάρει το δρόμο του εκφυλισμού από το 1921 - με την καταστολή της εξέγερσης της Κροστάνδης, την επίθεση εναντίον στο αγροτικό αναρχικό κίνημα της Ουκρανίας και την ολοκληρωτική φιμώση των σοβιετών. Αλλά η ιδεολογική επιμονή των αναρχικών και οι προειδοποιήσεις των απογοητευμένων μαρξιστών, δεν ήταν και η αντίδραση των μαζών του βιομηχανικού προλεταριάτου. Το κομμουνιστικό μοντέλο εμφανίστηκε δυναμικά σαν ένας ενδιαμέσος πολιτικός χώρος ανάμεσα στο αναρχοσυνδικαλιστικό κίνημα και τον σοσιαλδημοκρατικό ρεφορμισμό.

Στο τέλος μιας ιστορίας του αναρχικού κινήματος που γραφτηκε στον μεσοπόλεμο ο M. Nattieu παρατηρεί:

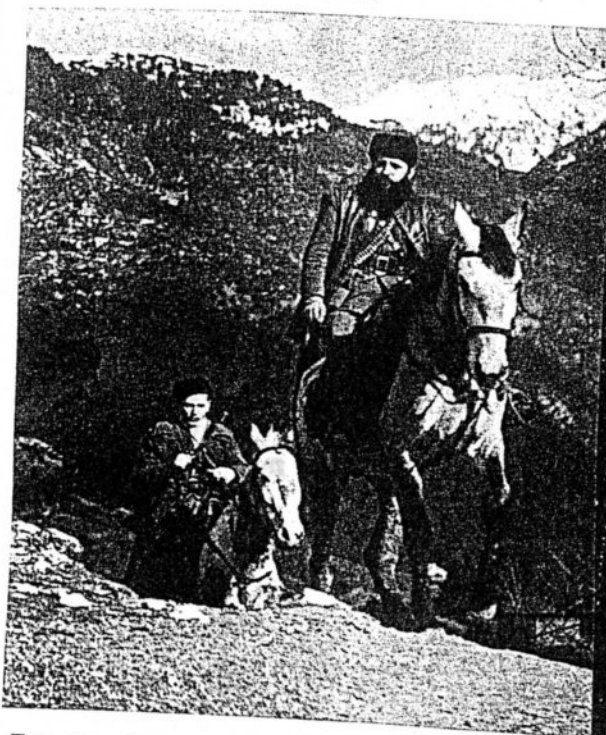
"Ενώ μαινόταν ο Παγκόσμιος Πόλεμος, ξεσπάσε η Ρωσική επανάσταση του 1917 [...]. Το καλοκαίρι του 1917, οι εργάτες επιχειρήσαν μια σειρά σοσιαλιστικών εκδηλώσεων και οι αγρότες στάσιασαν εναντίον στους ιδιοκτήτες και κατέλαβαν βίαια τα χωράφια. Στη συνέχεια έγινε το πραξικόπημα των μπολσεβίκων που [...] οικειοποιήθηκε ένα μέρος σοσιαλεπαναστατών και αρκετών αναρχικών. Πάντως για αυτούς που στις άλλες χώρες δεν ενδιαφερόθηκαν ποτέ για τους ανθρώπους και την κατάσταση στην Ρωσία αυτό το πραξικόπημα αντιπροσώπευε την θριαμβευτική κοινωνική επανάσταση και παρουσιάστηκε σαν μοναδικό γεγονός που προκάλεσε αναπάντεχη χαρά με την εκτασή και την ταχεία εξέλιξη του.."

Στην Ιταλία λ.χ. το αναρχικό κίνημα έπαιξε σημαντικό ρόλο στις κινητοποιήσεις και τις καταλήψεις εργοστασίων μετά τον πρώτο παγκόσμιο, αλλά όταν το Ιταλικό προλεταριάτο επανεμφανίστηκε (μετά την πτώση του φασισμού) δυναμικά στους δρόμους, το 1945, ήταν η κοκκίνη σημαία των κομμουνιστών που το εκφράζε, και όχι η κοκκινομαύρη των αναρχικών.

22

Το κομμουνιστικό μοντέλο ασκούσε, στο καταστασιακό επίπεδο, μια αβασταχη γοητεία

- την γοητεία της νίκης αλλά και της εκδίκησης. 23

Στο ψυχολογικό επίπεδο ίσως η αναζητηση και αναδείξη αρχηγικών μορφών (Σταλιν, Τροτσκι, Μάο, Ζαχαριάδης, Τολιάτι) να ήταν και το αντιβαρό στην οργανωτική- γραφειοκρατική δομή του κινήματος. Αλλά η στροφή στο κομμουνιστικό οργανωτικό αλλά και ιδεολογικό μοντέλο εκφράζε και μια αλλαγή στην συνθεση του προλεταριάτου -αλλά και των καλλιτεχνικών του συμμαχών.

23

Το εργατικό κίνημα του 19ου αιώνα βασίστηκε

23 Την δεκαετία του 40 στους αριστερούς προλεταριακούς κύκλους της Κύπρου κυκλοφορούσε το τραγούδι:

"Ρε Σταλιν το τουφεκι σου να μην το παρατησεις γιατί μας υποσχέθηκες να μας ελευθερώσεις.

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΒΟΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

στους τεχνίτες - αυτούς ακριβώς που κινδυνεύουν να χάσουν την αυτονομία τους από την αυξανόμενη προλεταριοποίηση. Η πρώτη συγκροτηση του προλεταριάτου υπήρξε με αυτή την έννοια αμυντική. Με την κομμουνά του 1870-71 οι αμυντικοί σχηματισμοί πέρασαν σε επιθετικό σχηματισμό καθώς η ίδια η εμπειρία της κομμουνάς μεταμορφώσε τόσο το εργατικό κίνημα όσο και την πνευματική του *avant garde* - τους συνειδητούς επαναστάτες. Το εργατικό κίνημα με βάση τους τεχνίτες/μαστορές των εργοστασίων άρχισε να συγκροτεί μια συμμαχία με τους ανειδίκευτους εργάτες. Ταυτόχρονα οι ακτιβιστές του κινήματος (οι συνειδητοί επαναστάτες) είχαν αρχίσει να αναπτύσσουν μια αυτονομη (από τον ηγεμονικό λόγο) ιδεολογία η οποία διεκδικούσε την επιστημονική αλήθεια. Είναι σε αυτό το πλαίσιο που ο Μαρξισμός (και οι συνεχείς ερμηνείες και επανερμηνείες του) αποτελούσαν ουσιαστικά την απάντηση του προλεταριάτου στην επιστημονική κοσμοθεώρηση που ανέπτυξε η αστική τάξη. Ο Μαρξισμός διεκδικούσε ότι ήταν επιστήμη, άντλουσε την τεκμηρίωσή του από το υπάρχον φιλοσοφικό και οικονομικό πλαίσιο αναλύσεων, αλλά ταυτόχρονα ήταν και μια επιστήμη/μεθοδός αλήθειας που εβρίσκε στο αναδυόμενο βιομηχανικό προλεταριάτο το κοινωνικό σώμα που θα την πραγματώνε.

Υπήρχε κάτι θρησκευτικό στην σχέση επιστήμης και προλεταριάτου. Η επιστήμη, σαν η έκφραση της ορθολογικής σκέψης, είχε ουσιαστικά αντικαταστήσει την θρησκευτική κοσμοθεώρηση σαν το πλαίσιο κατανόησης και πράξης στον κόσμο. Όμως η επιστημονική σκέψη είχε μετατραπεί σε ένα νέο αντιφατικό "ιερό" τον 19ο αιώνα.

Το ιερό σε ένα ιεραρχικό σύστημα λειτουργεί σαν ένα ολιστικό πολιτιστικό πλαίσιο το οποίο διαβαθμίζει ανθρώπους και πράγματα και "εξηγεί/ερμηνεύει" την ανισότητα. Η κεντρικότητα του ιερού σε κάθε ιεραρχικό σύστημα εγκείται ακριβώς στο γεγονός ότι

το ιερό (ο Θεός, οι απόλυτες αξίες ενός πολιτισμού, η φύση, η μοίρα) τοποθετείται έξω από τον ανθρώπινο έλεγχο. Στο κόσμο της θρησκείας (της παραδοσιακής μορφής του ιερού) δεν υπάρχουν ερωτήσεις, παρά αιώνιες απαντήσεις - τις οποίες οι άνθρωποι πρέπει να ανακαλύψουν ή να πραγματώσουν. Σε αυτά τα πλαίσια ο επιστημονικός λόγος εμπεριέχει μια αντίφαση: από την μια είναι μια μέθοδος ανάλυσης μέσα από τον κατακερματισμό (και άρα την απομυθοποίηση) της πραγματικότητας - από την άλλη τα αποτελέσματα της επιστημονικής έρευνας μέσα από την τεχνολογία (ή την γραφειοκρατική οργάνωση) εκφράζουν νέες μορφές εξουσίας και κυριαρχίας. Αυτή η διαλεκτική του "ορθού λόγου" (της αμφισβήτησης και της αναπαραγωγής της εξουσίας) ήταν το πολιτιστικό πλαίσιο μέσα στο οποίο συγκροτήσε το εργατικό κίνημα την "αυτοεικόνα" του στις αρχές του 20ου αιώνα - σαν μια μυθολογική στρατιά που υιοθέτησε μια εσχατολογική αφήγηση (η οποία είχε και μια επιστημονική "τεκμηρίωση" στα πλαίσια του μαρξισμού) για το αναποφευκτό της ιστορικής νίκης²⁴. Την νίκη την διασφαλίζε η επιστημονική ανάλυση - και έτσι ο σοσιαλισμός έγινε σε ένα μεγάλο βαθμό μια δημοφιλής ιδεολογία ανάμεσα σε αρκετούς διανοούμενους, ενώ οι ακτιβιστές πέρασαν από την ρητορική του δικαίου στην ρητορική της "αναποφευκτής ιστορικής νίκης".

24

Έτσι το προλεταριάτο (σαν η συμμαχία των στρωμάτων που μετατρέπονταν σε μισθώτους και των πνευματικών ρευμάτων του επιστημονικού ρεαλισμού/υλισμού) περνώντας στην συγκροτήσή του σαν επιθετικός σχηματισμός μετέτρεψε την εικόνα των "αθλών", "της γης των κολασμένων" σε σύμβολο της κρυφής αλήθειας του μελλοντος.

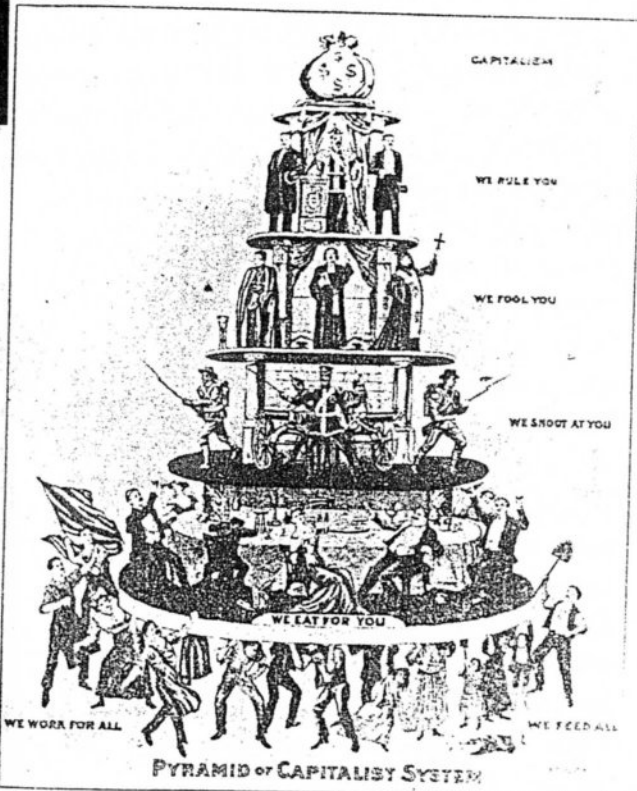
²⁴ Εστω και αν στο πρακτικό επίπεδο η μεγάλη μαζα των ακτιβιστών ανήκε σε ένα αυτονομο ιδεολογικό χώρο με αναμεικτές επιδράσεις από τον μαρξισμό, τον αναρχισμό αλλά και τοπικές παραδόσεις.

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΒΩΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΝΘΕΙ!

Το εργατικό κίνημα τόσο στην σοσιαλιστική/σοσιαλδημοκρατική του μορφή όσο και στην πιο ρεφορμιστική/συντεχνιακή μορφή που πήρε στις αγγλοσαξωνικές χώρες ήταν γέννημα της μεταφοράς της κρίσης της ιεραρχίας από της σφαίρα της πολιτικής (όπως εκφραστήκε από το δημοκρατικό κίνημα) στην οικονομική σφαίρα.

Αλλά το αίτημα για ισοτιμία στηρίζονταν σε πολιτιστικές αξίες και πρακτικές καθημερινότητας που είχε γεννήσει ο αστικός πολιτισμός σαν μια "ασταθή συνθεση" μετά τις μεγάλες μεταμορφώσεις που γεννήσαν τα δημοκρατικά κινήματα ισοτιμίας του 18ου και 19ου αιώνα. Ο Φουκώ περιγράφει αρκετά παραστατικά αυτό το σοσιαλιστικό όραμα, που θα κυριαρχούσε στο κομμουνιστικό κίνημα, και το οποίο ήταν προϊόν της αργής μεταλλαγής του παραδοσιακού στο μοντέρνο:

"Ο σοσιαλισμός μιας συγκεκριμένης περιόδου, στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου, δεχόταν ότι ο άνθρωπος στις καπιταλιστικές κοινωνίες δεν είχε πραγματοποιήσει ολοκληρωτικό δυναμικό του για την ανάπτυξη και την αυτοπραγμάτωση του, ότι η ανθρωπινή φύση ήταν ουσιαστικά αλλοτριωμένη στο καπιταλιστικό σύστημα. Και ονειρευόταν μια ελευθερωμένη τελικά ανθρωπινή φύση. Ποιο ήταν το μοντέλο που

χρησιμοποίησε για να συλλαβεί, προβάλει και ενδεχομένως πραγματοποιήσει αυτή την ανθρωπινή φύση; Ήταν βεβαίως το αστικό μοντέλο.

Θεώρησε ότι αλλοτριωμένη κοινωνία ήταν η κοινωνία που έδινε εξεχούσα θέση στο όφελος από καθετί, σε μια σεξουαλικότητα αστικού τύπου, σε μια οικογένεια αστικού τύπου, σε μια αισθητική αστικού τύπου. Και επιπλέον, είναι απόλυτα αληθινό ότι στη Σοβιετική Ένωση και στις λαϊκές δημοκρατίες συνέβη το εξής: ανασυστήθηκε ένα είδος κοινωνίας που μεταφέρθηκε εκεί από την αστική κοινωνία του 19ου αιώνα. Η καθολικοποίηση του αστικού μοντέλου ήταν η ουτοπία που εμψύχωσε την σύσταση της σοβιετικής κοινωνίας."²⁵

Το όραμα ήταν του παλιού κόσμου.

25

Το προλεταριάτο στην ανοδική του συγκροτηση δεν είχε ακόμα συναντηθεί με την καλλιτεχνική πρωτοπορία - η αναπόδα η καλλιτεχνική πρωτοπορία έκανε τις εκρήξεις της γοητευμένη σε μερικές περιπτώσεις από τις βομβές των αναρχικών αλλά και αβασταχτά εγκλωβισμένη στον ελιτισμό της.

Οι αναρχικοί ήταν ίσως η μόνη πτερυγία του επαναστατικού κινήματος που προσπάθησε από τότε να μεταφέρει την κριτική της εξουσίας σε ένα βαθύτερο επίπεδο αμφισβητώντας την εξουσία αλλά και την θρησκευτική ηγεμονία του επιστημονισμού. Και ακριβώς αυτός ο σχετικισμός των αναρχικών τους επέτρεψε να κινούνται σε διαφορετικούς χρόνους: καταφέρναν να απευθύνονται σε πτερυγές του βιομηχανικού προλεταριάτου αλλά και σε αγρότες ή ακόμα και σε επαναστατικές ομάδες έξω από τον δυτικό πυρήνα του συστήματος²⁶.

Αντιπροσωπεύαν όπως παρατηρεί ο Wallerstein

²⁵ Μ. Φουκώ (1991)

²⁶ Ο αναρχισμός είχε έντονες επιδράσεις και έξω από τον ευρωπαϊκό-δυτικό πυρήνα: κατά κύριο λόγο στην Λατινική Αμερική και σε μικρότερο βαθμό στην Ανατολική Ασία.

ΜΑ ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΕΧΕΙ ΣΥΝΔΕΙΣ!

την εναλλακτική πιθανότητα στα κινήματα του 19ου αιώνα²⁷. Αλλά η πρακτική της καταληψής της κρατικής εξουσίας, και της αναπαραγωγής του χρόνου/οράματος της αστικής κοινωνίας επικράτησε.

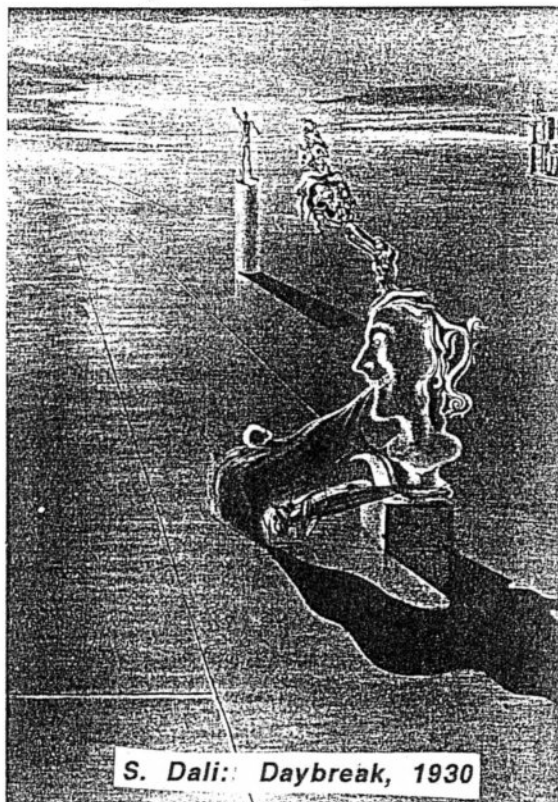
Οι καλλιτεχνικές "πρωτοπορίες", οι οποίες θα μπορούσαν να ήταν οι πολιτιστικοί σύμμαχοι (σαν εκπρόσωποι της πολιτιστικής επανάστασης του μοντερνισμού) των αναρχικών, εψάχναν ακόμα να γαντζωθούν από κάποιο ίχνος ιεραρχίας του πνεύματος. Τα αδιέξοδα και οι αντιφάσεις του Νίτσε είναι εκφραστικές αυτού του αδιέξοδου. Ο Νίτσε είχε οντως κηρύξει το θάνατο του Θεού και είχε ορθά διαγνώσει ότι η εσωτερικευση των ιεραρχικών δομών παρήγαγε την "ηθική των δούλων", την ανεκφράστη δυσφορία του υποταγμένου που δεν μπορεί πλέον να φανταστεί τον εαυτό του πέρα από την σχέση εξουσίας - που αναπαράγει ακόμα και στην εξέγερση την επιθυμία για μια εξουσία. Δεκαετίες μετά ο Ραιχ θα ολοκληρώνει αυτήν την ανάλυση (που την ξεκίνησε ουσιαστικά ο Μαρκχσιος ντε Σαντ) με την ανάλυση του σαδομαζοχισμού στην πολιτική.

Αλλά η ανάλυση του Νίτσε δεν μπορεί να διαχωριστεί από την επιθυμία/νοσταλγία για ηρώες και μοναδικούς ανώτερους ανθρώπους. Η υπερβασία του Νίτσε είχε οντως μια γοητευτική αναρχική σκοπία - μια σκοπία την οποία διατύπωσε με σαφήνεια η Εμμα Γκολτμαν όταν διαφώνουσε, από το 1897, με την μονοσημαντή ερμηνεία του Νίτσε από τους υποστηρικτές της ιεραρχίας και τους αναζητητές μιας νέας αριστοκρατίας/ελίτ:

"Παρατήρησα ότι ο Νίτσε δεν ήταν κοινωνικός θεωρητικός αλλά ποιητής, εξεγερμένος και καινοτομικός. Η δική του αριστοκρατία δεν ούτε της γεννας ούτε του πορτοφολιού - ήταν του πνεύματος. Και με αυτήν την έννοια ο Νίτσε ήταν αναρχικός, και όλοι οι αληθινοί αναρχικοί είναι αριστοκράτες..."

27 I. Wallerstein. 1988. Typology of Crises in the World - System. UN University project, The Emergence of New Social Thought.

Όμως καθώς οι αναρχικοί πολιτοφυλάκες στην Ισπανία του 1936 πήγαιναν στο μέτωπο διαβαζοντας τον Νίτσε, από την άλλη πλευρά οι φασίστες διαβαζαν επίσης τον Νίτσε προσδίδοντας μια άλλη ερμηνεία στο μίσος για την "θρησκεία των δούλων": διαβαζοντας τα κείμενα σαν μίσος εναντίον των εβραίων και σαν περιφρόνηση απέναντι στις μαζές.

S. Dali: Daybreak, 1930

26

Η Ρωσική επανάσταση υπηρξε το σημείο μεταβασης-συγκλισης..

Εκτός από την μεταμορφωση του ίδιου του εργατικού κινήματος από ένα κίνημα διαμαρτυρίας σε κομμα εξουσίας, εφτίαξε επίσης και μία νέα συμμαχία διανοουμένων και εργατών. Ο μοντερνισμός μετά το 1917 ταυτίστηκε σε ένα μεγάλο βαθμό με την επανάσταση. Και το κομμουνιστικό κίνημα, το οποίο στην περίοδο 1920-50, συνδυάζει την αδισταχτή λογική της επιστημονικής ιστορικότητας με το πάθος της επαναστατικής ανασυγκροτήσης, εκφράσε μια μεγάλη μερίδα των διανοουμένων της εποχής. Σήμερα η ανάγκη απολογίας των αριστερών του θεάματος μπορεί να επιτρέπει μόνο την αναμνηση του Μαγιακόφσκυ (με φόντο την αυτοκτονία του) ή τα οργισμένα γραμματα/μανιφέστα του Μπρετον, αλλά αξίζει να θυμηθούμε ότι ο Πικασο και ο Μπρεχτ ήταν κομμουνιστές - και ότι ο Σαρτρ εννοίωθε τότε ένα δεός και σεβασμό απέναντι σε αυτήν την άλλη "πάστα ανθρώπων".

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΒΕΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΝΒΕΙ!

Το κομμουνιστικό μοντέλο ωστόσο δεν ήταν απλά μια παρεμβάση τακτικής ή οργανωτικής δομής ανάμεσα στο ρεφορμισμό της σοσιαλδημοκρατίας και στον επαναστατικό χαρακτήρα του αναρχοσυνδικαλισμού - εκφράζε και μια δομική αλλαγή στην συνθεση της εργατικής τάξης. Από τις αρχές του αιώνα άρχισε να αναπτύσσεται ο "εργατής-μαζα", ο εργατής του εργοστασίου ο οποίος, όπως σωστά το πρόβλεψε ο Εγκελς, είχε πλέον μια πειθαρχία και μια συλλογική συνείδηση κτισμένη πάνω στην εργατική του εμπειρία. Είναι αυτός ο βιομηχανικός εργατής που έγινε το πρότυπο των κομμουνιστών - και είναι αυτή η εμπειρία, του βιομηχανικού πολιτισμού, που έκανε τους κομμουνιστές τόσο γοητευτικούς για τους μοντερνιστές. Και αντιστρόφως αυτή η μοντερνιστική σιγουριά τους έκανε ηγέτες σε κοινότητες που προσπαθούσαν ακόμα να κατανοήσουν την γλώσσα της νεωτερικότητας. Στα βουνά της Ρουμέλης ο Θανάσης Κλαράς/Άρης Βελουχιώτης²⁸, ένας συνειδητός κομμουνιστής μεσο-αστικής καταγωγής, μεταμορφώθηκε σε ένα είδος "Άη Γιώργη" και έφτιαξε ένα λαϊκό επαναστατικό κίνημα που σαγήνευε ακόμα την ελληνική φαντασία, συνδυάζοντας διαφορετικούς χρόνους, παίζοντας με πολλαπλές φαντασιώσεις και πολιτικές πρακτικές. Και στο Παρίσι ο Σαρτρ έβαζε τα ακολουθα λόγια στο στόμα του κομμουνιστή ηγέτη (στα "βρωμικά χέρια") ερμηνεύοντας υπαρξιακά τον μακιαβελισμό της πρακτικής αυτών που ξεκίνησαν να σώσουν τον κόσμο "από αγάπη":

"Έχω βρωμικά χέρια. Μέχρι τους ώμους. Τα βουτηξα στη βρωμία και στο αίμα [...] γιατί αγαπώ τους ανθρώπους για αυτό που είναι. Με όλη τους τη βρωμία και όλες τις κακιές. Αγαπώ τις φωνές και τη ζεστή των χεριών τους όταν σε σφιγγουν. Και το δέρμα τους, το γυμνό τους δέρμα, τις αμηχανές ματιές και τον απεγνωσμένο αγώνα που κάνει ο καθένας

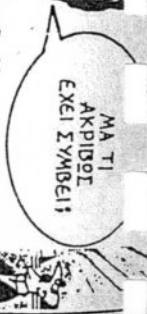
²⁸ Όπως, βεβαίως, και ο Τίτο, ο Καστρο, ο Μάο.

εναντία στην αγωνία της ζωής, εναντία στον θάνατο. Για μένα ένας άνθρωπος περισσότερο ή ένας άνθρωπος λιγότερο είναι κάτι που μετρά. Είναι κάτι πολυτιμότερο."

Η επικράτηση της νέας τεχνολογίας της οργάνωσης της παραγωγής, του μαζικού εργοστασίου και του εργατή-μαζα, συμβαδίστηκε με ένα οργανωτικό μοντέλο στο οποίο οι συνειδητοί επαναστάτες έγιναν οι "άγιοι" μιας μοντερνιστικής θρησκείας. Το κόμμα έγινε η νέα εκκλησία²⁹ και οι κομμουνιστές η πιο συνεπής έκφραση του "οργανωτικού ανθρώπου" στο επαναστατικό κίνημα: ο Πλουμπιδής αρνείται να εκφράσει πόνος, πικρά ή απογοήτευση μπροστά στο δικαστήριο των εθνικοφρόνων που θα τον στείλει στο εκτελεστικό, όταν μαθαίνει ότι και το κόμμα του τον θεωρεί χαφιέ. Μόνο σε συνέδριο μπορεί να αμφισβητήσει το κόμμα. Και όταν η γυναίκα του Ζαχαριαδή έμαθε στην φυλακή ότι διαγραφτηκε ο άλλοτε μυθικός ηγέτης, απάντησε ξερά στην διευθυντριά των φυλακών που εψάχνε για ένα ίχνος τσακισματος: "Άφου το λέει το κόμμα."

Το επαναστατικό προλεταριακό κίνημα στην κομμουνιστική του μεταμόρφωση έγινε επιθετικό και αυτονομο από την κυρίαρχη ιδεολογία - σε ένα βαθμό άλλωστε και για μερικές δεκαετίες συγκροτήσε και επί του εδάφους μια στρατιωτική μηχανή που απειλήσε θάνασιμα τον κόσμο της ιεραρχίας. Η έτσι φάνηκε. Ο κομμουνισμός ήταν μοντερνιστικός αλλά έπασχε από τις αντιφάσεις μιας εποχής με "άνιση ανάπτυξη". Η "άνιση ανάπτυξη" είναι η **συνυπαρξη πολλαπλών χρόνων σε ένα χώρο**. Η ενοποίηση του πλανήτη από την αποικιοκρατία στηριζόταν στις αρχές του

²⁹ Η παραλληλή σχέση/πορεία εκκλησίας - κομματος έχει παρατηρηθεί και σχολιαστεί για την Ιταλία. Θα αξίζει τον κόπο όμως και μια ευρύτερη ανάλυση των οργανωτικών και ιδεολογικών παραλληλισμών ανάμεσα στις διάφορες χριστιανικές εκκλησίες/δόγματα και το είδος των εργατικών κινήματων που αναπτυχθήκαν στις αντίστοιχες χώρες.

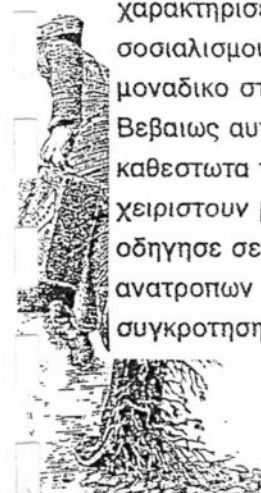

αιώνα σε μια σειρά πολιτισμικών διαφορών τις οποίες ο δυτικός ηγεμονικός πολιτισμός "οργάνωσε" σε μια εξελικτική κλίμακα: Ο κομμουνισμός ήταν η προσπάθεια να ενοποιηθούν "οι χρόνοι" των καταπιεσμένων σε ένα εκμοντερνιστικό κίνημα. Η προσπάθεια της Κομμουνιστικής Διεθνούς να αναπτύξει μια ενιαία στρατηγική βασιζόταν σε αυτό το οράμα μιας ενιαίας στρατηγικής εκμοντερνισμού. Οι αντιφάσεις, οι θυσίες του ενός κινήματος για χάρη του άλλου, ήταν αναποφευκτές. Ο εξελικτικός χρόνος που επαγγέλλοταν το κομμουνιστικό κίνημα μπορούσε να γίνει ενοποιητικός σε μια στιγμή αντιπαράθεσης - όπως η Ισπανία, ο β' παγκόσμιος ή το Βιετνάμ - όμως μακροπρόθεσμα τα ιδιαίτερα συμφέροντα που πηγάζαν από τον χώρο, από την γεωπολιτική, ήταν αναποφευκτικό ότι θα υπονομούσαν την φανταστική στρατιά των κοκκινών ταξιαρχών. Ο γεωγραφικός κατακερματισμός του κομμουνιστικού κινήματος ήταν ήδη γεγονός από την δεκαετία του 50 με την ανεξάρτητη πορεία της Γιουγκοσλαβίας και μετά της Κίνας.

Από την επανάσταση του 40 στην αντεπανάσταση του 80

29

Ας προχωρήσουμε από τις δομικές μετατοπίσεις που γεννήσαν το κομμουνιστικό κίνημα στην συστηματική διάσπαση της επανάστασης στον 20ο αιώνα. Η αυταρχική/δικτατορική πολιτική μορφή που χαρακτήρισε τις κοινωνίες του κρατικού σοσιαλισμού εμφανίζεται συχνά σαν το μοναδικό στοιχείο αυτού του συστήματος. Βεβαίως αυτή η διάσπαση μπλόκαρε τα καθεστώτα τελικά, και η αδυναμία τους να χειριστούν μια πολιτική κρίση στο δρόμο οδήγησε σε μια σχεδόν απίστευτη σειρά ανατροπών το 89. Όμως η αυταρχική πολιτική συγκρότηση δεν ήταν κάτι το μοναδικό ή το

ιδιαίτερο πριν το 1960. Στις περισσότερες αστικές δημοκρατίες η διευρύνση του δικαιώματος ψήφου (σαν ισοδύναμο του δικαιώματος συμμετοχής στο πολιτικό σύστημα) είχε εμποδωθεί μετά την επανάσταση του 1917 ενώ οι αυταρχικές πολιτικές πρακτικές (όπως ο ρατσισμός αλλά και καταλοπά τα φασισμού) ήταν κάτι αυτονοητό για πολλές δυτικές κοινωνίες μέχρι τις δεκαετίες του 60-70. Οι μαζικές σφαγές εξεγερμένων εργατών και αποικιοκρατούμενων λαών που αντιστεκόνταν ήταν κάτι το "αυτονητό/συνήθισμένο" για την Δύση μέχρι την δεκαετία του 40.

Σε εκείνες τις συνθήκες το σοβιετικό και ανατολικοευρωπαϊκό μοντέλο ήταν ένα εναλλακτικό μοντέλο πολιτικής συγκρότησης που ασκούσε την δική του γοητεία στις καταπιεσμένες μαζές έξω από τον δυτικό κόσμο - αλλά, μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 60, και σε μια μερίδα της δυτικής εργατικής τάξης.

Βουκουρεστί 1968

Ο Τσαουσέσκου σαν εθνικός/λαϊκός ηρωας το 1968 ανακοινώνει σε μαζικό συλλαλητήριο υποστήριξης ότι η Ρουμανία δεν θα συμμετασχει στην εισβολή στην Τσεχοσλοβακία.

21 χρόνια μετά θα ανατραπεί από μια αναλογία συγκεντρώνση στην ίδια πλατεία.

30

Ας προσπαθήσουμε να προσδιορίσουμε τα χρονικά όρια της επανάστασης στον δυτικό χώρο. Η περίοδος 1917 - 21 είναι η γενικώς αναγνωρισμένη "επαναστατική περίοδος". Και όσον αφορά βεβαίως το Ρωσικό κράτος αυτό είναι σωστό. Όμως αν ο στόχος μας είναι η ανάλυση της επανάστασης στον ευρύτερο χώρο του δυτικού κόσμου, και με κριτήρια τους στόχους της ίδιας της επανάστασης,

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΔΟΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

1
τοτε θα πρεπει να δουμε την επανασταση σαν κατι ευρυτερο. Σαν μια κοινωνικη αντιπαραθεση που μπορει να ξεκινήσει απο την ευρωασιατικη ημιπεριφερεια και περιφερεια αλλα που πυροδοτησε μια αναδιαρθρωση ολοκληρου του πολιτικου, οικονομικου και πολιτιστικου συστηματος.

Αν η αρχη, λοιπον, ηταν το 1917³⁰, τοτε ποτε τελειωνει αυτος ο κυκλος μεταμορφωσεων; Για τους τροτσκιστες η επανασταση δεν τελειωνει το 1921 με το τελος των εχθροπραξιων - επεκτεινεται και λιγο πιο κατω μεχρι τον παραγνωρισμο του Τροτσκι. Σε αυτο το πλαισιο βεβαια η επανασταση αναφερεται στις εσωτερικες διαμαχες για την σοβιετικη εξουσια. Για τους αναρχικους αντιθετα η αυθεντικη επανασταση ξεσπασε στην ισπανια του 1936 και ηταν απελπιστικα μονη.

Σε αυτες τις "αναγνωσεις" της επαναστασης υπαρχει τουλαχιστον μια κοινή διασταση: η επανασταση που ξεκινήσει το 1917 (και συνεχιστηκε μεχρι τα μεσα της δεκαετιας του 20 η του 30) θεωρεται σαν η συνεχεια της Γαλλικης - σαν μια διευρυνση των οριων της αντιπαραθεσης για την ισοτητα απο την πολιτικη στην οικονομικη σφαιρα.

Ομως ποτε τελειωνει αυτο το επαναστατικο κίνημα; Το νευραλγικο σημειο εδω βεβαια ειναι η μορφη του Σταλιν. Σε αντιθεση λ.χ με την αναρχικη (αλλα και την τροτσκιστικη) οπτικη, συμφωνα με την οποια ο "σταλινισμος" συνιστα μια μορφη αντεπαναστασης, η μαοικη αφηγηση ταυτιζει το τελος του επαναστατικου κυμματος στον ευρωπαικο χωρο με τον θανατο του Σταλιν. Η καταρρευση της Σοβιετικης Ενωσης εχει επισης αποκαταστησει τον Σταλιν στο ρωσικο κομμουνιστικο κίνημα και ιστορικα τα δικα του εγκληματα ειναι αμφιβολο αν ειναι χειροτερα απο του Τσωρτσιλ ο οποιος

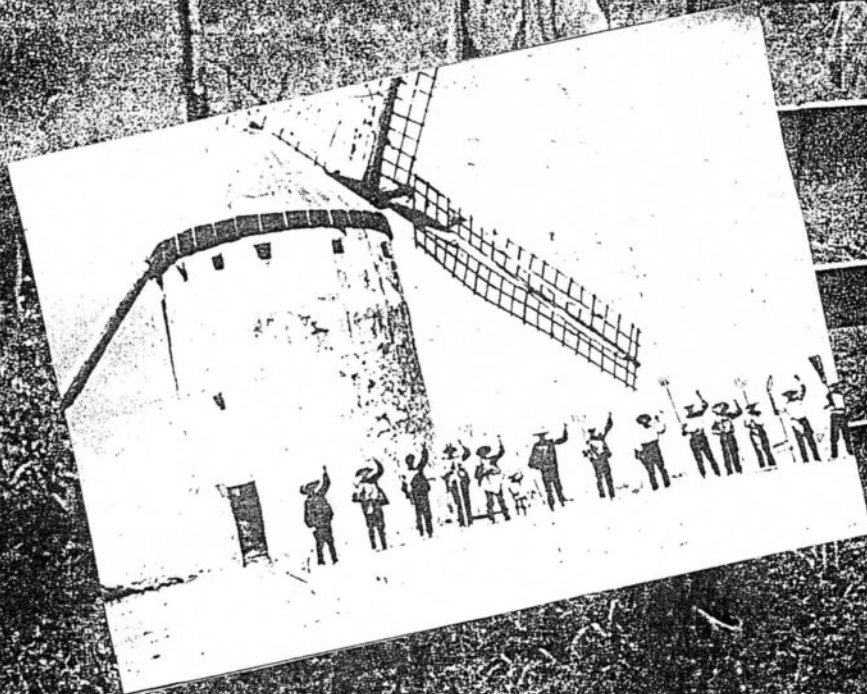
³⁰ Σε ενα ευρυτερο πλαισιο θα μπορούσε, ωστοσο, καποιος να ισχυριστεί οτι η επανασταση στην ημιπεριφερεια και την περιφερεια του παγκοσμιου συστηματος ξεκινήσει με την Μεξικανικη επανασταση του 1911.

διατελεσε για δεκαετιες ιδεολογος και εκφραστης του βρετανικου αποικιακου λογου και πρακτικης. Για το επαναστατικο κίνημα ο Σταλιν υπηρξε ο εμπεδωτης του πρωτου σοσιαλιστικου καθεστώτος, "του σοσιαλισμου σε μια χωρα", και αυτο απο μονο του αποτελεσε ενα εσωτερικο περιορισμο των επαναστατικων δυναμικων. Το κρατος σε οποιαδηποτε μορφη αποτελεί την πολιτικη συγκροτηση της εξουσιας. Και ο κρατικος σοσιαλισμος δεν μπορουσε παρα να αναδημιουργησει ενα νεο ιερο για να νομιμοποιησει την νεα εξουσια. Αν δεν ηταν ο Σταλιν θα ηταν καποιος αλλος - μπορει να ηταν και πιο ευγενικος/φιλευσπλαχνος κλπ. Αλλα στην συγκεκριμενη ιστορικη περιοδο θα επρεπε να παρει αποφασειες δυσκολες και αιματηρες. Η κολλεκτιβοποιηση λ.χ. του 1930 ηταν κατι το οποιο υποστηριζε με θερμη το επαναστατικο κίνημα - αλλα ηταν μια βιαη διαδικασια. Και θα ηταν μια αιματηρη διαδικασια στις τοτε συνθηκες ακομα και αν δεν ηταν "μια επανασταση απο τα πανω". Απο μια συστηματικη οπτικη ο Σταλιν υπηρξε συμπτωμα παρα αιτιο. Κατα συνεπεια, για να επιστρεψουμε στο ζητημα του χρονικου προσδιορισμου της ευρωπαικης επαναστασης, το ατομο/ηγετης δεν μπορει να ειναι κριτηριο. Αν παιρναμε το μεγεθος των αλλαγων αλλα και το επιπεδο των αντιπαραθεσεων (την βιαια πολεμικη συγκρουση σε αντιθεση με την πιο συνηθισμενη ειρηνικη πολιτικη αντιπαραθεση) τοτε θα μπορούσαμε να προσδιορισουμε σαν το σημειο του τελους, το 1949. Μεχρι εκεινη την χρονια οι βασικες θεσμικες αλλαγες που σαρωσαν τον παλιο κοσμο της ευρωπαικης αρχουσας ταξης (οπως θα δουμε πιο κατω) ειχαν τροχιοδρομηθει και εκεινη την χρονια ο τελευταιος επαναστατικος στρατος στην ευρωπη, ο ΔΣΕ, ηττηθηκε στον Γραμμο και αποχωρησε. Το οτι τον ιδιο χρονο ο "Λαικος Απελευθερωτικος Στρατος" στην Κινα μπηκε θριαμβευτικα στο Πεκίνο σηματοδοτει και την μετατοπιση των επαναστατικων πολιτικο-οικονομικων κινήματων προς τον Τριτο κοσμο.

Θα μπορούσαμε, κατα συνέπεια, να προσδιορίσουμε 3 στάδια για την επαναστατική περίοδο στον δυτικό κόσμο:

- 1) την περίοδο 1917 - 21 που χαρακτηρίστηκε από την Ρωσική επανάσταση και τα κινήματα στην Γερμανία, Ουγγαρία, Ιταλία - και άλλου σε μικρότερο βαθμό.
- 2) Την περίοδο 1922 - 35 που χαρακτηρίστηκε από ένα περιορισμό των επαναστατικών διαδικασιών και την εμφάνιση του φασισμού σαν της μοντέρνας μορφής της αντεπανάστασης.
- 3) Την περίοδο 1936 - 49 που χαρακτηρίστηκε από την πολεμική αντιπαράθεση ανάμεσα στις πανευρωπαϊκές, πλέον, δυνάμεις της επανάστασης και της αντεπανάστασης. Αυτή η αντιπαράθεση ξεκίνησε το 1936 με την ισπανική επανάσταση και την γενική απεργία στην Γαλλία και ακολούθησε την πορεία της βίαιας συγκρούσης στην Ισπανία, αρχικά, και μετά σε ολοκληρή την Ευρώπη.

31

Η επαναστατική περίοδος του 1917-1949 είχε κάτι το ιδιαίτερο σε σχέση με τα προηγούμενα επαναστατικά κύματα - τα αγροτικά κινήματα του 16ου αιώνα, τα κινήματα του τέλους του 18ου και των μεσών του 19ου αιώνα: Για πρώτη φορά η επανάσταση μίλησε τόσο καθαρά για την ανάγκη και το πάθος ενός άλλου κόσμου. Ο λόγος της δεν

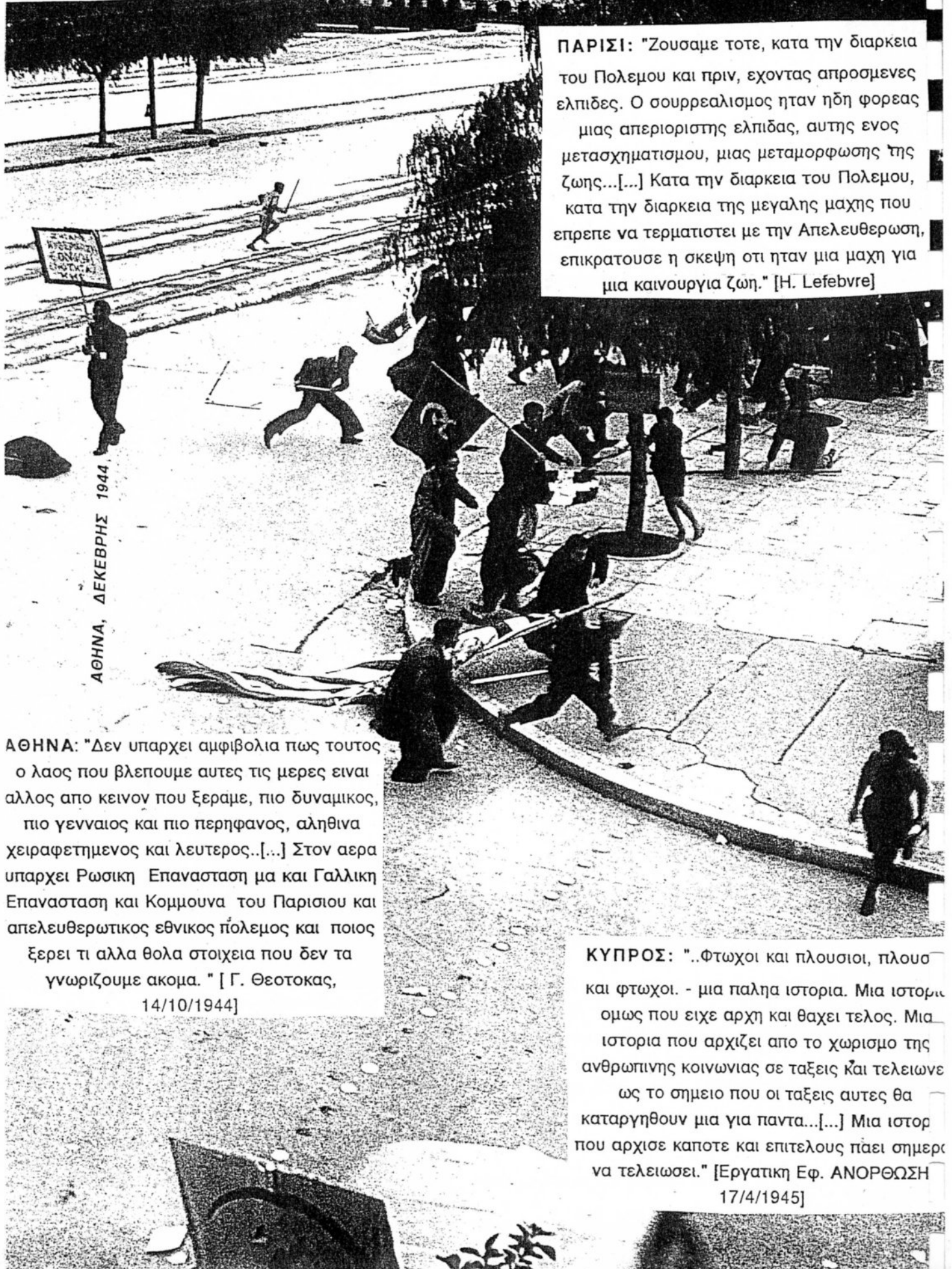
διαμεσολαβήθηκε, αυτή την φορά, από θεολογικές αυταπάτες ή από φουτουριστικές αναμονές -

χωρίς να είναι μια ενιαία εμπειρία, η επαναστατική πράξη φάνηκε για πρώτη φορά να αγγίζει το όνειρο τόσο αναγλυφά, που ο διαχωρισμός του ονείρου από την πραγματικότητα εμοιαζε θολός.

Εικόνες της Βαρκελώνης του 1936. Αλλά και εικόνες του Παρισιού, της Αθήνας, της Κύπρου το 1944- 45.

Ίδου τα οράματα της Μεσογείου, του χώρου που γεννήσε τον καπιταλισμό και το νεωτερικό κράτος, που φλεγεται:

ΠΑΡΙΣΙ: "Ζούσαμε τότε, κατά την διάρκεια του Πολέμου και πριν, έχοντας απροσμενες ελπίδες. Ο σουρρεαλισμός ήταν ήδη φορέας μιας απεριόριστης ελπίδας, αυτής ενός μετασχηματισμού, μιας μεταμορφώσης της ζωής...[...] Κατά την διάρκεια του Πολέμου, κατά την διάρκεια της μεγάλης μάχης που έπρεπε να τερματιστεί με την Απελευθέρωση, επικράτησε η σκέψη ότι ήταν μια μάχη για μια καινούργια ζωή." [H. Lefebvre]

ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 1944

ΑΘΗΝΑ: "Δεν υπάρχει αμφιβολία πως τούτος ο λαός που βλέπουμε αυτές τις μέρες είναι άλλος από κείνον που ξέραμε, πιο δυναμικός, πιο γενναίος και πιο περήφανος, αληθινά χειραφετημένος και λευτερός...[...] Στον αέρα υπάρχει Ρωσική Επανάσταση μα και Γαλλική Επανάσταση και Κομμουνισμός του Παρισιού και απελευθερωτικός εθνικός πόλεμος και ποιος ξέρει τι άλλα θολά στοιχεία που δεν τα γνωρίζουμε ακόμα." [Γ. Θεοτοκάς, 14/10/1944]

ΚΥΠΡΟΣ: "...Φτωχοί και πλούσιοι, πλούσιοι και φτωχοί. - μια παλιά ιστορία. Μια ιστορία όμως που είχε αρχή και θαχει τέλος. Μια ιστορία που αρχίζει από το χωρισμό της ανθρωπίνης κοινωνίας σε τάξεις και τελειώνει ως το σημείο που οι τάξεις αυτές θα καταργηθούν μια για πάντα...[...] Μια ιστορία που άρχισε κάποτε και επιτέλους πάει σήμερα να τελειώσει." [Εργατική Εφ. ΑΝΟΡΘΩΣΗ 17/4/1945]

Θα μπορούσε βεβαία να τεθεί το ερωτήμα γιατί διεφερε αυτή η στιγμή από άλλες αντιστοιχές ; Στο κάτω κάτω παρά τις προσμονές η εξουσία ανασυγκροτήθηκε και πάλιν μετά το 1945 με την μορφή του θεαματος.

Υπάρχουν δύο στοιχεία που διαφοροποιούν τα μέσα του 20ου αιώνα:

α) Η τεχνολογική ανάπτυξη που γνωρίζουμε σήμερα (και πολλά από τα διλήμματα αλλωστε) έχουν τις ρίζες τους στις επιστημολογικές αλλαγές των αρχών του 20ου αιώνα.

Και στην επιστημονική ωριμάνση/τεχνολογική εφαρμογή στα μέσα του αιώνα. Ουσιαστικά τώρα ζούμε την υλική και καθημερινή πραγματικότητα των επιστημολογικών/επιστημονικών ρηξεών που χαρακτήρισαν εκείνη την περίοδο.

"Στην μεταμόρφωση από την αστική κοινωνία στην γραφειοκρατική κοινωνία της ελεγχόμενης καταναλώσεως, η επανάσταση της αντίληψης (perceptula revolution) του 1905 - 15 εισήγαγε ένα νέο πεδίο αντίληψης/perception, το οποίο συγκροτείται από μια κουλτούρα ηλεκτρονικών μέσων, από μια ιεραρχία αισθήσεων που χαρακτηρίζεται από τη επεκτεινόμενη και διεκταστική ακοή και όραση, καθώς και από μια επιστημολογική τάξη ενός σύγχρονου συστήματος. Μέσα στο νέο πεδίο ο χώρος και ο χρόνος σχετικοποιούνται με την φυσική, αποκτούν προθέση με την φαινομενολογία, και προοπτική μέσα από το φιλμ. Ο χώρος και ο χρόνος δεν είναι πλέον το πλαίσιο της αντίληψης μας. Δεν υπάρχει συνέχεια από την μια περίοδο στην άλλη, από τον Νευτώνα στον Αϊνστάιν, από τον ρεαλισμό στον κυβισμό... από την νευρωση στην σχιζοφρένεια. Η μεταμόρφωση είναι από την επικοινωνία των σημείων στην μετα-επικοινωνία της εικόνας. Κατω από την πίεση αυτής της μετα-επικοινωνίας, το ανθρωπινό ον έχει τώρα λιγότερο εσωτερικό από προηγουμένως.

Θα μπορούσαμε βεβαία να πούμε ότι αυτές οι προσμονές ήταν λανθασμένες, ότι η μοίρα της μεγάλης επανάστασης του πρώτου μισού του αιώνα είχε ήδη προδιαγραφεί από τις προηγούμενες δεκαετίες με την επικράτηση του Σταλιν στην Σοβιετική Ένωση και την ήττα της ισπανικής επανάστασης από το 1937 - 2 χρόνια πριν την τελική ήττα της ισπανικής δημοκρατίας στο όνομα της οποίας οι σταλινικοί και οι φιλελευθέροι³¹ αφοπλίσαν και τελικά δολοφόνησαν την επανάσταση. Όμως τα κοινωνικά κινήματα, και ιδιαίτερα τα ιστορικά, επηρεάζονται από τις επαναστατικές τάσεις - από τις θεωρητικές και πρακτικές αναζητήσεις των συνειδητών επαναστατών και των ακτιβιστών, αλλά έχουν και μια δική τους δυναμική. Το εργατικό και τα λαϊκά κινήματα εμπνεύστηκαν από τους σοσιαλιστές, αναρχικούς και κομμουνιστές ακτιβιστές, αλλά είχαν και μια δική τους αυτονομη μορφή σαν εκφράσεις των ιστορικών (δομικών και συστημικών) δυναμικών των κοινωνιών που τα γεννήσαν. Αυτοί που έλπιζαν για "μια μεγάλη μεταμόρφωση" το 1945 μπορεί να μην ήξεραν για την Γιάλτα, αλλά οι προσμονές τους εκφράζαν την ωριμάνση της κοινωνικής συνειδησίας για το επιθυμητό, αναγκαίο αλλά και εφικτό της ανοικοδόμησής τη κοινωνίας πέρα από την σφαιρα της ανάγκης, για ένα μέλλον όπου ο "παραδείσος θα ήταν επιτελούς στην γη".

³¹ Αξίζει να θυμόμαστε ότι πέρα από την ευθυνη των σταλινικών, από τον χώρο των επαναστατών, για την καταστολή της επανάστασης, αυτοί που ουσιαστικά αφήσαν σοπλή την ισπανική δημοκρατία, και οι οποίοι ουσιαστικά εκβίασαν τους σταλινικούς να δώσουν δείγματα γραφής για την "σοβαρότητα τους" ήταν οι δυτικοί φιλελευθέροι.

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΒΕΙΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

Εχουμε ιδεολογικα ορια στην αντιληψη. Αλλα αυτο ειναι δυσκολο να διαφανει απο τα μεσα της εξελισσομενης πραγματικοτητας."³²

surrealist advertisement

Dream Pieces

White duck cushions on a tweed platform. Feels wonderful. Looks built in. We call it Stage One. One, two and three-cushion pieces, with or without arms. You can arrange them in an L or U-shape. In any fabrics you want. After all, it's your dream.

SELIG

Showrooms to the Trade: Head Office, 640 Building, San Francisco. Gallery Design Center and a seating, furniture and department store across the country. For Design: Koko and 11 0010 Selig, Lynnwood, Mass. 01463

Στο βαθμο που εκεινες οι ρηξεις δεν ενταχθηκαν σε ενα επαναστατικο κινημα (αφου το αναρχικο κινημα/επιλογη ηττηθηκαν ουσιαστικα στο εσωτερικο του επαναστατικου κινηματος) αφομοιωθηκαν σαν αποσπασματα απο την κοινωνια του θεαματος που εκυοφορειτο σαν μια μορφη ανασυνταξης της εξουσιας. Τα μεσα του αιωνα ηταν μια νευραλγικη στιγμή. Αξιζει να σημειωθει οτι την δεκαετια του 50 εγινε το πρωτο βημα για αποκωδικοποιηση του γενετικου κωδικα, ενω εντεινονταν οι ερευνες για την τεχνητη νοημοσυνη. Δεν ηταν πλεον θεμα πορειας προς την κατακτηση τη φυσης - η φυση ειχε κατακτηθει και αρχιζαμε την διαδικασια αναπαραγωγης της. Η Χιροσιμα απλα μας θυμιζε οτι αυτη η τεραστια δυναμη, αυτο το κεφαλαιο, ηταν στα χερια της εξουσιας.

β) Η ηττα του φασισμού ήταν η πρώτη ξεκαθαρή νίκη των κινημάτων ("της ελευθερίας, της ισότητας και της αδελφότητας") που γεννήθηκαν από την Γαλλική επανάσταση.

Και η ηττα του φασισμού/ναζισμού δεν ήταν απλα η νικη επι μερικων φανατικων. Αυτο που

³² Donald M. Lowe. 1982. History of Bourgeois Perception. University of Chicago Press.

ηττηθηκε και κατερρευσε το 1945 ηταν ο "παλιος κοσμος", the ancien regime. Βασιλιαδες και αριστοκρατες εκθρονιστηκαν και εκδιωχθηκαν. Ιδεες περι ανωτερων και κατωτερων ανθρωπων, φυλων κλπ σπρωχτηκαν στο πισω μερος της βιβλιοθηκης. Και ξαφνικα στην μιση Ευρωπη εστειναν μνημεια στους προλεταριους³³.

Το κίνημα και η πραγματικότητα, ο ποθος και η συστηματική αυσχκή

εμοιαζαν να συγκλινούν. Η ιεραρχια ειχε για πρωτη φορα βρεθει σε κριση και υπο αμφισβητηση οχι μονο στην πολιτικη (απο το δημοκρατικο κινημα) και την οικονομικη σφαιρα (απο το εργατικο-σοσιαλιστικο κινημα) αλλα και στην πολιτιστικη (απο τον μοντερνισμο).

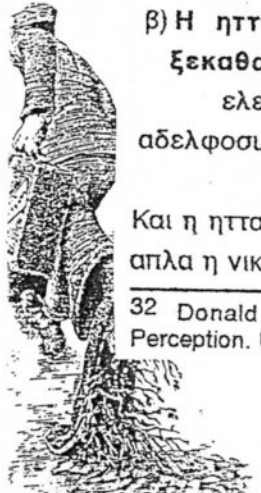
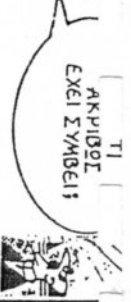
Η εξουσια αρχισε τοτε να ανασυντιθεται πανω στην εμπορευματοποιηση του ιερου, στην λαικοποιηση του ανωτερου.

Η συγκρουση μπηκε στο πεδιο της καθημερινης ζωης.

Στην αρχη ηρθε η μεγαλη παγωμαρα. Ψυχρος πολεμος και καταναλωτικες μπανανες. Το δυτικο προλεταριο ενταχθηκε "... με τον ιδιο τροπο που ενα ευαισθητο ανθρωπινο ον μπορεί να πεισει γοριλλες να τον δεχτουν στην οικογενεια τους, να τον καιδευουν, να τον αγκαλιαζουν και να του μπουκωνουν μπανανες στο στομα."³⁴

³³ Αλλα ηταν μνημεια για νεους "αγιους" οπως ειδαμε. Αναπαραγωγτας την αστικη κοινωνια του 19ου αιωνα, οι κομμουνιστες στην εξουσια εφτιαξαν και μια μεταλλαγμενη μορφη θρησκειας εν αναμονη του "επιγειου παραδεισου".

³⁴ Salman Rusdie. 1989. The Satanic Verses.

Καθως η κοινωνια του θεαματος εμπεδωνοταν, καθως το βαθυ νυστερι της εμπορευματοκοποιησης αγγιζε ολο και πιο βαθεια στο υποσυνειδητο, τα "ουρλιαχτα" αρχικα ακουγονταν μονο στους απομονωμενους χωρους των πολεων οπου το υποπρολεταριο εζηνε τις πληγες του και οι διανουμενοι εψαχναν το χαμενο νοημα. Εγραφε τοτε ο Ginsberg:

"Ειδα τα καλυτερα μυαλα της γενιας μου χαλασμενα απο την τρελα, λιμασμενα υστερικα γυμνα, να σερνονται μες απ' τους νεγρικους δρομους την αυγη γυρευοντας μια φλογισμενη δωση."

Ενα νεο προλεταριο αρχισε να αναδυεται, ενα προλεταριο που δεν ελεγε οχι τα μεσα παραγωγης - αλλα τα μεσα της ζωης, μιας ζωης που γινοταν ηδη το κυριαρχο εμπορευμα.

Υπηρχε μια ριζικη αλλαγη κατω απο την επιφανεια - η οποια γινεται εξωφθαλμη σημερα. Απο την μια η "διαχυση του μοντελου του εργοστασιου στην κοινωνια" ειχε αρχισει να δημιουργει αυτο που ονομαστηκε την περιοδο της Ιταλικης αυτονομιας "κοινωνικο προλεταριο". Αυτο το "νεο προλεταριο" συμπτει σε ενα βαθμο με τα κοινωνικα στρωματα που πολιτικοποιηθηκαν και κινητοποιηθηκαν τις δεκαετιες του 60 και του 70: μειοψηφιας, νεοι, γυναικες, μεσαια στρωματα που διεκδικουσαν κοινωνικη προστασια η ταξικες οργανωσεις. Αυτα τα στρωματα εμφανιζονται δυναμικα στο προσκηνιο ακριβως γιατι οι παραδοσιακες κοινωνικες σχεσεις εχουν διαλυθει απο την

εμπορευματοκοποιηση, και διεκδικουν "μισθο ζωης" η προστασια απο το κρατος. Αυτες οι διεκδικησεις βεβαια οδηγουν, τελικα, και στην κριση του κρατους ευημεριας καθως οι διεκδικητες "κοινωνικων μισθων" και προστασιας αυξανονται δραματικα. Απο την αλλη ομως αυτα τα στρωματα ειναι και οι προαγγελοι του μελλοντος - οταν η εργασία θα εχει αυτοματοποιηθει. Το συστημα θα βρεθει αναποφευκτα μπροστα στην κριση που δοκιμασε, σαν μια μορφη προγευσης, στην Ιταλια-Γαλλια της δεκαετιας του 70: Απο την μια η αναπτυξη του θεαματος σαν μιας νεας συνεκτικης ιδεολογιας/τροπου ζωης μετατρεπει τις μαζες σε "καταναλωτες προτυπων ζωης".

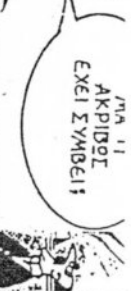
Απο την αλλη αυτες οι μαζες, μεσα απο την εμπορευματοκοποιηση, νοιωθουν καθε τι το ιερο γυρω τους να βεβηλωνεται καθως το ιερο γινεται εμπορευμα, καθως ο σεβασμος και τα παραδοσιακα προτυπα του - η ιδια η ταυτοτητα του ατομου στο σωματικο - αλλα και στο συλλογικο επιπεδο - γινονται ρευστα.

Και τοτε αναδυσονται οι πολιτικες μορφες του μεταμοντερνου - "η πολιτικη του νοηματος":

Και ειτε εμφανιζεται αυτη η πολιτικη σαν υστερικη αναζητηση ταυτοτητας στο παρελθον η στις θρησκευτικες - βεβηλωνοντας καθ'οδον περισσοτερο το ιερο καθως ο θεος μετατρεπεται σε προσωπικο καταναλωτικο ειδος - εκδημοκρατικοποιωντας, ετσι, και το θρησκευτικο ιερο.

Η εμφανιζεται σαν διεκδικηση απο τις μαζες "μισθων ζωης" που θα τις φερει αντιμετωπιες με ενα κρατος αδυναμο, διευρυνοντας τις πρακτικες της αμεσης αυτονομης δρασης, και της επανοικειοποιησης. Τασεις/προοπτικες που σαφως θα διευρυνθουν με την ρομποτοποιηση της παραγωγης.

Ηδη οι πρακτικες των κινηματων εναντια στην παγκοσμιοποιηση του κεφαλαιου εχουν στοιχεια αυτων των συμμαχιων και κινητοποιησεων του μελλοντος.

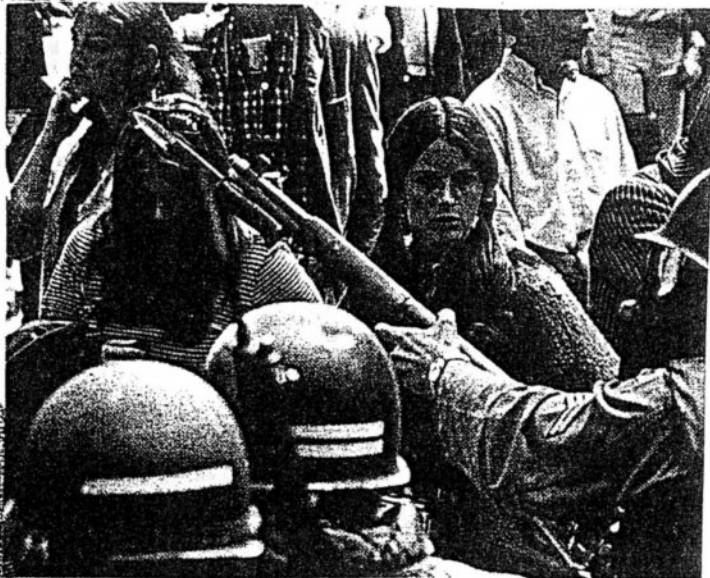

ΑΝΑ ΊΙ
ΑΚΡΙΒΩΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΝΘΕΙ!

Η δεκαετία του 1950, οι αρχές του 1960, καθώς η Δυτική αποικιοκρατία αποχωρούσε η εκδιώχονταν από την Αφρική και την Ασία, εμοιάζε με μια λαμπρή νέα εποχή. Το θεάμα δεν υποσχόταν απλά τον "επιγείο παραδεισο" - άρχισε να τον προσφέρει σε μικρά καταναλωτικά πακέτα. Τα μικρά καταναλωτικά είδη (ψυγεία, ραδία, τηλεοράσεις) που εισεβάλλαν στο σπίτι άλλαζαν πλέον τους ανθρώπους πολύ πιο ριζικά από όσο φανταζόταν και ο ίδιος ο Sartre που υπογράφη αυτό το χρονικό διάστημα με το αποφθεγμα: "Αν οι κομμουνιστές έχουν αδικο δεν υπάρχει ελπίδα, αν οι κομμουνιστές έχουν δικαιο είμαι ο πιο μοναχικός άνθρωπος στον κόσμο." Η υπερβασία της ανάγκης της εργασίας ήταν πια μπροστά μας σαν δυνατότητα. Το θεάμα την μετεβάλε σε μικρά ανταγωνιστικά εικονίσματα /εμπορευματα. Αλλά στο νεανικό ξεσπάσμα της δεκαετίας του 60 υπήρχε η συνείδηση "αυτού του μελλοντος που δεν χρειαζόταν πια να είναι άλλου", αυτής της αντικειμενικής πραγματικότητας, όπως διεβλεψε ήδη από την δεκαετία του 50 ο Μαρκουζε, που επέτρεπε την ριζική επαναδιαπραγματευση της αρχής της πραγματικότητας και της αρχής της ηδονής.

Και έτσι

ήρθε και πάλιν το πνευμα της επανάστασης,

σαν ανεραδα

στους καμένους κάμπους του καταναλωτικού
θεαματος, το 1968 -

και μετα,
φορώντας κουκούλα

και παιζοντας οδοφραγματα-
το 1977.

Απο τους χιπηδες στους πανκ - απο την νεα αριστερα στην αυτονομια. Το 1977 ηταν σαφως πιο εκρηκτικο, πιο κοντα στην αληθεια, για αυτο και πιο σκληρο, πιο αδισταχτο αλλα και πιο απελπισμενο. Το 1968 ηταν το παιχιδισμα της αντιφασιστικης κληρουομιας που διασταυρωνοταν με την απλοχερη υποσχεση του καταναλωτικου καπιταλισμου και την αισιοδοξια των αντι-αποικιακων κινηματων. Το 1977 η αποσυθεση (οπως την εκφρασε αναχλυφα το Punk) αυτης της ετεροκλητης συγκυριας ηταν πια γεχονος

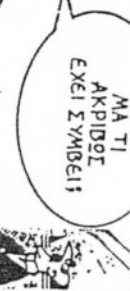
Στα τελη της δεκαετιας του 70 φαινοταν οτι ο κοσμος του καπιταλιστικου συστηματος διερχοταν μια οριακη πολιτικο - πολιτιστικη κριση νομιμοποιησης/legitimation : στον δυτικο κοσμο (το εσωτερικο του συστηματος) απο την αναδυση νεων μορφων υποκειμενικοτητας και κοινωνικων συμμαχιων και στην περιφερεια, με την επεκταση των "επαναστατικων" ζωνων στην κεντρικη Ασια (Ιραν, Αφχανισταν) και την κεντρικη Αμερικη (Νικαραγουα, Ελ Σαλβατορ).

Ομως η κριση και η αποσυνθεση αγγιζε και τους θεσμους (κομματικους και κρατικους) που ειχε δημιουργησει η αριστερα τις προηγουμενες δεκαετιες. Η κριση του μαρξισμού στην Δυση, η εμφανιση ενος μαζικου εργατικου κινηματος εναντια στον σοσιαλισμο (!) στην Πολωνια, ηταν δειγματα αυτης της κρισης.

Την δεκαετια του 80 οι καπιταλιστικες σχεσεις περασαν σε μια αντεπιθεση που εξαρθρωσε τον ευρωασιατικο κρατικο σοσιαλισμο. Η αποκατασταση της καπιταλιστικης ηγεμονιας εγινε στο πολιτικο, δομικο, επιπεδο με την επιστροφη των ΗΠΑ στον ρολο του γερακιου . Ομως η εποχη που οι ΗΠΑ σαν κρατος αλλα και σαν οικονομια καθοριζαν την παγκοσμια καπιταλιστικη οικονομια ειχε περασει. Απο την δεκαετια του 70 οι ΗΠΑ ειχαν ουσιαστικα εγκαταλειψει τον ρολο του παγκοσμιου κενσιανου συντονιστη/επιχορηγητη με την αποδεσμευση του δολαριου απο τα αποθεματα χρυσου - και του αμεσου ελεγχου της αξιας του απο το αμερικανικο κρατος. Το κενσιανο μοντελο του New Deal παραδινοταν, 40 χρονια μετα τους μυδρους του Ρουσβελτ εναντια στους διεθνεις τραπεζιτες , στο διεθνες χρηματιστηριακο κεφαλαιο. Απο τοτε , και πιο εντονα βεβαια την δεκαετια του 80, το αυτονομοποιημενο χρηματιστηριακο κεφαλαιο αρχισε να γινεται ξανα ο καθοριστικος παραγοντας στο παγκοσμιο καπιταλιστικο συστημα. Η σχετικα εντυπωσιακη οικονομικη αναπτυξη των ΗΠΑ

την δεκαετια του 1990 βασιζεται και κρυβει ουσιαστικα την αντιφαση: οι ΗΠΑ εχουν γινει δεσμιες του διεθνους κεφαλαιου - ενα κρατος/κοινωνια φορεας των συμφεροντων του και οχι ο ηγεμονας. Οι ΗΠΑ εχουν καταφερε να "επανασυγκεντρωσουν" "την παγκοσμια αγοραστικη δυναμη" αλλα οπως παρατηρει ο Arrighi αυτο γινεται σε ενα πλαισιο που το χρηματιστηριακο κεφαλαιο εχει το πανω χερι. Και επιπλεον το "κεντρο βαρους" των διαδικασιων συσσωρευσης, εχει επισιης μετακινηθει γεωγραφικα. Εχει δημιουργηθει , οπως παρατηρει Arrighi, ενα κενο εξουσιας καθως η πολιτικη εξουσια στο παγκοσμιο συστημα ανηκει ακομα στην Δυση ενω στο νεο συστημα κυκλο συσσωρευσης το οικονομικο βαρος ανηκει πλεον στην ανατολικη Ασια.

"Το ιδιο το ευρος και η σοβαροτητα της παρουσιας κρισης υπερσυσσωρευσης, και η μεγαλη ταχυτητα με την οποια ξεδιπλωνεται, μπορει ευκολα να δημιουργησει μια κατασταση στην οποια το καθηκον να δημιουργηθει ενα μιμιουμ λειτουργικων δομων παγκοσμιας διακυβερνησης ξεπερνα τις περιορισμενες δυνατοτητες των ΗΠΑ και των συμμαχων τους. Αυτο το αποτελεσμα ειναι πολυ πιθανο μπροστα στο γεγονος οτι η κριση συνοδευτηκε με μια θεμελιωδη γεωγραφικη μετατοπιση του επικεντρου των συστημικων διαδικασιων συσσωρευσης κεφαλαιου. Τετοιες μετακινησεις εχουν εμφανιστει σε ολες τις κρισεις και χρηματιστηριακες διευρυνσεις που εχουν σημαδεψει την μεταφορα απο τον ενα συστημικο κυκλο συσσωρευσης σε ενα αλλο. ...καθε μεταφορα σε ενα νεο σταδιο καπιταλιστικης αναπτυξης συμπεριλαμβανε μια αλλαγη στην ηγεσια των παγκοσμιων διαδικασιων συσσωρευσης κεφαλαιου. Και οπως εισηγηθηκε ο Braudel , καθε αλλαγη φρουρας στα διεθυντικα επιπεδα της καπιταλιστικης κοσμο-οικονομιας/world system αντικατοπτριζε και μια "νικη" μιας "νεας" περιοχης πανω σε μια

"παλια" περιοχή. Κατα ποσο θα δουμε μια αλλαγη φρουρας στο διευθυντικο επιπεδο της καπιταλιστικης κοσμο-οικονομιας δεν ειναι ακομα καθαρο. Αλλα η αντικατασταση της "παλιας" περιοχης (βορεια Αμερικη) απο μια "νεα" περιοχή (ανατολικη Ασια) σαν το πιο δυναμικο κεντρο των διαδικασιων συσσωρευσης του κεφαλαιου σε παγκοσμιο επιπεδο, ειναι ηδη γεγονος.³⁵

36

Αυτες οι μεταλλαγες στο συστηματικο επιπεδο σημαινουν μια επιθεση για ανατροπη των πρηγουμενων κεκτημενων της εργατικης ταξης - ιδιαιτερα των κεκτημενων της δυτικης εργατικης ταξης στην περιοδο 68-73 και των τριτοκοσμικων λαων απο τα αντι-αποικιακα κινήματα. Και βεβαια αυτη η αντεπιθεση δεν περιοριζεται στο πολιτικο επιπεδο. Καθως η κριση διαπλεκτηκε με τη σφαιρα της καθημερινοτητας, οι "μορφες" της αντεπαναστασης την δεκαετια του 80 καλυπταν ολο το φασμα των κοινωνικων σχεσεων. Οι δυτικες μυστικες υπηρεσιες αρχισαν να χρηματοδοτουν ανταρτικα, να ελεγχουν και να κινήτοποιουν "λαικες εξεγερσεις" (οπως το 89 στην ανατολικη Ευρωπη, το 97 στην Βουλγαρια και το 2000 στο Βελιγραδι) η θρησκεια προβαλε ξανα στο προσκηνιο της ιστοριας (απο την Πολωνια μεχρι το Ιραν).

Ο χρονος αρχισε να αντιστρεφεται. Η διαδικασια "καταναλωσης του θεου" και η κριση της μοντερνας πολιτικης οδηγησαν σε μια επιστροφη στη θρησκοληψια η στην ανοχη της - η ηρωοποιηση/αγιοποιηση του Σολτζενιτσιν ηταν χαρακτηριστικη. Η υποταγη στην καθολικη εκκλησια του αντιπολιτευτικου εργατικου κινήματος στην Πολωνια εμφανιζοταν σαν "προοδευτικος προβληματισμος", ενω η υποστηριξη των ισλαμιστων στο αφχανισταν ηταν κατι το απο-ενοχοποιητικα "αντι-ιμπεριαλιστικο" (εναντια στην ΕΣΣΔ) για την δυτικη διανοηση την

³⁵ Arrighi (1994).

δεκαετια του 80. Το ιδιο το "ρευμα του μεταμοντερνου" που αντλουσε τις πρακτικες/μεθοδολογια του σε ενα μεγαλο βαθμο απο τα κινήματα της δεκαετιας του 60-70, μετατραπηκε σε ορισμενες περιπτωσεις σε μια θεαματικη μοδα η οποια στραφηκε με ιδιαιτερο φανατισμο εναντια σε καθε τι κομμουνιστικο. Η ιδια βιομηχανικη εργατικη ταξη, το ιστορικο υποκειμενο της επαναστατικης αλλαγης τον 20ο αιωνα, βρεθηκε κατω απο θεωρητικη αλλα και πρακτικη επιθεση για την ανικανοτητα της να αλλαξει την κοινωνια αλλα και για την "ιδιοτελη" (συμφωνα με τον κυριαρχο λογο) συμπεριφορα των συνδικατων. Και ο Μ. Κουντερα γοητευε τα δυτικα ακροατηρια, γραφωντας αναμεσα σε αλλα για τον "αβασταχτο πονο" των διανουμενων που εβλεπαν αυτους τους αγροικους, τους εργατες, να περνουν τις θεσεις τους στην μετα-το-68-εποχη-στην-Τσεχοσλοβακια. Η εκδικηση της αστικης ταξης ειχε ηδη προετοιμαστει απο τις απιστευτες πλαδαροτητες του υστερικου αντικομμουνισμου των τεως νεοαριστερων διανουμενων.

Το κλιμα ηταν βεβαια και μια αναμενομενη αντιδραση στην γραφειοκρατικη αρτηριοσκληρωση και το επερχομενο τελος του υπαρκτου σοσιαλισμου³⁶, αλλα και το σημαδι της "ενταξης" της δυτικης αριστερης διανοησης.

Η στιγμη της γεννησης του "ενσωματωμενου θεαματικου" οπως διεγνωσε με σαφηνεια ο Ντεμπορ απο το 1988.

Ακριβως στην παραμονη του τελους για το ευρωασιατικο σοσιαλιστικο μπλοκ. Στο επιπεδο της κοινωνικης συμμαχιας που αρχισε να διαμορφωνεται τις προηγουμενες δεκαετιες η συναντηση του ετεροκλητου μωσαικου του κοινωνικου προλεταριατου με τις "νεες μεσαιες ταξεις" (που εγιναν οι κυριοι φορεις της επεκτασης της οικονομιας των υπηρεσιων προς την ηλεκτρονικη "νεα

³⁶ Αξιζει να θυμηθει κανεις οτι την αποσυνθεση του σοσιαλισμου την προωθησαν οι ιδιοι οι ηγєτες των ΚΚ.

οικονομία") αρχισε να αποσυντιθεται. Μια τετοια συμμαχια προυποθετει μια νεα worldview/κοσμοαντιληψη. Και η ωρα του νεου δεν ειχε ερθει ακομα - την δεκαετια του 80 ψυχορραγουσε ακομα το "παλιο" στο χωρο του επαναστατικου κινηματος.

Ο μεγάλος αιώνας: το αμερικανικό μοντέλο συσσωρευσης και ενταξης

37

Τι πεθανε λοιπον; Ειδαμε πως γεννηθηκε το κομμουνιστικο κινημα στο επιπεδο των ταξικων συμμαχιων και των πολιτιστικων στρατηγικων. Στο συστηματικο επιπεδο, ομως, το κομμουνιστικο μοντελο ηταν ο "αλλος εαυτος"/ο σημειολογικος αντιπαλος της αμερικανικης ηγεμονιας.

Το κομμουνιστικο κινημα ηταν μια απαντηση - επιθετικη και αποτελεσματικη- στο συστημα συγκροτησης της εξουσιας του 19ου αιωνα: του συστηματος της "ελευθερης αγορας" υπο την σκεπη της βρεττανικης ηγεμονιας στα πλαίσια της δυτικης κυριαρχιας/αποικιοκρατιας πανω στον υπολοιπο πλανητη. Απο μια δομικη αποψη αυτο το συστημα οδηγήθηκε σε μια αυτοκαταστροφικη κριση με τον μεγαλο "ηγεμονικο πολεμο" του 1914-1945 και την οικονομικη κριση του 1929.

The Wreck of Europe

An Impertinent Inquiry
The Looker-On to International Capitalism:
"Well, now what?"

Art Young
"Looking On," 1/3/23

Οι δυναμικες αυτων των κρισεων θα ηταν σαφως διαφορετικες αν δεν παρεμβαινε στην αποσυνθετικη δυναμικη των αντιφασεων του συστηματος το προλεταριακο κινημα. Ο καπιταλισμος χρειαζοταν αναδομηση οχι απλα γιατι οι αντιφασεις του τον εριχναν σε ολο και μεγαλυτερες κρισεις αλλα ακριβως γιατι ωριμαζε μια αμφισβητηση και ενα κινημα που ηταν επισης παραγωγο των αντιφασεων του καπιταλισμου. Η αναδυση της αμερικανικης ηγεμονιας - και η συνακολουθη αντικατασταση της βρεττανικης- δεν ηταν το απλο αποτελεσμα μιας κυκλικης παρακμης δυναμειων. Η ανοδος των ΗΠΑ σηματοδοτει (απο τα τελη του 19ου αιωνα) το περασμα στο χρονικο διαστημα που χαρακτηριστηκε "μεγαλος 20ος αιωνας". Σε αυτο το διαστημα ειχαμε, οπως ειδαμε, και μια μετατοπιση στην μορφη εκφρασης των κινηματων αμφισβητησης της ιεραρχιας - την διευρυνση αυτης της αμφισβητησης προς την οικονομικη σφαιρα (με το εργατικο - σοσιαλιστικο κινημα) και προς την πολιτιστικη σφαιρα (με τα κινηματα του μοντερνισμού).

38

Οι ΗΠΑ αντιπροσωπευαν στις αρχες του αιωνα ενα νεο οργανωτικο και ιδεολογικο μοντελο συγκροτησης της εξουσιας το οποιο βασιζοταν ακομα πιο ριζοσπαστικα στην συναinese των κατωτερων ταξεων. Οι ιδεες της ισοτητας και της ελευθεριας μπορει να απλωνονταν ολο τον 19ο αιωνα στην Ευρωπη, παρα την ηττα της Γαλλικης επαναστασης, αλλα η ηγεμονικη ιδεολογια του ευρωπαικου imperium υπηρξε ενα σαφως αριστοκρατικο υφος με "λαικη βαση" τις μεσαιες ταξεις - η τους ανδρες των μεσαιων ταξεων. Οι ΗΠΑ, αντιθετα, αντιπροσωπευαν ενα διευρυνομενο μοντελο - οι λαικες μαζες ηταν πλεον οι κατωτερες ταξεις οι οποιες επρεπε μεν να χειραγωγηθουν αλλα απο τις οποιες επρεπε να αντληθει η συναinese. Φαινομενικα οι ΗΠΑ ηταν μια "λαικη δημοκρατια" εν αντιθεσηι προς τις μεσοαστικες ευρωπαικες

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΒΕΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

δημοκρατίες. Το διαχωριστικό στοιχείο στις ΗΠΑ ήταν σαφώς ρατσιστικό- και εδώ εγκείται και η καινοτομία του αμερικανικού εθνικού μοντέλου.

Στην Ευρώπη επικρατήσαν δυο παράλληλα μοντέλα εθνικής και κοινωνικής ενταξης:

1) το μοντέλο της *στρατευμένης ενταξης* στο έθνος με βάση το κεντροευρωπαϊκό μοντέλο όπου οι πολίτες αναγνωρίζονταν σαν υπήκοοι αλλά και υποκειμένα του κράτους στο βαθμό που ταυτίζονταν με την κουλτούρα και τα οράματα του έθνους κράτους. Και ταυτόχρονα όσοι ήταν έξω από τα πολιτικά - πολιτιστικά σύνορα αντιμετώπιζονταν εχθρικά ή κατακτητικά (όπως στην αποικιοκρατία).

2) το μοντέλο της *αιματολογικής ταύτισης* το οποίο υιοθετήσαν οι "καθυστερημένοι εθνικισμοί" - σαν μια ρομαντική αντιπαραβολή στον δυτικό ευρωπαϊκό ιμπεριαλιστικό εθνικισμό.

Στην Αμερική επικράτησε αυτονοήτα το μοντέλο του πολίτη αφού ολοκληρή η κοινωνία ήταν ένα συνοθύλευμα μεταναστών που οικοδομούσαν κοινωνία πάνω στο αρχέγονο εγκλημα της γενοκτονίας των Ιθαγενών. Όμως η συγκροτήση του αμερικανικού έθνους βασίστηκε σε μια σταδιακή διαδικασία ενταξης φυλετικών ομάδων. Έτσι ο πρώτος αποκλεισμός των Ινδιάνων και των μαύρων επεκτάθηκε για τον επόμενο αιώνα στον αποκλεισμό διάφορων μορφών "κατώτερων φυλών". Με αυτήν την έννοια η αμερικανική "λαϊκή δημοκρατία" είχε όλα τα στοιχεία του μέλλοντος για τις αρχές του 20ου αιώνα. Υπόσχονταν ενταξη σε μια "δημοκρατία του ονείρου" μετά από αρκετή προσπάθεια και ταυτόχρονα προβάλε αυτήν την κατ'επίλογη συνομωταξία πολιτών σαν την ιδανική κοινωνία. Ένα αρκετά ισχυρό μοντέλο ελξης (όχι μόνο για τους μεταναστές αλλά και σαν μοντέλο προς εξαγωγή) για τα λαϊκά στρώματα που εψάχναν για μοντέλα εκμοντερνισμού μετά τον Β' παγκόσμιο.

Ταυτόχρονα το αμερικανικό μοντέλο είχε αναπτύξει και ένα νέο είδος *οργανωτικής δομής για την συσσώρευση κεφαλαίου*. Οι καθετα και οριζοντια δικτυωμένες επιχειρήσεις οι οποίες βασιζόνταν σε μια "**επιστημονική οργανώση του χρόνου**" και μορφές "ενταξης" των εργατών, ήταν το υποβαθρό του αμερικανικού μοντέλου "επιλεκτής λαϊκής δημοκρατίας". Και το κυρίαρχο χαρακτηριστικό της νέας οργανώσης της παραγωγής-καταναλώσης στην οικονομική σφαίρα ήταν η "ενοποίηση και επιτάχυνση του χρόνου"³⁷ μέσα από την σμίκρυνση του χώρου - η **επανάσταση της επικοινωνίας**. Αυτό που αποτελεί σήμερα το πεδίο της τεχνολογικής επανάστασης ήταν ουσιαστικά το οργανωτικό πλαίσιο του προηγούμενου κύκλου συσσώρευσης του κεφαλαίου:

"Οι οικονομίες της ταχύτητας/economies of speed οι οποίες έγιναν εφικτές με την εσωτερικευση του κόστους ανταλλαγής/transaction costs δεν περιορίστηκαν μόνο στις βιομηχανικές επιχειρήσεις- ούτε ξεκίνησαν από αυτές. Οι εταιρείες σιδηροδρόμων είχαν ήδη εφαρμόσει πρωτοποριακά τις περισσότερες οργανωτικές καινοτομίες οι οποίες θα επαναστατικοποιούσαν την δομή της συσσώρευσης στις ΗΠΑ, και μαζί με αυτές τις καινοτομίες συμβάδισε και η πλήρης αναδιοργάνωση της διανομής μέσω της άνοδου των φορέων της μαζικής αγοράς (μαζικός πωλητής, διαφημιστική εταιρία, ταχυδρομικό εμπόριο, αλυσίδα καταστημάτων) οι οποίοι εσωτερικεύσαν ένα μεγάλο ποσοστό ανταλλαγών/transactions μέσα σε μια επιχείρηση."³⁸

Και το πολιτιστικό συνοδευτικό της "λαϊκής δημοκρατίας των επιλεκτών" στον χώρο της

³⁷ Η καθιέρωση ενιαίου χρόνου στα τέλη του 19ου αιώνα ήταν αποτέλεσμα των αλλαγών που έφερε η ενοποίηση της Ευρώπης μέσω των τριανών βλ: Steven Kern. 1983. *The Culture of Time and Space, 1880-1914*. Harvard University Press.

³⁸ Arrighi (1994), p. 240.

καθημερινότητας ήταν η κυοφορία της κοινωνίας του διαχυτού θεαματικού - η οποία εκφραστήκε με την αναπτυξη των δημοσιων σχεσεων κατ'αρχην, μετα με την τεχνικη των χειραγωγησεων της κοινης γνωμης μεσα απο τα ΜΜΕ

και στην πιο ολοκληρωμενη της μορφη με τον καταναλωτισμο σαν συνολικο συστημα μετα το 1945.

40

Το κομμουνιστικο κινημα υπηρξε η αλλη οψη του αμερικανικου ονειρου στη διαλεκτικη του μοντερνισμού του 20ου αιωνα.

Το αμερικανικο ονειρο αρχισε να αποκτα μορφη και να κυριαρχει καθως το κομμουνιστικο προτυπο απλωνοταν. Η Ρωσικη επανασταση ήταν με καποιο τροπο η "μαμη" της μεταφορας απο την μια στην αλλη πολιτικη ηγεμονια: Μετα τις θεσεις του Λενιν για την παγκοσμια επανασταση, η απαντηση ηρθε με τις θεσεις του Wilson για την "αυτοδιαθεση των εθνων" - και, εμμεσα, το τελος της αποικιοκρατίας. Η κληρονομα της πολιτικης επαναστασης του 18ου -19ου αιωνα αντιμετωπιζε την επανασταση του 20ου σαν αντιπαλος - ανταγωνιστης.

Και δεν ήταν τυχαία τα αληθωρισματα- οι ηγετες του ΕΑΜ στην Ελλαδα το 1944 περιμεναν την αμερικανικη παρεμβαση σαν τον απο μηχανης θεο που θα σταματουσε την γενοκτονια που ειχαν εξαπολυσει οι εθνικοφρονες

υπο την ευλογιας του Τσωσιλ που προσπαθουσε ακομα να σωσει οτι μπορούσε απο την μεγαλη καταρρευση της αυτοκρατορίας της "αυτου μεγαλειοτητας".

Και ο Μάο στη Κινα κουβαλουσε αναλογες αυταπατες στελλωντας μηνυματα στον Ρουσβελτ.

Ο κομμουνισμος ομως ήταν η συνεχεια του επαναστατικου κινήματος στην οικονομια ενω το αμερικανικο ονειρο ήταν η μεταλλαγη της εξουσίας στην βαση των καθιερωμενων των

προηγουμενων επαναστασεων στην πολιτικη σφαιρα.

Σε αυτο το πλαισιο η πολιτιστικη επανασταση του μοντερνισμού στον 20ο αιωνα διχαστηκε και εκφραστήκε με δυο διαφορετικες μορφες :

- α) με την ιστορικη συνειδηση των κομμουνιστων που επεμενε στο ρεαλισμο
- β) και στην αισθητικη διασπαση του ολου που εισηγαγε ο ιμπρεσιονισμος και ο κυβισμος, ολοκληρωσε ο σουρρεαλισμος, και εκαμε καθημερινο βιωμα ο καταναλωτισμος και η τηλεοραση .

Ο κομμουνισμος εκφρασε την ιστορικη φαντασια. Είναι δυσκολο να μην νοιωσει καποιος το ριγος μιας ιστορικης συνειδησης να αναδυεται, μπροστα σε αυτο το παγκοσμιο κινημα μεταμορφωσης, μπροστα σε αυτους του χιλιαδες εκατομυρια νεκρους που πεθαναν βλεπωντας στον κοσμο του σφυροδρεπανου το ονειρο του επιγειου παραδεισου.

Ιδου η εικονα της ιστορίας:

"Οι αρχες της Αγιας Πετρουπολης για να γιορτασουν την πενηκοστη επετειο της νικης εναντιον του Τριτου Ραιχ, ειχαν μια πρωτοτυπη ιδεα: να οργανωσουν στις κυριες οδους της πολης τους και υπο τον ηχο

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΒΕΙ
ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

στρατιωτικων εμβλητων, παρελαση ολων των πολιτων που επεζησαν απο την τρομακτικη πολιορκια που υπεστη η πολη τους για εννιακοσες μερες απο το 1941 εως το 1944. Η προθεση ηταν σαφης. Ηθελαν να υπενθυμισουν στο κοσμο οτι οι πολιτες δεν ειχαν ξεχασει τα μαθηματα της ιστοριας.

Αλλα η ιδεα τους βγηκε σε κακο. Διοτι η πλειοψηφια απο αυτους τους επιζωντες, αρκετα ηλικιωμενοι σημερα, διανυουν το τελευταιο σταδιο της ζωης τους με φοβερης δυσκολιας, αποτελεσμα των ανακαταταξεων που γνωριζει απο το 1990 η Ρωσια. Ετσι, καθως κατεβαιναν στοιχισμενοι σε συμπαγεις σειρες στη μεγαλοπρεπη λεωφορο Νιεφσκυ και ενω η πολη συσσωμη ειχε συγκεντρωθει στα πεζοδρομια, οι επιζωντες αυτοι (πολλοι απο τους οποιους ειχαν συσπειρωθει κατω απο τις κοκκινες σημαεις με το σφυροδρεπανο της παλαι ποτε Σοβιετικης Ενωσης) εκμεταλευτηκαν την περισταση για να αποδοκιμασουν τις αρχες και να ζητησουν καλυτερες συνθηκες ζωης και αξιοπρειεις συνταξεις.³⁹

4 1

Απεναντι σε αυτην την ιστορικη συνειδηση, το αμερικανικο μοντελο αντιθετα υιοθετησε τον ατομικιστικο μοντερνισμο. Αν το σοβιετικο μοντελο φλερταρε την ιστορια, το αμερικανικο φλερταρε την απελευθερωση των αισθησεων σε ενα καταναλωτικο παραληρημα. Στο σοβιετικο μοντελο ο κοσμος βιωνοταν ακομα με τα αισθητικα κριτηρια του 19ου αιωνα οπως σωστα παρατηρησε ο Φουκω. Αντιθετα στο αμερικανικο το ατομο αποσυντεθηκε. Η εμπειρια του virtual sex ειχε προηγηθει της τεχνολογικης κατασκευης : ο ερωτας του μεταμοντερνου ειναι η κορυφαια στιγμη της κοινωνιας του θεαματος - το ενσωματωμενο θεαματικο. Και οι αμφισβητιες στην Δυση ειδαν καθαρα την προοπτικη της αποσυνθεσης του σωματος στο φαντασιακο της εξουσιας:

³⁹Ignacio Ramones.1995. Υπομνημα για την Ελπιδα. Le Monde, τ. 9.

"Ακομα και στο επιστημονικο επιπεδο ειμαστε πολυ κοντα στο να μπορουμε να κανουμε ενα σωρο μεταμορφωσεις στο ανθρωπινο σωμα. Τωρα μπορουν να αντικαταστησουν μερη του σωματος, οπως σε ενα παλιο αυτοκινητο οταν καταρρευσει. Το επομενο πραγμα, βεβαια, θα ειναι η μεταμοσχευση εγκεφαλων. Υποθετουμε οτι το εγω, αυτο που αποκαλουμε εγω,...βρισκεται καπου στον μεσα εγκεφαλο, ετσι δεν θα ειναι μακρια η μερα που θα μπορουμε να μεταφερουμε ενα εγω απο το ενα σωμα στο αλλο. Οι πλουσιοι ανδρες θα μπορουν να αγορασουν νεανικα σωματα."⁴⁰

Αποτιμηση της δεκαετιας των 90'ς: η χαμενη επανασταση στην ευρωασια

"Αστικη δημοκρατια,μιά μερα θα ντρεπεσαι για τα εγκληματα σου."
παλιο αναρχικο τραγουδι

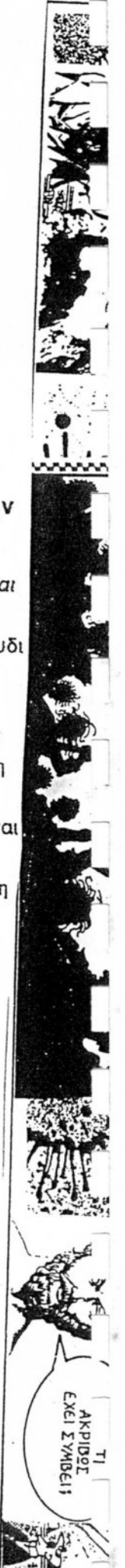
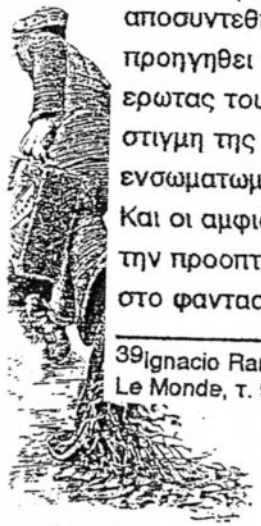
4 2

Ας επιστρεψουμε στο τελος του αιωνα - την δεκαετια των 90'ς που εστειλε την ανατολικη Ευρωπη σε ενα απιστευτο ταξιδι στο παρελθον. Τα λογια ενος τεως αντιπαλου ειναι αρκετα εκφραστικα - ενας αμερικανος κριτικος σχολιασε με τα ακολουθα μια εκθεση φωτογραφιας για την Ρωσια των 90'ς:

" Σημερα η Ρωσια ειναι ενα ατελειωτο πορνειο. Ενα ορφανοτροφειο. Ενα απεραντο γηπεδο του οργανωμενου εγκληματος. Ιδανικος τοπος για τους φιλοδοξους και τους αδισταχτους, μια κοινωνια πιο ανοιχτη και πιο ρευστη απο οτι ηταν η αμερικη στον παροξυσμο του laissez faire. Ενας εφιαλτης για τους ηλικιωμενους, τους αναπηρους, τους φτωχους."

Και τα στατιστικα στοιχεια δεν ειναι καλυτερα - καθετη πτωση του βιοτικου επιπεδου, πτωση της διαρκειας ζωης. Το

⁴⁰ W. Burroughs.1974. The Job. Grove Press. p. 113

ΤΙ
ΑΚΡΙΒΩΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

θαυμα της ελευθερης αγορας. Υπολογιζεται οτι 10 εκατομυρια πεθαναν απο τις στερησεις της μεταβασης στον καπιταλισμο.. Σε ποιον θα χρεωθει αυτη η γενοκτονια;

Τι ηταν λοιπον το 89? Εν μερει για την επαναστατικη αριστερα, αλλα και για το de facto επαναστατικο κινημα, η ανατροπη των καθεστωτων της ανατολικης Ευρωπης εμοιαζε κατ'αρχην με νικη/δικαιωση. Ολα εμοιαζαν με μια επαναστατικη χορευογραφια. Ομως ο χρονος ηταν τοσο απελπιστικα συγχισμενος. Μια δημοκρατικη επανασταση ακολουθουσε την σοσιαλιστικη που εγινε πριν 40 χρονια - και την ανετρεπε. Και στους εξωστες προβαλαν φρικτα σκιαχτρα του παρελθοντος - παπαδες με σταυρους που ηθελαν τον Τσαρο αγιο, μικροαστοι φαφλαταδες που εκαναν τους διανοουμενους, πρακτορες της CIA που εκαναν τους εργατικους ηγετες. Οι κινητοποιησεις συνοδευτηκαν αρχικα με καποιο ηχητικο γλαιο που θυμιζε τα οραματα της ιστορικης επαναστασης : στην Κινα τραγουδουσαν την διεθνη, στο Βερολινο ζητουσαν δημοκρατικο σοσιαλισμο, ακομα και στην Πολωνια οι χαζοχαρουμενες θεουσες της Αλληλεγγυης μιλουσαν τοτε με την γλωσσα των εργατικων δικαιωματος. Ολα, ομως, χαθηκαν σε βδομαδες, μηνες το πολυ.

Η δυτικη κοινωνια εδειξε την "ανωτεροτητα" της δικης της μορφης συγκροτησης του θεαματος οταν τα δυτικα ΜΜΕ οχι απλα προαναγγελαν τις ανατροπες αλλα και καθοδηγουσαν τα συνθηματα και τα αιτηματα. Το 1848 την πανευρωπαικη δημοκρατικη επανασταση την συνετριψαν με την βια. Το 1989 - 91 οι κινητοποιησεις για εκδημοκρατισμο του σοσιαλισμου μετραπηκαν σε αντεπανάσταση μετα απο ενα κτυπημα με το "ροπαλο των media".

Το Γερμανικο "ειμαστε ο λαος" εγινε , υπο το τυμπανο των δυτικων ΜΜΕ, "ειμαστε ενα εθνος", στην Πολωνια τα εργατικα δικαγια εγινα γρηγορα "αναγκη για σοκ θεραπεια", ενω στην Τσεχοσλοβακια τον Ντουμπσεκ τον υποκατεστησε ο Χαβελ ο οποιος εξαργυρωνε την εκδικηση του σαν απογονος αστων που

εχασαν την περιουσια τους το 1948, με μια επιδειξη κουλτουριακης δουλοπρεπειας απεναντι στην Δυση. Η περιπτωση Χαβελ εκφραζε βεβαια και κατι ευρύτερο - την οικειοποιηση των συμβολων της δυτικης αμφισβητησης (ροκ μουσικη, εναλλακτικο look) για την ανατροπη των καθεστωτων του κρατικου σοσιαλισμου. Και περα απο τις εξυπνες επιμειξιες της CIA υπηρχε και μια βαθυτερη διαδικασια -

η επανασταση της καθημερινοτητας ειχε φτασει (εστω και με εισαγωμενα συμβολα) στην ανατολικη Ευρωπη και οι πρωτες της εκφρασεις ειχαν απλα το στοιχειο της αρνησης.

Και στοχος βεβαια ηταν και παλι το ιερο - το οποιο στην συγκεκριμενη περιπτωση ηταν το μουμιοποιημενο ιστορικο οραμα του σοσιαλισμου.

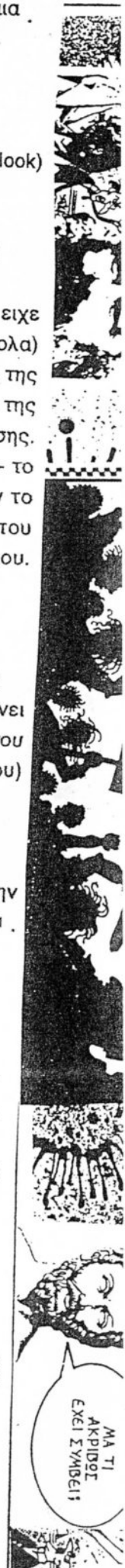
Ετσι στα οδοφραγματα που στηθηκαν τον Αυγουστο του 91 για να αποτραπει το πραξικοπημα οσων προσπαθουσαν να εμποδισουν την καπιταλιστικη παλινρθωση (υπερασπιζομενοι βεβαια οτι ειχε απομεινει πια απο την κρατικη μορφη του σοσιαλισμου)

Εχωριζε μια μεγαλη κοκκινομαυρη σημαια. Οι αναρχικοι στην πρωτη γραμμη της υπερασπισης της δημοκρατιας - η ανοιγωντας τον δρομο για την καπιταλιστικη παλινρθωση⁴¹.

43

Την στιγμη που υποστελλετο η κοκκινη σημαια απο το Κρεμλινο, η ελπιδα μιας μετασταλινικης εξελιξης ειχε πληρως εξανεμιστει. Η ανατολικη ευρωπη παραδοθηκε σε μια αγρια εκδικητικη μανια για το ξηλωμα καθε τι του σοσιαλιστικου.. Οι απαντησεις του νεου γραμματεα των ανατολικογερμανικων συντεχνιων μετα την ενοποιηση/προσαρτηση εινα εκφραστικες και για το σοσιαλισμο , αλλα και για την βαθεια μορφη της

⁴¹ Αξιζει να σημειωθει οτι το πολωνικο αναρχικο κινημα εινα εντονα διαχασμενο οσον αφορα την "σοσιαλιστικη κληρονομια".

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΒΟΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

αντεπαναστασης που ηταν εκδηλη ακομα και σε αυτους που βγηκαν κερδισμενοι απο την ανατροπη - οπως ο νεος συντεχνιακος ηγετης:

"-Μα δεν ειναι αληθεια οτι η διευθυνση του εργοστασιου, η κομματικη και η συνδικαλιστικη ηγεσια ηταν λιγο πολυ οι ιδιοι, και οτι ηταν ολοι κατω απο τον αμεσο ελεγχο του κομματος, και, κατα συνεπεια, οχι πολυ αξιοπιστοι αντιπροσωποι των ομαδων που εκπροσωπουσαν;

- Λοιπον ναι, αυτο ειναι σωστο σε ενα μεγαλο βαθμο. Δεν ειχαμε πολυ πραγματικη αντιπροσωπευση στην παλια συντεχνια. Αλλα πρεπει να θυμασαι οτι η ΛΔΓ ηταν ενα "εργατικο και αγροτικο κρατος" και αυτο ηταν κατι περισσοτερο απο απλα λεξεις. Προσπαθουσαν αρκετα σκληρα να μας εχουν ευτυχισμενους. Ηξεραν οτι δεν μπορούσαν να κανουν πολλα πραγματα αν δεν ειχαν τουλαχιστον την σιωπηρη μας συναίνεση. Σιγουρα δεν ηθελαν να ξαναζησουν ακομα ενα Ιουνη του 1953...

[...]

Ολοι παραπονιομασταν πολυ...[..] Αλλα απο την αλλη ειμαστε σημαντικοι στο κρατος, χωρις εμας τιποτε δεν δουλευε. Μας χρειαζονταν. Και ειχαμε πληρη απασχοληση - ουσιαστικα ηταν αδυνατο να απολυθεις για οποιοδηποτε λογο - ειχαμε υγειονομικη καλυψη κλπ. Ξερεις ποτε δεν περασαμε ιδιαίτερα ασχημα. Τα πραγματα θα μπορούσαν να ηταν καλυτερα, αλλα με καποιο τροπο τα καταφερναμε..

Εχω πολυ λιγη εμπιστοσυνη για το τι προκειται να μας συμβει τωρα. Ο ρολος της προηγουμενης συντεχνιας ηταν πολυ πιο σημαντικος μεσα στο τοτε συστημα της ΛΔΓ απο οτι ο ρολος των δυτικογερμανικων συνδικατων μεσα στο δυτικογερμανικο πολιτικο πλαισιο. Δεν υπαρχει αμφιβολια στο μυαλο μου οτι σαν εργατες και σαν συνδικατα ειχαμε πολυ περισσοτερα δικαιωματα στο προηγουμενο μας συστημα. Θα χασουμε πολλα..στην ουσια εχουμε ηδη χασει πολλα."⁴²

⁴² Dirk Philipsen. 1993. We were the people. Duke University Press.

Απο το 1992 αρχισε να ωριμαζει η αντιδραση στην καπιταλιστικη παλινορθωση ..Εν μερει η αντιδραση πηρε την μορφη της "αναζητησης ταυτοτητας" αφου η γλωσσα της ταξικης παλης ειχε ηττηθει..Οι ανατολικογερμανοι αρχισαν να οικοδομουσαν ενα νεο νοητικο τειχος, οι σερβοι αρχισαν να ξαναζουν φαντασιακα τον β παγκοσμιο. Αλλα οι περισσοτεροι λαοι επεσαν θυματα ενος φτηνου συνοικιακου εθνικισμου..Περα απο την πολιτικη της ταυτοτητας, αρχισαν και οι πολιτικες αντιδρασεις που εκρυβαν την ανεκφραστη οικονομικη αληθεια - που εκφραζοταν τωρα πια μονο σαν νοσταλγια : οι νικητες των δρομων ειχαν γινει απλα το χαλι για μια νεα ελιτ, που δεν διεφερε, εκτος απο την ιδεολογια, απο την παλια...

Οι πολιτες/εργατες που φωναζαν "ειμαστε ο λαος" το 89 απευθυνοταν σε μια ελιτ που διεκδικουσε οτι κυβερνουσε στο ονομα τους⁴³. Η καταργηση του σοσιαλισμου οπως δειχνουν και οι περισσοτερες εμπειρικες μελετες⁴⁴ αυτης της δεκαετιας ηταν αποτελεσμα μιας "επαναστασης απο τα πανω" απο την "νεα ταξη" διαχειριστων που αναπτυχθηκαν απο την σοσιαλιστικη γραφειοκρατια, τους managers. Η αντεπανασταση που ακολουθησε τις δημοκρατικες κινητοποιησεις του 89 ηταν μια επιτυχημενη διεκδικηση και της νομικης ιδιοκτησιας των πορων και των μεσων παραγωγης τα οποια μεχρι τοτε απλα διαχειριζονταν οι managers.

" Το σοβιετικο συστημα διαλυθηκε οχι μετα απο μια οικονομικη καταρρευση συνδυασμενη με μια λαικη εξεγερση, αλλα απο την ιδια του την αρχουσα ταξη σε αναζητηση των δικων της συμφεροντων."⁴⁵

⁴³ Αξιζει να σημειωθει οτι σε καμια εκλογικη διαδικασια στην τωρις ΕΣΣΔ δεν υπηρχε πλειοψηφια για διαλυση της χωρας η καταργηση του σοσιαλιστικου συστηματος.

⁴⁴ Robert V. Daniels. 2000. Was Communism Reformable? The Nation, 3/1.

⁴⁵ Kotz, Weir. Revolution from Above: The Demise of the Soviet System. in Daniels (2000).

ΜΑ ΤΙ ΑΚΡΙΒΩΣ ΕΧΕΙ ΣΥΜΒΕΙ!

Το 92 με 95 αρχισαν να επιστρεφουν οι μεταλλαγμενοι κομμουνιστες στην εξουσια - εκφραζοντας ετσι την δυσφορια αυτων των λαων που εγιναν σε λιγα χρονια (η και μηνες) απο δικαιοχουι της λαικης περιουσιας σε απλους εργαζομενους με ατομικη ιδιοκτησια τα ιδια που ειχαν πριν, η και λιγοτερα,

και χωρις καν τις παροχες που ειχε καθιερωσει η εστω τυπικη συμμετοχη τους σαν "λαου" στην "λαικη ιδιοκτησια" του εθνικου πλουτου.

Ηταν ομως αργα. Οι κομμουνιστες της ανατολικης ευρωπης (στους οποιους επετραπηκε να επιστρεψουν στην εξουσια) ειχαν ηδη δηλωσει υποταγη στο νεο συστημα και προβαλαν απλα σαν καλυτεροι διαχειριστες. Η σοσιαδημοκρατικη μεταμορφωση των τεως κομμουνιστων ηταν η αρμοζουσα ιδεολογικη στροφη. Δεν ηταν ομως θεμα ιδεολογικης συνεπειας. Ειχε ουσιαστικα ξηλωθει ενα ολοκληρο συστημα καταμερισμου εργασιας και αλληλοβοηθειας - η επιχορηγησεων. Ακομα και οσοι προσπαθουσαν να αντισταθουν - να περιορισουν τις σαρωτικες ιδιωτικοποιησεις (οπως οι βουλγαροι σοσιαλιστες) η αρνουμενοι την υποταγη στην νεα γεωπολιτικη των Βαλκανιων (οπως οι σερβοι-γιουγκοσλαβοι) βρεθηκαν απομονωμενοι, με εμμεσα η αμεσα εμπαρκο

45

Απο μια οπτικη γωνια αυτο που συνεβηκε στην ανατολικη ευρωπη θα μπορούσε να παραλληλιστει με την εννοια της ενσωματωσης/incorporation στο παγκοσμιο καπιταλιστικο συστημα⁴⁶. Συμφωνα με τον Wallerstein οι διαδικασιες ενσωματωσης μιας σειρας νεων ζωνων στο παγκοσμιο καπιταλιστικο συστημα στα μεσα του 18ου αιωνα συνοδευτηκαν απο την αναπτυξη

46 Immanuel Wallerstein. 1989. The Modern World-System III. Academic Press. San Diego.

νεων μοντελων εισαγωγων-εξαγωγων με εμφαση στην μετατροπη των νεο-ενταγμενων περιοχων σε παραγωγους/εξαγωγους πρωτων υλων και εισαγωγους επεξεργασμενων προιντων. Σε αυτο το πλαισιο παρατηρηθηκε οντως μια εξαρθρωση των τοπικων παραγωγικων μοναδων των τεως σοσιαλιστικων χωρων που θα μπορούσαν να ανταγωνιστουν τα εξαγωγικα προιντα του καπιταλιστικου δυτικου πυρηνα. Η εξαρθρωση των βιομηχανικων δυνατοτητων των ανατολικο-ευρωπαικων χωρων και η μετατροπη της Ρωσιας σε εξαγωγεα πρωτων υλων εχει εντυπωσιακες αναλογιες με τις διαδικασιες του 18ου αιωνα. Μερικοι αλλωστε αναλυτες εχουν ονομασει την Ρωσικη εμπειρια των 90'ς "τριτοκοσμοποιηση" η σαν μια αποβιομηχανοποιηση που εκφραζει μια μοναδικη ιστορικη παλινοδρομηση/demodernization.

46

Απο την αλλη η κατασταση στην ευρωασια του 1990 δεν ειναι, βεβαια, η ιδια με την κατασταση του 1750 : τοσο οι παραγωγικες δυναμεις οσο και οι πολιτικο-πολιτιστικες δυναμικες ειναι διαφορετικες. Και το πιο σημαντικό διαφοροποιητικο στοιχειο ειναι σαφως το γεγονος οτι αυτες οι χωρες/περιοχη δεν εντασσονται για πρωτη φορα στο παγκοσμιο συστημα αλλα ουσιαστικα επιστρεφουν μετα απο μια αποσκιρτηση/προσπαθεια συγκροτησης ενος διαφορετικου συστηματος. Και εδω βρισκονται οι δυο πιο καιριες διαφορες:

1) Αυτες οι χωρες ουσιαστικα μπορούν να ενταχθουν στον πηρινα - η αυτο ελπιζουν, η για αυτο περασαν τον εξευτελισμο της ηττας αυτην την δεκαετια. Γιατι οπως σωστα παρατηρησε ο Wallerstein⁴⁷ η κριση των κινηματων και των καθεστωτων αυτων των χωρων ηταν σε ενα μεγαλο βαθμο αποτελεσμα της

47 Wallerstein (1984).

ΜΑ ΤΙ
ΑΚΡΙΔΟΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΝΘΕΙ!

επιτυχίας τους στο να πετύχουν τους ιστορικούς τους στόχους που ήταν βασικά εκμοντερνιστικοί.

2) Η εμπειρία του σοσιαλισμού θα λειτουργεί αναγκαστικά όχι μόνο σαν συγκριτικό μέτρο αλλά αυξανόμενα και σαν μυθολογία ενός άλλου συστήματος .

Παραίτηση του Γέλτσιν ζητούν οι Ρώσοι εργαζόμενοι

Αυτή η ιστορική μνημη και η συνακολουθη μυθοποιηση θα αυξανεται όσο οι μυθοι της καπιταλιστικης αναπτυξης θα εξαντλουνται. Και είναι, σε ένα βαθμο, αυτές οι μνημες που εφεραν τόσο συντομα τους τωως κομμουνιστες/νυν σοσιαλδημοκρατες στην εξουσια .

Στην Ρωσια η σχετικη αντισταση της παλιας ελιτ στις σαρωτικες εξουσιες που αναλαμβανε ο Γιελτσιν σαν ο εκπροσωπος της ολιγαρχιας και των δυτικων συμφεροντων οδηγησε στην εξεγερση και τον βομβαρδισμο του κοινοβουλίου το 93. Και όταν οι κομμουνιστες φανηκαν να απειλουν καπως την ολιγαρχια και την αμερικανοκρατια το 96, στηθηκε μια αστεια εκλογικη φαρσα για την επανεκλογη του Γιελτσιν.

Οι κόκκινη σημαίες ανέμισαν, προχθές χέρια δε χιλιάδων Ρώσων εργαζομένων που κατέκλυσε... την Κόκκινη Πλατεία επειδή εί απλήρωτες μήνες.

Απο το 97 η αντιδραση αρχισε να παιρνει εξεγετικες μορφες.

47

Οι κινητοποιησεις στην Ρωσια, αλλα και η βιαια εξεγερση στην Αλβανια οδηγησαν σε μια ανασυνθεση δομων στο τοπικο επιπεδο στην ανατολικη Ευρωπη. Η κριση στην Γιουγκοσλαβια το 99 υπηρξε μια συγκλιση των δυναμικων αυτων των αντιδρασεων - και ίσως της ελεγχομενης κατευθυνσης τους σε ένα στοχο που βολευε την προσπαθεια να εμπεδωθει η δυτικη ηγεμονια στην περιοχη. Απο το 98, λ.χ., διαφοροι παρατηρητες που δεν ειχαν ακομα μπει στο κολπο σχολιαζαν με εκπληξη την αμερικανικη επιμονη να

Άγαλμα του Χότζα

• ΤΙΡΑΝΑ. Οι κάτοικοι ενός αλβανικού χωριού επανταποθέτησαν άγαλμα του Ενβέρ Χότζα, με την ευκαιρία της 89ης επετείου από τη γέννησή του, έγραψε στο χέρι ενός φύλλο η εφημερίδα «Gazeta Shqiptare». Σύμφωνα με την εφημερίδα, οι κάτοικοι του χωριού Λαμπι-νός Μαλ, 70 χιλιόμετρα ανατολικά των Τιράνων, επανταποθέτησαν προχθές στην αρχική του θέση το ύψους τριών μέτρων άγαλμα του Χότζα. «Πριν από έξι χρόνια, ένας χωρικός και τα παιδιά του έκρυψαν το άγαλμα κοντά στο σπίτι τους, κατά τη διάρκεια των ταραχών του 1991. «Προσθέτει η εφημερίδα. Δεκάδες Αλβανοί χθες το άγαλμα μεταφέρθηκε στο κέντρο του χωριού με ένα κάρο», προσθέτει στον τάφο του Χότζα, στο κρατικό σπήλαιό των Τιράνων, όπου η σορός του επανενταφιάστηκε το 1992, γράφει η εφημερίδα «Koha Jone».

18/10/97

Νοσταλγοί του παρελθόντος οι Τσέχοι

Το κυνήγι του χρήματος καταστρέφει τους χαρακτήρες

Α ΤΙ
ΑΚΡΙΒΟΣ
ΕΧΕΙ ΣΥΝΙΣΤΕΙ!

συζητηθεί ζήτημα κοσσυφοπέδιου⁴⁸.

Η αλβανική εξέγερση του 97 οδήγησε στην αλλαγή κυβέρνησης σε εκείνη την χώρα αλλά οδήγησε και στην διαχυσή στον βαλκανικό χώρο μιας βίαιας δυναμικής. Και αυτήν την δυναμική την εστρέψαν γρήγορα οι δυτικοί μακριά από την αμφισβήτηση του καπιταλισμού - σε μια ακόμα εθνική διαμάχη με στόχο την ολοκληρωτική καταληψη των Βαλκανίων από το ΝΑΤΟ.

Από την άλλη οι αντιδράσεις στον Γιελτσινισμό στην Ρωσία οδήγούσαν στην αντιδυτική εκρήξη που εμφανίστηκε τελικά με την αντίδραση στον βομβαρδισμό της Γιουγκοσλαβίας - και που οδήγησε στο "νέο κράτισμο" του Πουτιν.

ΠΕΡΙΜΕΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

48

Ο Φουκω διαχωρίζει 3 μορφές αγώνων που εμφανίστηκαν στην νεωτερικότητα και κάνει την ακολουθη ιστορική τοποθέτηση αυτών των κινημάτων:

"Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε ότι υπάρχουν τρεις τύποι αγώνων: αυτοί που αντιτίθενται στις μορφές κυριαρχίας (εθνικές, κοινωνικές και θρησκευτικές), αυτοί που καταγγέλλουν τις μορφές εκμεταλευσης οι οποίες χωρίζουν το άτομο από αυτό που παράγει, και αυτοί που πολεμούν καθετί που δένει το άτομο με τον εαυτό του και εξασφαλίζει μ'αυτό τον τρόπο την υποταγή του στους άλλους (αγώνες εναντίον στην υποτέλεια, εναντίον στις διαφορικές μορφές υποκειμενικότητας και υποταγής). [...] Στις φεουδαρχικές κοινωνίες [...] οι αγώνες εναντίον στις μορφές εθνικής ή κοινωνικής κυριαρχίας είναι αυτοί που υπερικονομούν, ακόμα και όταν η οικονομική εκμεταλευση θα μπορούσε να αποτελεί ένα σημαντικότατο παραγοντα εξέγερσης.

Μόνο τον 19ο αιώνα έρχεται σε πρώτο πλάνο ο αγώνας εναντίον στην εκμεταλευση. Και σήμερα αυτοί που επικρατεί ολό και περισσότερο είναι ο αγώνας εναντίον στις μορφές υποτέλειας - εναντίον στην υποταγή της υποκειμενικότητας - παρόλο που οι αγώνες εναντίον

στην κυριαρχία και στην εκμεταλευση δεν έχουν εξαφανιστεί, το αντίθετο μάλιστα. [...] Ο λόγος για τον οποίο αυτός ο τύπος αγώνα [εναντίον στην υποταγή της υποκειμενικότητας] τείνει να υπερικονομεί στην κοινωνία μας οφείλεται στο γεγονός ότι μια νέα μορφή πολιτικής εξουσίας αναπτύχθηκε με συνεχή τρόπο από τον 16ο αιώνα και μετά. Αυτή η νέα πολιτική δομή είναι, όπως όλοι γνωρίζουν, το κράτος.

[...] Πιστεύω ότι ποτέ στην ιστορία των ανθρωπίνων κοινωνιών - ακόμα και στην παλιά κινεζική κοινωνία - δεν έχουν βρεθεί στο εσωτερικό των ιδίων πολιτικών δομών ένα τόσο συνθετό συνδυασμό τεχνικών εξατομικεύσης και ολοποιητικών μεθόδων. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το νεότερο δυτικό κράτος ενσωμάτωσε κάτω από μια καινούργια πολιτική μορφή μια παλιά τεχνική εξουσίας που είχε γεννηθεί μέσα στους χριστιανικούς θεσμούς. Ας ονομάσουμε ποιμαντική εξουσία αυτή την τεχνική εξουσίας."⁴⁹

49

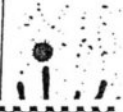
Η ποιμαντική εξουσία λειτουργούσε βεβαίως στο τοπικό κρατικό επίπεδο. Σήμερα όμως που τα θέματα τίθενται παγκοσμίως η ανασυνθεση του επαναστατικού κινήματος πρέπει να αποκαταστήσει τους προηγούμενους αγώνες χωρίς να επιτρέψει την αναπαραγωγή της ποιμαντικής εξουσίας στο επίπεδο της παγκοσμιοποίησης/παγκοσμίας κυβέρνησης.

Και σε αυτό το πλαίσιο η επανασυνάτηση των οπλών της κριτικής με την κριτική των οπλών είναι ένα απαραίτητο βήμα. Και τα όπλα σήμερα δεν είναι μόνο αυτά που πυροβολούν όπως και η κριτική δεν βρίσκεται πλέον μόνο στα βιβλία.

Αναρχοκομμουνιστική συλλογή:
Σάββας Μενόικου

48 Βλ. Σ. Νταλός. 1998. Αναζητώντας βιώσιμη λύση. Αντι 27/2.

49 Μ. Φουκω (1991).

Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ

(συνεχεια απο την εισαγωγη)

Αυτο το εντυπο συνεχιζει, απο μια οπτικη γωνια τουλαχιστον, τις πρακτικες που εισηγαγε το ΤΡΑΙΝΟ - αλλα ειναι ηδη (με 3 τευχη και 2 ραδιοφωνικες εκπομπες) και ενα αυτονομο εντυπο με δικη του ιστορια. Ηταν και παραμενει αναρχικο, εχωντας οχι απλα σαν **στοχο** την ελευθερια (σαν αποτελεσμα συνειδητων επιλογων), αλλα και σαν **τακτικη** την πρακτικη "μεταλλαγης μορφων" για την υπονομευση της εξουσιας..Απο τους αγωνες του προηγουμενου αιωνα, της παλαι ποτε αναρχικης ομαδας ΑΝΑΦΕΝΤΟΣ , του Τραίνου κοκ, αυτο το εντυπο κρατα, εκτος απο τον αναρχισμο, και την αδισταχτη επιμονη στην κυπριακοτητα σαν **αρυση** οχι απλα των εθνικισμων αλλα και του πολιτικο-πολιτιστικου ιμπεριαλισμου των κρατων της Ελλαδας και της Τουρκιας αλλα και σαν **θετικη θεση** με την εννοια της μιγαδοποιησης, της Κυπρου σαν συνοριακου χωρου/γεφυρας. Σε αυτο το γεωπολιτικο πλαισιο θα πρεπει να αναζητηθει και η ριζα των προσπαθειων συγκροτησης ομαδων και κινησεων συμπαραστασης για τους ξενους εργατες , οι οποιοι αποτελουν, την "αντιπροσωπεια του φτωχου νοτου και της ανατολης σε αυτο το κοσμοπολιτικο σταυροδρομι ανθρωπων, κεφαλαιων και εργασιας. Και στον περιγυρο οι εξελιξεις (απο την εξεγερση της Αλβανιας το 1997 μεχρι τον βομβαρδισμο της Γιουγκοσλαβιας απο το ΝΑΤΟ το 1999) ηταν ραγδαιες. Και ακριβως επειδη το σκηνικο αλλαζει ραγδαια θεωρουμε αυτονοητο οτι πρεπει να διακυρηξουμε **την ασυμβιβαστη αντιθεση και αντισταση μας στο "Ευρωπαικο Θραμα"**.

Δεν είμαστε Ευρωπαίοι, δεν θέλουμε να γίνουμε Ευρωπαίοι, δεν έχουμε ούτε ίχνος Ευρωπαϊκού πολιτισμού στα γονίδια μας. Κλανούμε, φκαλούμε kakkaθκια που την μούτη με το δακτυλο... και αν οι απογονοί των δολοφονών που κατέκτησαν τον πλανήτη ανακαλυψαν πρώτοι τα σημάδια του μελλοντος, εμείς θα συνεχίσουμε να ψαχνουμε εδώ στην και για την ανατολή. **Ήταν και είναι θέμα αξιοπρέπειας.** Προτιμούμε να χασουμε σαν Κυπριοί, αδελφοί των Αραβών, παρά να νικήσουμε σαν Ευρωπαίοι αναγνωρίζοντας στα τews αφεντικά μας μια μετα-θανάτο νίκη.

Όμως αυτό το εντύπο δεν σκοπεύει να μείνει στα τοπικά - και εδώ η αποκλιση του από το TRAINO πρέπει να είναι πιο σαφής. Η βασική του ενασχοληση, σαν μεταβατικού σταδίου, είναι η ανιχνευση των νέων μορφών αντίστασης και ανασυνθέσης του επαναστατικού κινήματος στην περιοχή της ανατολικής μεσογείου και του πλανήτη ευρύτερα.

Και σαφώς είτε, αυτή τη φορά,

η Ιστορία θα γίνει το συνειδητό βίωμα της καθημερινότητας, είτε δεν υπάρχει ελπίδα.

Ο στόχος μας πρέπει να είναι λοιπόν ξεκαθαρός: Αυτή η εκδοχή και ότι ακολουθήσει (όπως και ότι προηγήθηκε) δεν έχει παρά τον ίδιο "απολυτό στόχο" - την καταργηση της σημερινής κοινωνικής μορφής και την οικοδομηση ενός κόσμου "καλού, δικαίου και ωραίου". Τιποτά λιγότερο.

Οι "εραστές του απολυτού" (σε αυτή την εποχή της ηγεμονίας της "σχετικότητας") δεν μπορούν παρά να προταξουν την πραγματικότητα στους συναισθηματισμούς. Ο καπιταλισμός είναι το όργανο μιας καταστροφής της οποίας είμαστε τα πρώιμα τέκνα. Οι συνθέσεις όμως δεν γίνονται πάνω στην πλατφόρμα του απολυτού - γιατί ακριβώς σε μια εποχή όπου η αντεπαναστάση κυριαρχεί, όπου το παρελθόν ντυμένο με τα ρουχα του παρόντος παρελαύνει χωρίς αιδώ, πρέπει από την μια να είμαστε επιφυλακτικοί - ενώ από την άλλη θα πρέπει να διαγνωσούμε στον κατακλυσμό της "σχετικότητας" εκείνα τα στοιχεία που θα χρησιμοποιήσουμε αύριο (όπως και χτες) εναντίον "στην μια και μοναδική αλήθεια της εξουσίας", το ιερό.

Οι άνθρωποι κινητοποιούνται, ακόμα, με αμυντικές τακτικές. ~~Και ο στόχος μας, κατά συνέπεια,~~

~~θα είναι η ανιχνευση των σημείων συγκλίσεως και των αρνήσεων μέσα στο φαινόμενο σταθερό.~~
Όταν έρθει η στιγμή της επιθετικής διατάξης (στην οποία το εντύπο στοχεύει σαν μεσοπρόθεσμο στόχο) θα πρέπει να έχουμε δύο πράγματα ξεκαθαρά:

- 1) Πως η νέα επιθεση θα διασφαλίσει την επεκταση των χωρων της ελευθερίας σε μια πλατφόρμα όπου η τεχνη και η τεχνολογία θα συντριψουν την δικτατορία όχι απλά της αγοράς αλλά της οικονομίας σαν κοινωνικής σφαιρας
- 2) Πως θα διασφαλίσουμε ότι οι νέες μορφές εξουσίας που θα αναδυθούν στην διασταύρωση της γνώσης και της αισθητικής, θα υπονομευτούν πριν στερεοποιηθούν - όχι από τον καπιταλισμό αυτή την φορά αλλά από την συνειδητή πράξη των παθών.

Shut Down IMF & World Bank -
enemies of the Workers & Poor

Cancel the Debt
Rep

ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Μικρή υπομνήμη για την επέκταση του κεφαλαίου σαν αποικιακή πολιτική

Πριν λίγο καιρό είχαμε πάρει ένα φυλλάδιο από συντροφους στην Κρήτη που αναφερόταν σε μια εκπληκτική "συλληψη" του κεφαλαίου : να ισοπεδωθεί ουσιαστικά ένα νησάκι και να μετατραπεί σε χώρο "...μεταφορτώσης και ανακατανομής φορτίων στην ανατολική Μεσόγειο, ώστε να μειωνεται το κόστος του μεταφορέα εφοπλιστή λόγω ορθολογικότερης κατανομής των δρομολογίων....Σημειώτεον ότι η μονάδα αυτή λειτουργούσε στην Μάλτα και την εδιωξαν λόγω ρυπανσης." (απο το φυλλάδιο)

Είναι ένα δείγμα της δυναμής του κεφαλαίου να μεταμορφώνει τον χώρο σε ανταλλακτική αξία με μόνο στοχο την συσσώρευση. Μας εκανε και εντυπωση το γεγονός ότι ένα απο τα συνασπιζόμενα κεφαλαία ήταν "Αγγλοκυπριακό": ένα δείγμα των ιμπεριαλιστικών κινήσεων στις οποίες έχει αρχίσει να επιδιόεται το ελληνοκυπριακό κεφαλαίο

Πιο προσφατα βρηκαμε μια αναφορά στο περιοδικό ANTI για την Γαυδο . Η προσπάθεια για ισοπέδωση της Γαυδοπούλας φαίνεται να ανασταλθηκε προσωρινα αλλα, σύμφωνα με το περιοδικό, τώρα φαίνεται να κινδυνεύει η Γαυδος απο τα κορακία της τουριστικής οικοπεδοποίησης.

"Τούτο τον κόσμο νούρι μου
άλλοι τον είχαν πρώτα
κι εδά τον έχωμεν εμείς
μα δε μας τον εδώκα"

Η καταστροφή της Γαυδοπούλας
και η απειλή για Γαυδο και Νότια Κρήτη

Ισοπέδωση ενός νησιού. Μοιάζει με κοκίς ποιότητας μνηστό-ρημα επιστημονικής φαντασίας, αλλά είναι πραγματικό σχέδιο πραγματοποίησης κεφαλαίων που κούρουν τα ονόματα στα υπουργεία. Όμοιος εφοπλιστών που αγοράζει τη Γαυδοπούλα. Ανεξαρτήτως πληροφοριών μισών για σύμπραξη Ελληνοαγγλικών και Αγγλοκυπριακών στην τουριστική οικοπεδοποίηση. Ανεξαρτήτως πληροφοριών μισών για σύμπραξη Ελληνοαγγλικών και Αγγλοκυπριακών στην τουριστική οικοπεδοποίηση.

Ο τόπος είναι το κομμάτι ενός μικρού παραδείσου που, από παράλειψη, έφτασε ως τον εικοστό πρώτο αιώνα κουβαλώντας ίχνη ενός πολύ μακρινού παρελθόντος. Για το ανθρωπολογικό ενδιαφέρον και τις ιδιαιτερότητες της Γαύδου είναι δύσκολο να μιλήσουμε τώρα χωρίς αναφορά στα παλαιότερα πρότυπα ζωής: πρόκειται, άλλωστε, για δεσμούς και θεσμούς που εμφανίζονται σε οριακά πληθυσμιακά μεγέθη. Όμως η Γαύδος είναι κατάφυτη με κέδρους και πεύκα. Με μοναδικά είδη πανίδας και χλωρίδας, με όμορφες ακτές και παραλίες και γεμάτη από τα ίχνη όλης της ανθρώπινης διαδρομής. Από τη νεολιθική εποχή, στα μινωικά χρόνια, στην γεωμετρική, την αρχαϊκή, την κλασική εποχή, τους ελληνοιστικούς χρόνους και τη ρωμαϊοκρατία, τους πρωτοχριστιανικούς, τους βυζαντινούς και τους νεότερους χρόνους. Με ιδιαίτερα δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής. Εκεί υπάρχουν ακόμα τα ίχνη των

Το εφοπλιστικό κεφάλαιο, με τη συνεχή του κράτους, ενδιαφέρεται μόνο για τα κέρδη του, αδιαφορώντας για τη γη, τη θάλασσα, τους ανθρώπους.

Οι άμεσα θιγόμενοι κάτοικοι Γαύδου, Παλιόχωρας, Σούγιας, Αγ. Ρουμέλης, Λουτρού, Χώρας των Σφακιών, Φραγκοκάστελλου, Ροδάκινου, Πλακιάς, Πρέβελης, αλλά και κάθε άλλος σκεπτόμενος άνθρωπος, καλό θα ήταν να αντιδράσουν πριν δοκιμάσουν τις συνέπειες της μόλυνσης.

ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΟ ΣΤΕΚΙ ΧΑΝΙΩΝ

πολιτικών εξορίστων και του Άρη Βελουχιώτη που πέρρασαν εδώ την τρίτη δεκαετία του αιώνα που φεύγει. Δεν θα μείνουμε όμως σε στοιχεία που θα παρουσίαζαν, με ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες, τον πλούτο και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα αυτής της γης.

Αυτή η γωνιά που φιλοξένησε την ανθρώπινη περιπέτεια και δοκίμασε με τις σκληρότερες συνθήκες τους κατοίκους της έχει μιαν ιδιαιτερότητα που θα άξιζε να την προσεξουμε. Να αντιμετωπίσουμε με περίσκεψη και ευαισθησία τα προβλήματα όσων επιβίωσαν σε κείνα τα χώματα. Στο κάτω κάτω πρόκειται για το πρόβλημα πληθυσμού μιας τριώροφης πολυκατοικίας.

Ποιο είναι το μέλλον του νησιού; Εμείς προβλέπουμε ότι τον επόμενο ή τον μεθεπόμενο χρόνο η Γαύδος θα τυλιχθεί στις πυρκαγιές και, με τα αυθαίρετα που ξεφυτρώνουν κάθε μέρα, το νησί θα μετατραπεί στο γινώριμο σε όλους μας τοπίο της Λούτσας. (ANTI, 8/9/2000)

ΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΣΤΗΝ (ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ) ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ

Όπως η πλουραλιστική Μεση Ανατολή των περασμένων αιώνων, έγινε αυτόν τον αιώνα πεδίο εθνικών, κοινωτικών και θρησκευτικών πολεμών και εκκαθαρίσεων, έτσι και τα Βαλκάνια αυτήν την δεκαετία. Οι σφαγές συμβαδισαν όχι τυχαία, με την ενταξη των περιοχών στην δυτική πολιτική και πολιτιστική ηγεμονία. Πέρα όμως από τις κατευθυνόμενες αντιπαραθέσεις, οι συγκρούσεις είναι ενδεικτικές των αντιφάσεων που παραγονται σε συνοριακούς χώρους, όταν οι άνθρωποι αυτών των περιοχών βρεθούν ανάμεσα σε αντικρουόμενες κινήσεις εξουσιαστικών μηχανισμών. Η Γιουγκοσλαβία υπήρξε ο χώρος απεχθών εγκλημάτων και αναπάντεχων εξεγερσεων / αντιστάσεων. Προσπαθήσαμε και σε προηγούμενες εκδόσεις και κείμενα να διαπραγματευθούμε αυτόν τον συνοριακό χώρο. Στα μέσα της δεκαετίας του 90, με αξίονα τον πόλεμο στην Βοσνία και τις υστερικές ταυτίσεις των αλλαλαζόντων εθνικοφρονών και ορθοδοξών με τους "σερβούς αδελφούς" τους, αναζητήσαμε τις αντιστάσεις στον εθνικισμό, τις φωνές για πλουραλισμό και συνυπαρξη των διαφορετικών. Τώρα, μετά την αντιπαραθεση του 1999 και την παραδοχή, ουσιαστικά, των σερβών το φθινόπωρο του 2000 στους οικονομικούς εκβιασμούς και τις πολιτικές απειλές της Δύσης, ο μύθος για την "σερβική λεβεντιά" έχει τόση αξία όσο το εθνικό φρόνημα αυτών που υπηρετώντας πιστά τους Άγγλους το 1945, κρέμασαν το κεφάλι του Βελουχιώτη από τον φανοστάτη των Τρικαλών. Θα φτάσουν ή δεν θα φτάσουν οι σερβοί στο υστατό σημείο εξευτελισμού να δικάσουν στο πρόσωπο του Μίλοσεβιτς την αντίσταση τους στο ΝΑΤΟ το 1999; Το ζητούμενο σε αυτήν την αναφορά είναι η κατανόηση της "εμπειρίας των συνορών" - των αντιφάσεων που παραγονται από την εμπειρία του να ζεις στο σύνορο των αντιπαραθέσεων. Προχτές ήταν ο Λίβανος, η Κύπρος. Χτες η Γιουγκοσλαβία. Αύριο η Παλιστίνη και παλιν;

Ζώντας στα σύνορα είναι δύσκολο να έχεις αυτονομία και ολοκληρωμένη άποψη - η όπτική σου εξαρτάται από την θέση σου. Και το θέμα εδώ αφορά το ίδιο το επαναστατικό κίνημα και τις πολλαπλές του όπτικές καθώς ζει συγκρούσεις που ξεκίνησαν αλλοι. Ζώντας στην Κύπρο, λ.χ., η συμπαράσταση στους αλβανοφώνους ήταν, πριν τον βομβαρδισμό του ΝΑΤΟ, τόσο αυταπόρητη όσο και η αντίσταση στο εθνικισμό. Μετά την επέμβαση του ΝΑΤΟ όμως ήταν αδύνατο να αποφύγει κανείς τους παραλληλισμούς με την κυπριακή ιστορία: πάλι οι δυτικοί "θα εσώζαν τις μειονότητες"... Πάλι, πολύ παλίο, κόλπο.

Οι διχασμοί είναι και ήταν αναποφευκτοί.

Σε μια προσπάθεια να διατηρηθεί η μνήμη των αντιστάσεων αλλά και να βρεθούν νημάτα για να αναδυθεί μια ιθαγενής πλουραλιστική αντίσταση δημοσιεύω 5 κείμενα που μας συντηρήσαν στην προσπάθεια για μια άλλη θέση... Ένα απόσπασμα σχολίου για μια προσωπική μεταμόρφωση ταυτίσεων από τη Κύπρο. Δύο γιουγκοσλαβικά κείμενα: ένα από το βιβλίο "ο Δερβίσης και ο Θάνατος" που διαπραγματεύεται τη Βοσνιακή μουσουλμανική ταυτότητα και ένα σημείωμα της Μίρα Μαρκοβίτς (της σύμβιας του Μίλοσεβιτς) για τον σερβικό εθνικισμό, την ρητορική και τα εγκλήματα του το 1994 (το κείμενο αναφέρεται στις επιθέσεις των σερβών της Βοσνίας εναντίον στην μουσουλμανική πόλη Γκοραζντε). Τα άλλα δύο κείμενα αναφέρονται στην κρίση στο Κοσόβο και τις αποψεις/αντιδράσεις των Ελλήνων αναρχικών.

Μια προσωπική μεταμόρφωση στον αποχό του βομβαρδισμού της Γιουγκοσλαβίας

Την γιουγκοσλαβική κρίση του 1999 την βίωσα σαν ένα μαχαίρι... ένα μαχαίρι που έκοβε σταθερά, αργά και βαθιά το δέρμα. Την προηγούμενη φορά που ενοιώσα έτσι ήταν το 1995 όταν έγινε η σφαγή στη Σρεμπρενίτσα. Έκαμα ραδιοφωνική εκπομπή τότε... και ενοιώθα μια αναγούλα στο στομάχι καθώς σταματούσε η εκπομπή να ακουστούν οι ειδήσεις... Το 1995 βίωνα τον σερβικό εθνικισμό σαν μια μαστίγα... Μεχρι και τον βομβαρδισμό του ΝΑΤΟ τον έζησα με απαθεία... Μετά την εθνική εκκαθάριση της Κραϊνας από τους Κροάτες εθνικιστές λυπηθήκα τους σερβούς αλλά αν είχα να διαλέξω ταύτιση τότε στην Γιουγκοσλαβία το όραμα ενός πολυεθνικού Σεραγεβο γοητεύει την ανάγκη μου να υπάρχει κάποια ελπίδα...

Η αντιπάθεια προς τον σερβικό εθνικισμό μου έμεινε... Πριν ξεσπάσει η κρίση στο Κοσόβο πεδίο οι συμπαθείες μου ήταν με τους αλβανοφώνους. Θυμومαι όταν ξεκίνησαν οι βομβαρδισμοί, βρήκα τον εαυτό μου 2-3 φορές να υπερασπίζεται το δικαίωμα των αλβανοφώνων στην αυτονομία... αλλά συναισθηματικά είχα μετακινηθεί... Σε αντίθεση με την αδιαφορία του 1995 τώρα ήμουν σαφώς εναντίον στην επέμβαση του ΝΑΤΟ... Κατι δεν με έπειθε πια σε αυτές τις βολικά εμφανιζόμενες σφαγές που οδηγούσαν σε στρατιωτικές επεμβάσεις... Ήταν βεβαία και οι όροι του Ραμπουγιέ... η απαίτηση του ΝΑΤΟ να αναγνωριστεί σαν αστυνομικός μηχανισμός στην επικράτεια της Γιουγκοσλαβίας... Είναι ένα πράγμα να είσαι εναντίον στα έθνη και άλλο να καταργεί το ΝΑΤΟ την κυριαρχία στο όνομα του ανθρωπισμού!... Αυτή η ψυχρή λογική των remote control βομβαρδισμών, το απυθμένο θράσος του Μπλερ που έθετε όρους για "να θεωρηθούν οι σερβοί πολιτισμένοι"... Νάτα μας τα λοιπόν πάλι... Οι δυτικοί να μοιραζούν διπλώματα πολιτισμού... Ξύπνησε μέσα μου ένας βαθιά κρυμμένος τριτοκοσμικισμός... Αρχίσα να πηγαινώ στα αντι-πολεμικά συλλαλητήρια... Και ενοιώθα βαθυτάτα μόνος... Από την Βοσνία στο Κοσόβο είχα την αίσθηση ότι υπερασπιζόμου τα ίδια πράγματα αλλά ήμουν σε άλλη πλευρά των συνόρων... Ψαχνώντας να βρω το νημά που συνέδεε αυτά που ενοιώθα αρχίσα να αφουγκραζόμαι τους ήχους της ανατολής...

α.π.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Pliesti
Dakube
YUGO-
YUGO-
Bolodna

Παρουσιάζει το:

Venice

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ

ΓΙΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΤΟ ΓΚΟΡΑΖΝΤΕ...
18 Απριλίου 1994

Στα μέσα της δεκαετίας του 1980, σχετικά με τους Σέρβους του Κοσοβοπέδου και τον αγώνα τους για ισότητα με την αλβανική ταγμάτσια, έγινε πολύ δημοφιλής η φράση ότι οι Σέρβοι ξεφύονται από τους βλομους και τις εστίες τους. Προσωπικά δε συμφωνώ με τέτοιες υπερβολές, διότι δεν προσκολλώμαι στο παρελθόν, αλλά, αν θέλω να είμαι αντικειμενική, πρέπει να πω ότι έτσι ήταν τα πράγματα. Και έτσι συνεχίστηκαν μέχρι το τέλος της δεκαετίας και τις αρχές αυτής του 1990. Το 1991 βρεθήκαμε ξανά στην ανάγκη να περναρήσουμε την κατάσταση στην Κροατία και μετά στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Και για άλλη μια φορά έγινε λόγος για βλομους και εστίες, για ξεριζωμούς και για την ανάγκη να διατηρηθούν. Νομίζω ότι πια όλα αυτά έχουν αρχίσει να μέγανη κατάχρηση αυτών των εκφράσεων, που κατέληξαν φρασίες-κλισέ. Αναρωτιέμαι πως γχει στα αυτά των Ευρωπαίων αυτή η μεταφορά, οι οποίοι εδώ και μια δεκαετία ακούνε για τον ξεριζωμό των Σέρβων, πρώτα από το Κοσοβοπέδιο, μετά από την Κροατία έπειτα από τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Πρώτα απ' όλα, οι Ευρωπαίοι πρέπει να διερωτώνται τι άνθρωποι είμαστε, αν συνεχώς υφιστάμεθα διωγμούς και απομακρυνόμεστε από τα μέτρα μας. Και τι είναι επιτέλους αυτές οι σερβικές εστίες; Τι γνώμη έχουν οι κάτοικοι της Βέρνης, της Ρώμης ή της Κοπεγχάγης; Πιστεύουν ότι καθόμαστε μπροστά στη φωτιά των επαών μας; Ότι μαγερευόμαστε σ' αυτή τη φωτιά και τρώμε καθισμένοι κάτω; Ότι στα τέλη του εικοστού αιώνα οι Σέρβοι δεν έχουν κεντρική θέρμανση, ηλεκτρικές κουζίνες ή έστω και φούρνους;

Μου κάνει κατάληξη η έλλειψη των αναλογιών στη χρήση αυτής της μεταφοράς. Πιστεύω ότι με τον καιρό θα έπεφτε σε αχρησία. Καινούργιες εκφράσεις κάνουν συνεχώς την εμφάνισή τους. Αλλά βλέπω ότι τα περιεστώνα αναφέρονται όλο και πιο συχνά. Σε σημείο που να τις υπερκοιτάμεστε έχει όπου ονδέποτε υπήρξαν, έστω και μεταφορικά. Ακόμη και σε περιωχές όπου οι Σέρβοι ήταν πάντα τόσο λίγοι, ώστε η υπεράσπισή τους κάνει περισσότερο κακό από ό,τι καλό, με αποτέλεσμα να υποβιβάζεται ο ίδιος ο αγώνας και να έχει αντίθετα αποτελέσματα. Όπως για παράδειγμα στο Γκόραζντε...

Mira Markovic

Μερα και Νυχτα στην Γιουγκοσλαβία

Το κτίριο του υπουργείου ομοσπονδιακής αμυνας στο Βελιγράδι. Από τα πιο χαρακτηριστικά δείγματα της νεώτερης γιουγκοσλαβικής αρχιτεκτονικής. Έργο του Nikola Dabrovic.

Τον ειρωνεύονται, μιλούσαν περιφρονητικά γι' αυτό το παραπεταμένο, καθυστερημένο βλακέτι. «Γιατί τα λένε αυτά;», ρώτούσε κατάπληκτος. «Όύτε μια ώρα με τα πόδια απ' εδώ υπάρχει καθυστερημένο βλακέτι τέτοιο που δύσκολα μπορείς να το φανταστείς. Εδώ, δίπλα σας, όχι μακριά απ' αυτή τη συζαντινή λάμψη και τον πλούτο που συγκεντρώνεται απ' όλη την αυτοκρατορία, ζούμε δικιά σας αδέρφια, σαν ζητιάνοι. Ή γι' εμείς δεν είμαστε κανενός, πάντα είμαστε σε κάποια άκρη, πάντα προίκα κάποιου. Μήπως τότε είναι παράξενο που είμαστε φτωχοί; Αιώνες γυρεύουμε τους εαυτούς μας και αναγνωρίζουμε, σύντομα δε θα ξέρουμε ούτε ποιο είμαστε, ξεχνάμε ήδη αν βλέπουμε και τίποτε, άλλοι μας κάνουν την τιμή να πάμε κάτω απ' τις σημαίες τους, γιατί δικές μας δεν έχουμε, μας γλείφουν όταν είμαστε απαραίτητοι και μας παραπετάνε όταν ξορλίσουμε, το άλλο δρόμο βλακέτι στον κόσμο, οι πιο δυστυχημένοι άνθρωποι στον κόσμο, χάνουμε το πρόσωπό μας και ξένο δεν μπορούμε να δεχτούμε, αποστασμένοι και απαράδεκτοι, ξένοι για τον καθένα, και για κείνους που είμαστε συγγενείς και για κείνους που δε μας δέχονται στο γένος τους. Ζούμε στα όρια των κόσμων, στα σύνορα των λαών, κάτω απ' το χτύπημα του καθένα, πάντα φταίγες για κάποιον. Σε μας σπάζουν τα κύματα της ιστορίας, σαν σε δουνοκορφή. Βαρεθήκαμε τη βία, και απ' την ατυχία δημιουργήσαμε αρεπτή: γίναμε ευγενικοί από πείσμα. Ίσως είστε αδίστακτοι από δργή. Ποιος είναι τότε καθυστερημένος;».

Μεσα Σελιμοβιτς,
Ο Δερβισης και ο Θανατος.

Μεταμοντρενς "μεταποστρεφς" σ
σ βρελι

ιβρν

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΝΑΡΧΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ : ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΑΝΤΙ-ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟ ΑΝΤΙ-ΕΘΝΙΚΙΣΜΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ 73

Η κυριαρχική αυτή επίθεση, σίφως και δεν έχει ως πηγή ή ως στόχο μόνο τα οικονομικά συμφέροντα στην περιοχή, ούτε βέβαια γίνεται αναφορά σε "προώθηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων" και άλλες τέτοιες αδιές. Από τις αρχές της δεκαετίας που διανύουμε, η προσοχή των εξουσιαστών στράφηκε προς την περιοχή των Βαλκανίων, μέσα από τα διάφορα εξαιρετικά γεγονότα τα οποία εμβόλιζαν τα πλάνα τους.

Οι πρώτες βίαιες αντιδράσεις στην Αλβανία στις αρχές του '92 με την οικειοποίηση αγαθών από μαγαζιά, η επανάσταση τέσσερα χρόνια αργότερα, η συνολικότερη κατάσταση στη Ρουμανία με την τελευταία κάθοδο των ανθρακωρύχων προς το Βουκουρέστι, όπου άσχετα από ποια σκοπιά θα πραγματοποιούνταν, θα αποτελούσε ανατροπή ενός status, το οποίο ήταν έξω από τους τωρινούς κυριαρχικούς σχεδιασμούς, οι συχνές και βίαιες αντιδράσεις στον ελλαδικό χώρο, ανάγκασαν τους εξουσιαστές να επέμβουν ποικιλοτρόπως στην περιοχή, ώστε και να διασφαλιστούν τα όρμια συμφέροντα υπήρχαν και να δημιουργηθούν οι απαραίτητες εκείνες προϋποθέσεις ελέγχου και καναλιζαρίσματος των ανθρωπίνων στην αποδοχή των όρων εκμετάλλευσης και καταπίεσης που εκπορεύονται από τις ανάγκες της διευρυμένης κυριαρχίας. Η κατάσταση στη Γιουγκοσλαβία και ειδικότερα στην περιοχή του Κοσόβου, απλά αποτέλεσε την αφορμή για την κυριαρχική επίθεση η οποία αποσκοπεί στο συνολικότερο ξεκαθάρισμα εκκρεμών υποθέσεων στην περιοχή.

Η δικαιολόγηση της επέμβασής προήλθε μέσα από τις εκάθρων σφαγές μεταξύ των στρατευμάτων του Μιλόσεβιτς και των διαφόρων συμμοριών και του UCK από την άλλη. Η συγκρότηση και δράση του συγκεκριμένου στρατού, υπήρξε αποτέλεσμα της CIA και των διαφόρων ευρωπαϊκών μυστικών υπηρεσιών στη κατεύθυνση της ύπαρξης ενός αντιπαλου συγκροτημένου στρατού, ο οποίος προώθησε την έναρξη της κυριαρχικής επίθεσης στην περιοχή. Πρόκειται για ένα στρατό καθαρό δημιούργημα, όπου ακόμα και το στοιχείο του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα που κάποιος θα μπορούσε να διακρίνει, δεν στάθηκε ικανό να καλύψει το ρόλο του. Σε καμιά περίπτωση ο UCK δεν αποτέλεσε την έκφραση των Αλβανόφωνων κατοίκων της περιοχής, να απεμπλακούν από την σερβική κυριαρχία, οδηγούμενοι όπως πάντα σε τέτοιες περιπτώσεις, σε κάποια άλλη. Ήταν και είναι το προπύργιο για την πραγματοποίηση και τελεσφόρηση της επίθεσης, αλλά και των μετέπειτα επιβολών.

Ε. Οι συγκρούσεις της 19ης Νοεμβρίου

Στην Ελλάδα (αλλά και στην Τουρκία προηγούμενα), κοινωνικά κομμάτια

συγκρούστηκαν με τις κρατικές δυνάμεις, με αφορμή το γεγονός της επίσκεψης.

Το βράδυ της 19ης Νοέμβρη, το ίδιο το κράτος υποστήριξε ότι συνολικά στην Αθήνα υπήρχαν 180 εστίες φωτιάς. Βασικό χαρακτηριστικό αυτών των συγκρούσεων είναι ότι δεν ήταν εκφράσεις του αντιαμερικανισμού. Κανείς δε μπορεί να ισχυριστεί κάτι τέτοιο, εφόσον οι στόχοι της κοινωνικής οργής δεν ήταν μόνο αμερικάνικα κτήρια και σύμβολα, αλλά στην πλειονότητα των περιπτώσεων ήταν εκφράσεις συνολικά του κράτους. Τράπεζες, κυβερνητικά κτίρια, πολυτελή καταστήματα, οι δυνάμεις καταστολής, βίωσαν την αγανάκτηση και την οργή κομματιών των καταπιεσμένων. Πολλοί ήταν αυτοί που εκείνη την νύχτα αποφάσισαν να επιτεθούν άμεσα, βίαια και ανεξέλεγκτα στην ουσία της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης. Υπενθύμισαν έτσι, για μία ακόμα φορά, ότι δεν έφτασε «το τέλος της ιστορίας», ότι η ανθρωπινή αξιοπρέπεια και αντίσταση είναι εδώ και θα συνεχίσει να εκφράζεται αδιάλλακτα, μέχρι την κοινωνική και ατομική απελευθέρωση. Αυτά έγιναν παρ' όλες τις απειλές των μπλάτσων και των ΜΜΕ από πολλές μέρες πριν, παρά την απαγόρευση των πορειών τη συγκεκριμένη μέρα, παρά τις δύο αναβολές της επίσκεψης, που σαν στόχο είχαν την αποσυμπίεση της δυσανεξίας και της αγανάκτησης του κόσμου.

Ο ΑΝΤΙΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣΜΟΣ
ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΠΑΓΙΔΑ
Η ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ ΔΕΝ ΕΧΕΙ
ΠΑΤΡΙΔΑ

Αναρχικός πυρβίνος "ΞΑΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΡΩΜΟΥΣ"
Αναρχικός πυρβίνος "ΑΝΤΑΡΤΕΣ ΤΗΣ ΟΥΤΟΠΙΑΣ"

ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΑ
ΑΦΕΝΤΙΚΑ
ΕΘΝΙΚΑ-
ΠΛΑΝΗΤΙΚΑ

Μνημες συμβίωσης και διαχωρισμού: τουρκοκυπριακές μορφές στο υποπρολεταριατό της Λεμεσού στα μέσα του αιώνα

Απο τον Ηλεκτρονικό Braudel

Ο ΚΚΟΙΝΩΤΗΣ ΚΑΙ Η ΚΕΖΙΜΠΑ

Η συμβίωση των δυο κοινοτήτων πριν την εθνική/εθνικιστική εξάρση της δεκαετίας του 1950 θεωρείται σήμερα γενικώς αποδεκτή. Η εικόνα αυτής της συμβίωσης, ωστόσο, περιβάλλεται συνήθως από ένα πέπλο παραδοσης/tradition. Μοιάζει αυτή η συμβίωση με μια κυπριακότητα, με "ένα Κοσμο της Κύπρου", που χάθηκε γιατί τον παρεσύρε η ιστορική πορεία. Οι κοινοί ταξικοί αγώνες στις πόλεις αποτελούν βεβαίως μια εμπρακτική αμφισβήτηση αυτού του κλίσε - αλλά και αυτοί οι αγώνες παραγνώνονται αφού συμπίπτουν με την άνοδο των εθνικών κινημάτων. Έτσι, λ.χ., το ιστορικό γεγονός της οργάνωσης ενός δικοινοτικού συλλαλητηρίου εργατριών το 1955 το έχει θάψει ο ηγεμονικός λόγος, και μόνο σε εκδόσεις της ΠΕΟ μπορείς να δεις το διγλωσσο κάλεσμα.

LIMASSOL

ΖΗΤΩ ΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ
ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
YAŞASIN KADIN İŞÇİLERİN KIBRIS TOPLANTISI

ΠΕΟ

1955

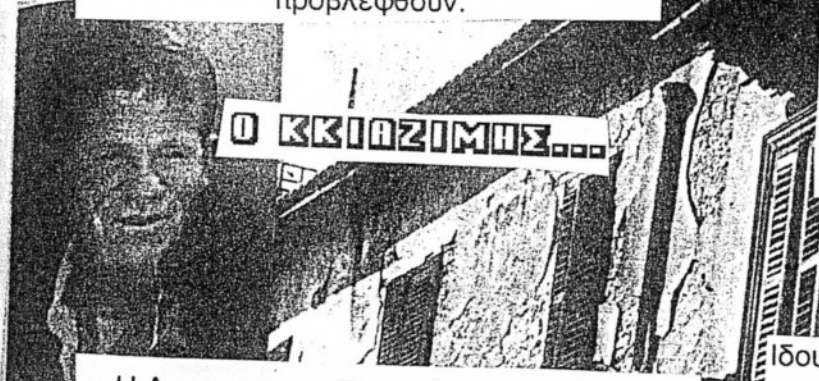

ΕΡΓΑΤΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΟΛΕΣ ΣΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ
ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ

KIBRIS KADIN İŞÇİLERİ
BAPINIZ DE 25 EYLÜLDE YAPILACAK OLAN TOPLANTIYA KOSUNUZ

Η ζωή των πόλεων, η πόλη όπως βιωθήκε από τα λαϊκά στρώματα που κατεκλύσαν αυτά τα γεωγραφικά σημεία του νησιού σε 40 χρόνια (από το 1920 μέχρι το 1960), δεν έχει μέχρι σήμερα προσελκύσει το ενδιαφέρον των ερευνητών. Και όμως σε αυτό το αμάλγαμα των μέσων του αιώνα βρίσκεται η περιπλοκή αλήθεια της νεώτερης πολιτιστικής αλλά και κοινωνικής μας ζωής.

Το λουμπέν προλεταριατο, κατεχει μια σημαντικη θεση στην ιστορια των πολεων - ιδιαιτερα στα πρωτα χρονια του εκμοντερνισμού. Απο ενα τετοιο στρωμα αναδυθηκε το ρεμπετικο λαικο τραγουδι στην Ελλαδα. Το λουμπεν περιλαμβανει στρωματα οπως οι πορνες, οι ζητιανοι η και στοιχεια που ανηκουν στον χωρο του "εγκληματος". Μπορει σε ορισμενες κοινωνικες-ιστορικες συνθηκες η πολιτιστικη παραγωγη του λουμπεν να γινεται χωρος δημιουργιας μιας ευρυτερης λαικης κουλτουρας, αλλα οι πολιτικες ταυτισεις του λουμπεν ειναι δυσκολο να προβλεφθουν.

Η Λεμεσος υπηρξε μια "κοκκινη πολη" στα μεσα του αιωνα - και σε ενα βαθμο αυτο συνεχιζει να ειναι αληθεια οσον αφορα την ευρυτερη αστικη περιοχη σημερα. Τοτε στην 20ετια 1930-50 οταν η πολη αποκτουσε την πολιτικη της ταυτοτητα και τα λαικα στρωματα εμπαιναν δυναμικα στο "προσκηνιο της ιστοριας" το λουμπεν της πολης εκφραστηκε με μορφες που εχουν σημαδεψει εντονα την λαικη κουλτουρα. Προσφατα, με αφορμη τον καρναβαλι, ηρθε και παλιν στην επιφανεια η μορφη του Αρκοντη, του ελληνοκυπριου ζητιανου ο οποιος μοιραζε τα εισοδηματα του στους φτωχους της πολης. Τη φωτογραφια του Αρκοντη μπορει κανεις ηδη να την δει σε αρκετους δημοσιους χωρους και μεσα στα πλαισια του προσφατου διαλογου ακουστηκαν μεχρι και φωνες να του στηθει αγαλμα! Ο Αρκοντης εχει παρει πλεον την μορφη ενος παρεξηγημενου "αγιου". Ο Αρκοντης ωστοσο δεν ηταν μονος. Σε ολες τις αναφορες ο Αρκοντης παιει μαζι με τον αντιστοιχο Τ/Κ ζητιανο τον Κκιαζιμη.

"Ηταν συνηθες εκεινη την εποχη να σπαζει πλακα κανεις με τον καθε "τρελλο". Καί το κεφι μεγαλωνε ιδιαιτερα, οταν συναντιονταν οι δυο "τρελλοι", ο Αρκοντης και ο Κκιαζιμης που, ανταγωνιζομενοι για την ιδια πελατεια δεν χωνευαν ο ενας τον αλλο, ερχοντουσαν στα χερια για να επεμβει καποια στιγμη η αστυνομια. Διηγουνται οτι καποια φορα που οι δυο "τρελλοι" ειχαν οδηγηθει στο δικαστηριο, απολογουμενος ο Αρκοντης ρωτησε τον δικαστη κατα ποσο δυο τρελλοι μπορουν να περιφερονται στην ιδια πολη. Και ο δικαστης δεν διστασε να ανταποκριθει στον μηνυμα μοιραζοντας την Λεμεσο στους δυο "τρελλους". Ομως τα συνορα παρεμειναν αφρουργητα και ηταν επομενο η συνοριακη περιοχη να γινεται συχνα θεατρο πολεμου, οπου οι πετρες αποτελουσαν το κυριότερο οπλο."

[Πλουτη Σερβα, Τα προικια της πολης]

Ιδου λοιπον που ο διαχωρισμος των "πελλων" ηταν ουσιαστικα προφητικος για το μελλον της χωρας ολοκληρης. Περα απο αυτο το γνωστο επεισοδιο του μοιρασμου της πολης (ενα δειγμα ισως οτι οσο και αν εμοιαζαν, οι δυο κοινοτητες ειχαν και τις ιδιομορφιες και ιδιαιτεροτητες τους) λιγα ειναι γνωστα για τον Κκιαζιμη. Η εικονα του Κκιαζιμη εδινε συνηθως το μηνυμα του αλητη - παρα του ζητιανου, του πελλου, η του αγιου. Συνηθιζοταν να λεγεται "εν σαν τον κκιαζιμη", "ποιος εν τζηνος ο κκιαζιμης;" εννοωντας οτι το ατομο στο οποιο αναφεροταν ο ομιλων, ηταν ντυμενος ατημελητα, η φαινοταν σαν αλητης, του δρομου.

Μια γνωστη πτυχη του ΚΚιαζιμη ηταν οι επιγραμματικες του δηλωσεις. Μια τετοια διατυπωση, που ισως να εκφραζε και τοκλιμα της Λεμεσου στα μεσα του αιωνα, ηταν: Στην Σκαλα με 40 δραμια νουν περνας στην Λεμεσο τζαι 40 νασιης, χανουν σου τα.

Οι επιγραμμaticες δηλώσεις του Κκιαζιμη φαινεται να ειχαν και μια ταξικη διασταση:

"Ο Κκιαζιμης ηταν ενας συμπαθης Τουρκοκυπριος που συνηθιζε να κρατα λιγα λουλουδια η βασιλιτζια και επροσφερε σε καθενα που τον πλησιαζε ενα λουλουδι με την φραση "εν να γυρισει ο τροχος, που θα παιει;" εννοωντας οτι θα αλλαξουν οι τοτε συνθηκες ζωης για τους φτωχους. Εισεπραττε απο τον καθενα και του προσφερε λουλουδι για ενα δυο γροσια. Αλλοτε παλι ελεγε "Ππαλα ρε, ππαλα" δηλαδη τιποτε δεν γινεται με τις παρακλησεις αλλα πρεπει να πεσει ο πελεκυς."
[Χ. Σαββιδης, Η Λεμεσος του χθες και του σημερα.]

Μετ᾿ την αλθρονῆτη συνάντηση στο δημαρχείο, ο Δήμαρχος δεν ξανάδε την Κεζιμιά. Είχε μεσολαβήσει η τρίμηνη φυλάκιση του στις κεντρικές φυλακές, από όπου οι Βρεττανοί αντί να τον αποφυλάκισουν στις 8 του Φλεβάρη, τον απέλυσαν την προτε- ραία, 7 του Φλεβάρη. Προφανώς σκόπευαν να ματαιώσουν την υποδοχή του στη Λεμεσό. Γι' αυτό και τούδωσαν ένα πεντοσέ- λινο, με το οποίο θα πλήρωνε το ταξί. Όμως φάνηκε ότι τους είχε φάει η ευφύια τους. Κάποιο τηλεφώνημα πρέπει να είχε γίνει στα γραφεία της Κεντρικής Επιτροπής για την πρόωρη αποφυλάκιση.

Έτσι το αγοραίο ταξί δεν χρειάστηκε. Το μήνυμα για την απο- φυλάκιση διαδόθηκε έγκαιρα στην πόλη και στην παλιά Λεμεσό οργανώθηκε υποδοχή. Ανέμεσα στους πρώτους που έσπευσαν να σασπαστούν το Δήμαρχο ήταν και η Κεζιμιά. "

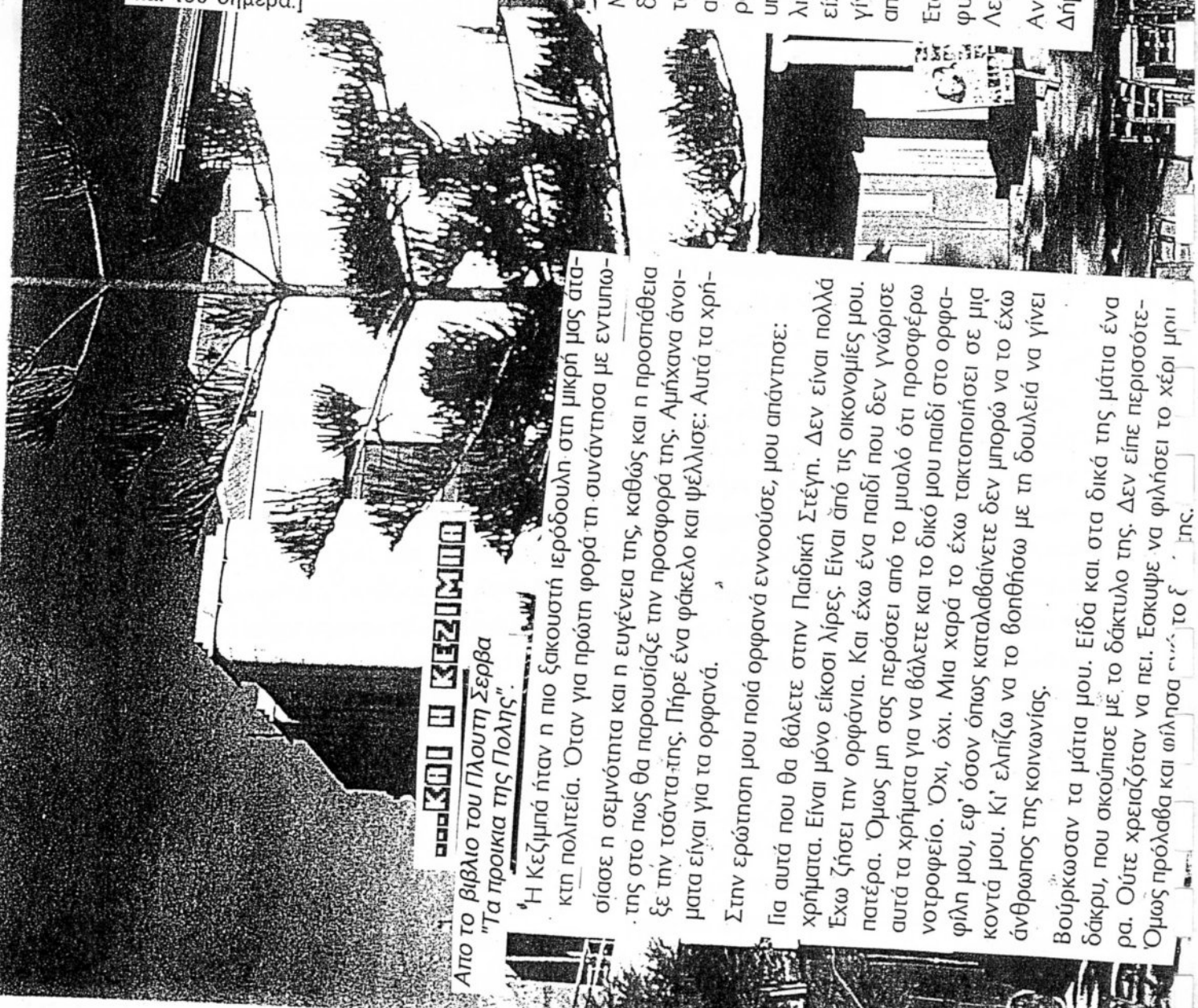
ΚΟΙ Η ΚΕΖΙΜΙΑ

Απο το βιβλιο του Πλουτη Σερβα "Τα προικια της Πολης".

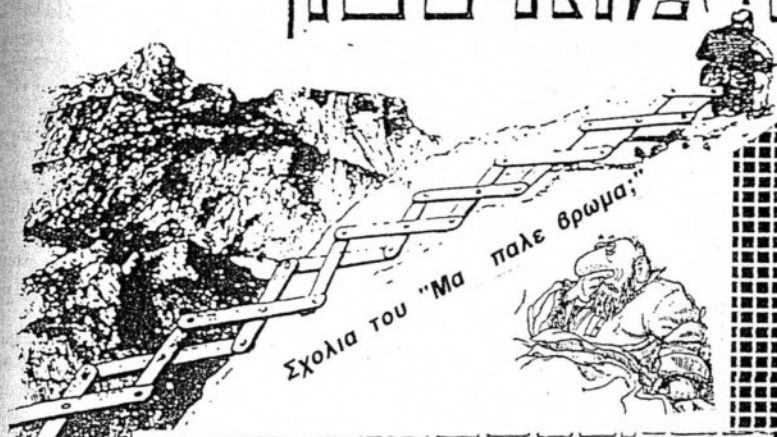
"Η Κεζιμιά ήταν η πιο ξακουστή ιερόδουλη στη μικρή μας ατα- κτη πολιτεία. Όταν για πρώτη φορά τη συνάντησα με εντυπω- σίασε η σεμνότητα και η ευγένεια της, καθώς και η προσπάθεια της στο πως θα παρουσίαζε την προσφορά της. Αμήχανα άνοι- ξε την τσάντα της. Πήρε ένα φάκελο και ψέλλισε: Αυτά τα χρή- ματα είναι για τα ορφανά.

Στην ερώτηση μου ποιά ορφανά εννοούσε, μου απάντησε: Για αυτά που θα βάλετε στην Παιδική Στέγη. Δεν είναι πολλά χρήματα. Είναι μόνο είκοσι λίρες. Είναι από τις οικονομίες μου. Έχω ζήσει την ορφάνια. Και έχω ένα παιδί που δεν γνώρισε πατέρα. Όμως μη σας περάσει από το μυαλό ότι προσφέρω αυτά τα χρήματα για να βάλετε και το δικό μου παιδί στο ορφα- νοτροφείο. Όχι, όχι. Μια χαρά το έχω τακτοποιήσει σε μια φιλη μου, εφ' όσον όπως καταλαβαίνετε δεν μπορώ να το έχω κοντά μου. Κι' ελπίζω να το βοηθήσω με τη δουλειά να γίνει άνθρωπος της κοινωνίας.

Βούρκωσαν τα μάτια μου. Είδα και στα δικά της μάτια ένα δάκρυ, που σκούπισε με το δάκτυλο της. Δεν είχε περισσότε- ρα. Ούτε χρειαζόταν να πει. Έσκυψε να φιλήσει το χέρι μου. Όμως πρόλαβα και ωίλησα το ξ... της.

Η ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ KITSCH

Η γωνία του Kitsch σε αυτό το τεύχος αφιερώνεται στις πρόσφατες μεταμορφώσεις των εθνικιστών. Αντί για άλλα σχολία δημοσιεύουμε ένα εξαιρετικό αποσπασμα από το βιβλίο "Στο Μάτι του Φιδιού" του Χ Χατζηπαπα, για την "κομπλεξική γενία της ΕΟΚΑ". Ένα κομπλεξ που το είδαμε αφθονο σε γερλαυ αυτή τη δεκαετία από τους νεοεθνικιστες όπως τον Προδρομου που μεταμορφωνεται τώρα σε "ωριμο". Ο Σαβοπουλος ανεμιζει εμπορικα τροπαια και καποιοι τσακωνονται ακομα για την υπεραξια των πτωματων της Δερυνειας.

Μετά από χρόνια, ένας φίλος ψυχίατρος θα επιχειρήσει, μεταξύ σοβαρού και αστείου, μιαν ολογραφία αυτού του φαινομένου που «περίχυσε διαβρωτικά τα κοινωνικά και πολιτικά θεμέλια του τόπου». Ήταν, νομίζω, απ' αφορμή που κάποιοι θέλησαν να βάλουν χέρι στο Πανεπιστήμιο, που μόλις είχε αρχίσει τη λειτουργία του. Δεν ήταν, λέει, ακούοντως «ελληνικό» - καιψύρα τους! Ενώ οι ίδιοι μόλις που δεν έχυναν σαν εξασφάλιζαν για τα παιδιά τους θέση σε αγγλικά και αμερικάνικα πανεπιστήμια, επιβάλλοντας κιόλας τη μονοκρατορία τους σε βάρος των ελλαδικών. Οι αγγλοφάγοι γίνονται αίφνης αγγλόφιλοι και τανάπαλιν. Ουαί υμίν, υποκριτές και φαρισάιοι! Μιλούσε πάντα για την «κομπλεξική γενιά», του '55. Όσοι άξιζαν είχαν σκοτωθεί, λέει, πάντα με τις υπερβολές του, για να μην πω για τα αστεία των ψυχιάτρων, που δεν τα ξεχωρίζεις από τα σοβαρά τους. Οι επιζήσαντες θα έπιναν το αίμα τους! Φαντάσου τώρα, ορδές χωριατόπουλα να βρεθούν μια μέρα στην Αθήνα του '60, φτωχάδια του κερατά οίπιο πολλοί, μα μιας κι έρχονται από μακριά θα πει πως είναι καλύτεροι από τους άλλους, χλείνονται στο καβούκι τους μην τους βουτήξει το βιρτζίνια τσιγάρο τους ο ιθαγενής. Μιλούν, και μια γλώσσα που μόνο η μάνα τους καταλαβαίνει, απολίτικοι έως θανάτου, με μόνο υπόθεμά τους την εποποιία, την απαστράπτουσαν από εθνικών μεγαλειών... Και δώστου να μπουλουκιάζονται μεταξύ τους, να 'ναι στην πλειονότητά τους «καλοί» φοιτητές και μόνον, χωρίς ποτέ να εισδύσουν στην ψυχή του Έλληνα, την πραγματική, την πονεμένη, την κρυμμένη στους μυχούς της ύπαρξής του. Παίρνουν ό,τι θα πάρουν από το εποικοδόμημα μόνο, το ξενοκρατούμενο εποικοδόμημα, κι άμα λάχει, γίνονται και χαφιέδες της Ασφάλειας. Δεν έκλαψαν σαν δολοφονήθηκε ο Λαμπράκης, το διασκεδάσαν σαν πιάστηκε ο Παναγούλης. Λιγδεροί, σαν αγγούρι που χαλά, οιονεί αναλαφάβητοι, ούτε που πάτησαν ποτέ σε βιβλιοπωλείο της Αθήνας, ούτε και ένωσαν την έλλειψή του στην

Οι καιροί αλλάζουν. Η περίοδος που η στείρα ρητορική και παραφιλολογία περί το «κυπριακό» καθόριζαν αποκλειστικά το χώρο, το ήθος και το είδος της πολιτικής έχει παρέλθει. Οι ίδιοι πολιτικοί που εξαντλούσαν τη θέση τους και τη θέαση των πραγμάτων, που πρότειναν σε μια σχεδόν επαγγελματική ενασχόληση με το «κυπριακό», σιγά-σιγά θα ανήκουν στο παρελθόν. Το «κυπριακό», στην ατελέσφορη λογική του έγκλειστου εθνωπλωματικού κύκλου των ΗΕ, δεν μπορεί πλέον να λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγων και ως πρόφαση για να συγκαλύπτονται, να αποκρύπτονται ή και να στρεβλώνονται πραγματικά προβλήματα και καιρίες επιλογές. Φτάνει πια!

Τ. Προδρομω
15/1/2000

Με έκπληξη διαβάσαμε ότι φέτος θα γίνουν χωριστά μνημόσυνα για τους Τάσο Ισαάκ και Σολωμό Σολωμού. Αιτία; Η διαφωνία των δύο οικογενειών... Σύμφωνα πάντα με την ειδηση, η οικογένεια του Τάσου Ισαάκ αποφάσισε να ανεγείρει μνημείο μόνο για το δικό της αγαπημένο πρόσωπο... Έτσι η αντίδραση της οικογένειας Σολωμού ήταν να μη δεχθεί το κοινό μνημόσυνο... Σήμερα, λοιπόν, θα γίνει το μνημόσυνο του Τ. Ισαάκ και του Σολωμού Σολωμού την ερχόμενη Κυριακή... Τι να πούμε εμείς; Κρίμα στα παλικάρια που έπεσαν για την... κοινή πατρίδα και για την... κοινή λευτεριά.

6/8/2000

Κύπρο, εξ ου και είδαμε βιβλίο να κυκλοφορεί στα περίξ μετά το '74. Μας προέκυψαν όμως επιστήμονες (μόνο εδώ πέρα οι πτυχιούχοι χρίζονται επιστήμονες αβέρτα), το κόμπλεξ τους φούσκωσε σαν αιμορροΐδα, υπέβαλαν παντού τον ιδεολογικό μονισμό τους, και γενικά απέκτησαν η ψείρα κώλο κι έχεσε τον κόσμο όλο... Τον έντυσαν ελληνοχριστιανικά και τον εξέθρεψαν για να δρέψουμε το φαρμάκι του όλοι μαζί. Ωστόσο, ούτε η ελληνική κάθαρσι τους αποκαθήρε ποτέ ούτε η χριστιανική μετάνοια τους εξιλέωσε, συνεχίζουν να ζουν την ένοχη «αθωότητά» τους, πουτί κλαιμένο πως δε δικαιώθηκαν

ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΗΜΑΤΑ

Με τον "Διαφθορα συνειδησεων"

* Το κείμενο δίπλα αναφέρεται στην επαναλειτουργία του Ριαλτο με μια ιστορική αναφορά στον ρολο του τότε χωρού στις κινητοποιήσεις για το "δικαιωμα στην πολη". Το άλλο είναι είναι ένα φυλλαδιο που κυκλοφορησε στην Λευκωσια την πρωτομαγια του 2000. Ο "πυρηνας" ειχε την προηγουμενη περιοδο μια ενεργη δραση στα graffiti της πολης.

*Και μια και μνημονευεται καποτε η "αναρχικη συνεισφορα" στην διασωση του Ριαλτο κλπ, να θυμισουμε οτι τοσο οι αναρχικοι αλλα ιδιαιτερα οι πουτανες που κρατησαν ζωντανη την πλατεια οταν οι καθως πρεπει νυκοκυραιοι την απεφευγαν, είναι διεθνιστες και διεθνιστριες. Η μιση πλατεια είναι ετσι και αλλοιως τουρκοκυπριακη περιουσια και η πλειοψηφια των πουτανων είναι Ξενες. Κατα συνεπεια η ελληνικη και η κυπριακη σημαια στην πλατεια (με την δικαιολογια του μνημειου) είναι απλα εκφραστικες των κομπλεξ των μικροαστων. **Κατεβαστε τες σιορ. Η πλατεια δεν είναι ουτε σχολειο, ουτε στρατωνας.** Μα τοσο κομπλεξ εχετε τελος παντων που ακομα και στην πλατεια ηρωων θελετε ελληνικη σημαια για να περπατησετε; Διαφθαρειτε..καψετε κανενα εθνικο συμβολο..θα κανει καλο στην οργασμικη σας ζωη.

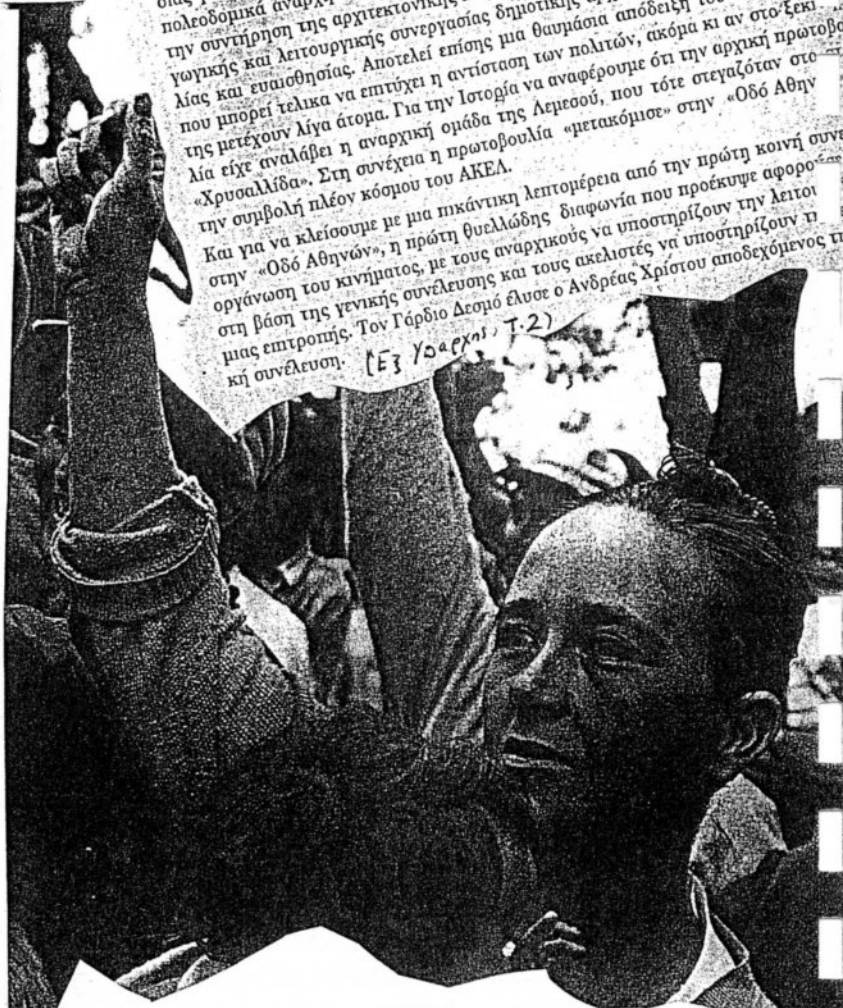
*Η πιο αξιοθρηνητη καταπιεσμενη ομαδα στην Κυπρο είναι οι ομοφυλοφιλοι..Με εξαιρεση 4 - 5 ομοφυλοφιλους ακτιβιστες περασαμε μια ολοκληρη δεακετια οπου συζητουσαν και παθιαζονταν για την ομοφυλοφιλια οι ετεροφιλοι..Και τελικα ζησαμε τον υστατο εξευτελισμο να αλλαξουμε τον νομο γιατι το ηθελαν "οι ευρωπαιοι"..γιατι οι δικοι μας ηταν χεσμενοι....Αμα είναι να "απελευθερωνομαστε" με το να εκλιπαρουμε τους τεως αποικιοκράτες να μας απελευθερωσουν, τοτε ειμαστε αξιοθρηνητοι...

*Η συζητηση και οι κινητοποιησεις για τα εργοστασια για την αφαλατωση πηγαν να αγγιξουν το θεμα της τεχνολογιας, αλλα τελικα το ουσιωδες ηταν η τοπικιστικη διαμαχη..Και μεχρι και το δικο μας ανεκδοτο (για αποσκιρτηση της Λεμεσου απο το κρατος της Λευκωσιας) κοντεψε να γίνει συνθημα!!!. Πιο ρεαλιστικα.. πιστευουμε οτι η πολυπεριφεριακη ομοσπονδια είναι η ιδανικη λυση...

*Ο μονος τομεας οπου εγιναν καποιες κινήσεις θετικες , και σαφως θα πρεπει να αναμενονται πολυ περισσοτερα/στο μελλον, ηταν οι κινητοποιησεις για τους Ξενους εργατες και τους παρανομους μεταναστες...

Για την πολιτιστικη ζωη της Λεμεσου και της Κυπρου η διάσωση και επαναλειτουργία του Ριαλτο είναι στρατηγικης σημασιας. Έχει αυτη την σημασια σε περισσοτερα του ενος επιπεδα. Είναι ένας χώρος που θα στεγάσει σημαντικό μέρος της πολιτιστικης δραστηριότητας της πολης η οποια στερείται ικανοποιητικης υποδομης. Συμπαράσχει και αναβιώνει μαζί την πλατεια Ηρωων η οποια είναι ιστορικης σημασιας για την πολη. Συμβάλλει αποφασιστικά στη δημιουργία ενος κέντρου για τ πολοδορικα άναρχη Λεμεσο. Μετέχει αποφασιστικά στη συνολικη προσπάθεια για την συντήρηση της αρχιτεκτονικης κληρονομιάς. Αποτελεί παράδειγμα πολύ παραγωγικης και λειτουργικης συνεργασιας δημοτικης αρχης και ιδιωτικης πρωτοπου μπορεί τελικα να επιτύχει η αντίσταση των πολιτών, ακόμα κι αν στο ξεκί της μετεχουν λιγα άτομα. Για την Ιστορία να αναφέρουμε ότι την αρχική πρωτοβουα είχε αναλάβει η αναρχική ομάδα της Λεμεσου, που τότε στεγαζόταν στο «Χρυσοαλλίδα». Στη συνέχεια η πρωτοβουα «μετακόμισε» στην «Οδό Αθηνων την συμβολή πλέον κόσμου του ΑΚΕΑ.

Και για να κλείσουμε με μια πικάντικη λεπτομέρεια από την πρώτη κοινή συνεστην «Οδό Αθηνών», η πρώτη θεαλωδης διαφωνία που προέκυψε αφορο οργάνωση του κινήματος, με τους αναρχικούς να υποστηρίζουν την λειτουργία στη βάση της γενικής συνέλευσης και τους ακελιστές να υποστηρίζουν τμιας επιτροπής. Τον Γάρδιο Δεσπό ελυσε ο Ανδρέας Χρίστου αποδεχόμενος τήκή συνέλευση. [Ε] Ψαρχος, Τ.2)

ΟΥΤΕ ΔΟΥΛΟΙ - ΟΥΤΕ ΑΦΕΝΤΙΚΑ ΚΑΤΩ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΜΙΣΘΩΤΗ ΣΚΛΑΒΙΑ

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥΣ ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ (Μ.Μ.Ε., ΚΟΜΜΑΤΑ, ΣΥΝΤΕΧΝΙΕΣ - ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΤΑ ΚΤΗΝΗ ΠΟΥ ΚΑΘΕ ΣΤΙΓΜΗ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΔΥΝΑΣΤΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΑΣ ΤΙΣ ΠΙΟ ΑΘΛΙΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗΣ) ΤΟΝ ΑΠΟΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΜΥΝΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ ΤΟΥ 1886: ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΔΕΣΜΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ, ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΜΕ ΜΕΣΟ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ ΒΙΑ.

ΤΟ 1886 ΣΤΟ ΣΙΚΑΓΟ ΕΓΙΝΕ ΜΕΡΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΖΙΚΩΝ, ΔΥΝΑΜΙΚΩΝ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΩΝ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΑΝΩ ΑΠΟ 45000 ΕΡΓΑΤΩΝ ΣΤΙΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΣΤΗ ΚΥΠΡΟ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΕΓΙΝΑΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ, ΤΟ 1947 ΟΠΟΥ ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΟΙ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΙ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΧΟΙ ΕΞΗΛΘΑΝ ΣΕ ΑΠΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΕΥΚΑΣ - ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ - ΞΕΡΟΥ, ΠΡΟΚΑΛΩΝΤΑΣ ΕΤΣΙ ΤΟΤΕ ΡΗΞΗ ΜΕ ΤΑ ΑΦΕΝΤΙΚΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΑΝ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ.

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ "ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ", ΟΥΤΕ ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΚΑΙ ΜΕΡΑ ΑΡΓΙΑΣ, ΟΠΩΣ ΕΠΙΣΗΜΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ. ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΜΙΑ ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

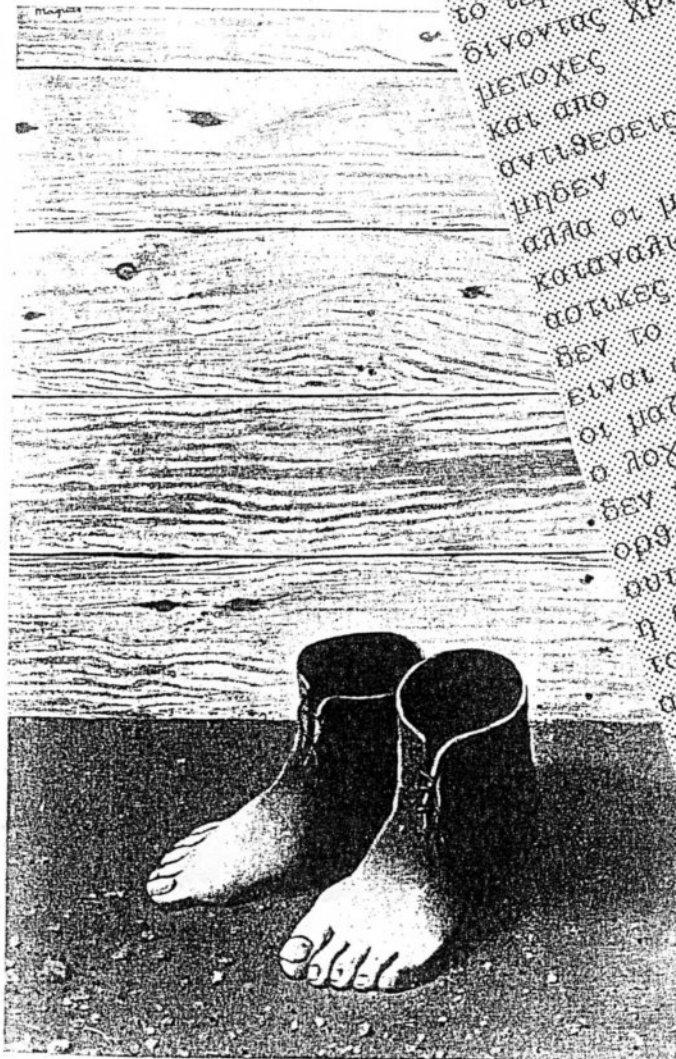
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΑΠΟ ΑΝΘΡΩΠΟ ΣΕ ΑΝΘΡΩΠΟ. ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ 2000

LITERARY

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ

Ένα
 πολύ μαύρο
 αφηρημένο
 βαρέτο
 αυτονοητών επιφανομενών
 με παραλήψεις αξίες
 συζητήσεις
 παγκοσμιοποιημένες
 τις ονομαζούν μαύρα
 αριστέρες
 σοσιαλιστικές
 είναι όλες τους λαίκες
 και το σύστημα
 ξαναονομάζεται
 λαϊκός καπιταλισμός
 εφόσον
 παίρνει φόρα
 το τέρο μαντίο
 διγόντας χρήματα
 μετοχές
 και από
 αντιθέσεις
 μηδεν
 αλλά οι μαζες
 καταναλωτικές
 αστικές
 δεν το αντιλαμβάνονται
 είναι συναίσθημα
 οι μαζες
 ο λόγος τους
 δεν είναι
 ορθός
 ούτε
 η δράση τους
 το συναίσθημα τους
 αγνοεί
 το εθνικό
 το συμφέρον
 της ελίτ
 το ιδιαιτερό
 έννοια
 ο εχθρός - λαός

50. RENÉ MAGRITTE
The Red Model, 1935

2, 8/12/99
Σ.Θ.

Mail

γη και ελευθερία

Τεύχος 2
Τροιζηνία
φλεβάρης '98

Αυτοδιαχειριζόμενο Στεκι Κερκυρας.
Τ.Θ. 16, Τ.Κ. 49100

STUDIO OVERGROUND.

Μεγαλης Χωρας. Α παροδος 3, 30100,
Αγρινιο.

ΟΥΤΕ ΘΕΟΣ, ΟΥΤΕ ΑΦΕΝΤΗΣ.

Δελτιο Αναρχικης Πληροφορησης, Θεωριας
και Κριτικης. Μεμβουρνη, Τ. 13.

Γη και Ελευθερια.

Εντυπο (1, 2). Γαλατας Τροιζηνιας. 18020.
Πορος.

ΜΑΥΡΗ ΓΑΤΑ.

Τ.Θ. 1694, 54006, Θεσσαλονικη

Anarchist Communist Federation.

84B Whitechapel High Street, London E1
7QX, England .

Publications: Resistance, Organise.

Ελληνικη Εκδοση: Η δικη μας Θεωρηση.

Kate Sharpley Library.

KSL, BM Hurricane, London WC1N 3XX,
ENGLAND.

Ο Αναρχισμος στην Μεταβιομηχανικη
Κοινωνια. (Μπροσσυρα).

Του Constantino Cavalleri. Εκδοση:
Σισσυφος. (Μερος της προσπαθειας για μια
Αντιεξουσιαστικη Εξεγερτικη Διεθνη)

ΑΝΑΡΕΣ.

Τεύχος 2 Ταξικος Χωροχρονος
γιουγκοσλαβια: κριση , αναδιαρθρωση,
πολεμος. (Αναλυση)

Τ.Θ. 10969, 54101, Θεσσαλονικη.

Anarchist Summer Camp. (near Berlin)

Infoladen Daneben, c/o Acamp, Liebigstr. 34,
10247 Berlin. Germany.

Κοινωνικο Κεντρο Ηρακλειου.

Τ.Θ. 1244. Τ.Κ 71001. Ηρακλειο. Κρητη.

Μαυρο Ριφι.

Φυλλαδα δρομου απο το
Αυτοδιαχειριζομενο Στεκι Χανιων. Ελ.
Βενιζελου 123, 73133, Χανια. Κρητη.

Αντιεξουσιαστικη Ομαδα Μυτιληνης.

Τ.Θ. 83., 81100 Μυτιληνη, ΛΕΣΒΟΣ, Ελλαδα.

ΟΥΤΕ ΘΕΟΣ
ΟΥΤΕ ΑΦΕΝΤΗΣ

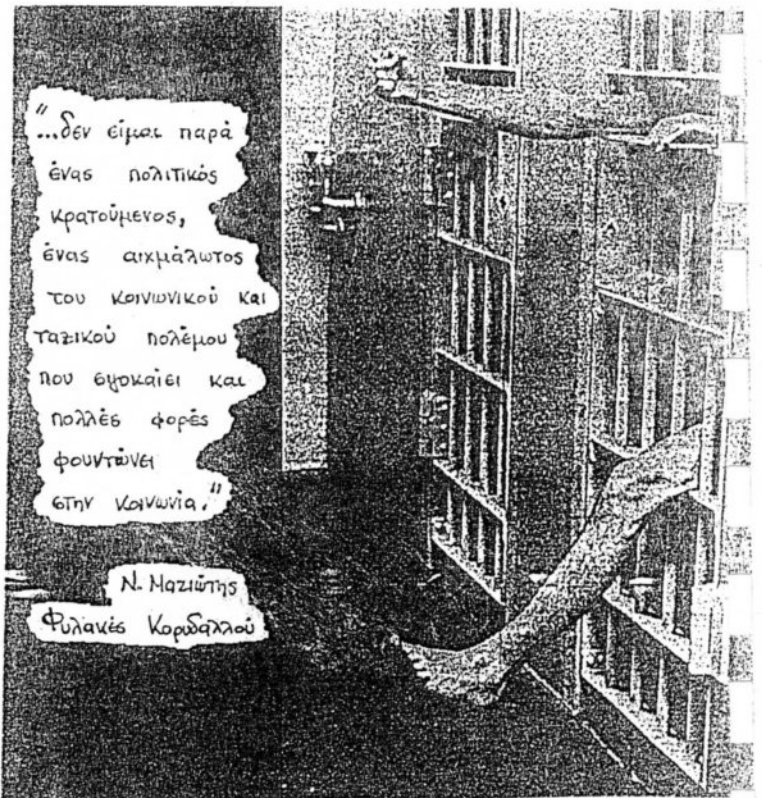

Το Αυτοδιαχειριζομενο Στεκι Μυτιληνης
βρισκεται στο κτιριο της οδου Ληρας Σοφιας 17
Ομαδα "Το(υ) Παϊθεν(ι)"

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΔΡΟΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΟ ΣΤΕΚΙ ΧΑΝΙΩΝ ΤΕΥΧΟΣ 30 ΜΑΡΤΗΣ

Αντιεξουσιαστικός Οίστρος

"...δεν είμαι παρά
ένας πολιτικός
κρατούμενος,
ένας αιχμάλωτος
του κοινωνικού και
ταξικού πολέμου
που εθνοκαίει και
πολλές φορές
φουντώνει
ετην κοινωνία."

Ν. Μαζιώτης
Φυλακός Κορδαλλού

Η αφισα εγινε στην Κρητη για τον ελληνα
αναρχικο πολιτικο κρατουμενο Νικο Μαζιωτη.
Καθως ετοιμαζαμε το τευχος γινοταν η
απεργια πεινας στις τουρκικες φυλακες
εναντια στα ευρωπαικα λευκα κελλια.